

FAŞİZME, EMPERYALİZME, FEODALİZME, ŞOVENİZME VE HER TÜR DEN GERİCİLİĞE KARŞI

PARTİZAN

Aralık 2001

Sayı: 42

İki Aylık Siyasi Dergi

FİYATI: 1.000.000 TL (KDV dahil)

ISSN: 1303-0078

DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE DURUM

PARTİ VE ÖRGÜTLENME ÜZERİNE

UMUT YAYIMCILIK VE BASIM SANAYİ LTD. ŞTİ

Yönetim yeri: Gureba Hüseyin Ağa Mah.
İmam Murat Sok. No:23/2
Aksaray-Fatih/İSTANBUL.
Tel: (0212) 521 34 30, 531 48 53
FAKS: (0212)621 61 33
Sahibi ve Yazışleri Müdürü: **Barış AÇIKEL**
Baskı: Kayhan Matbaası

ISSN. 1303-0078

email:

umutyayimcilik@superonline.com

BÜROLAR

▶ **KARTAL:** HAMAM SOK. DEMİRLİ İŞHANI
NO: 57/14 KARTAL, TELEFAKS: (0216) 306 16 02
Cep:0544 521 34 30

▶ **ANKARA:** NECATİBEY CAD. NO: 66/4 MALTEPE,
TELEFAKS: (0312) 231 77 05 Cep: 0543 362 53
60

▶ **İZMİR:** GAZİOSMANPAŞA BULVARI, KOÇAŞ
İŞHANI NO: 87, DAİRE:318 KONAK, TELEFAKS:
(0232) 441 93 09 Cep: 0535 310 31 84

▶ **MALATYA:** DABAKHANE MAHALLESİ,
BOZTEPE CAD., BABACAN İŞHANI NO:9
KAT:1/16 MALATYA TEL: (0422) 325 78 13
Cep: 0535 314 36 70

▶ **BURSA:** GÜMÜŞÇEKEN CAD. ERKMEN
İŞHANI, NO:7/21, HEYKEL, TEL: (0224) 224 09 98
Cep:0535 975 65 32

▶ **SAMSUN:** KALE MAH., YUSUF KEFELİ
İŞHANI, KAT: 6, NO: 9, TEL: (0362) 435 64 57
Cep: 0535 454 22 50

▶ **TURHAL:** YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
TANRI-VERDİ SOK. 19/15 2. NOTER YANI
TURHAL/TOKAT TEL: 0356 276 37 20
Cep: 0533 414 65 54

▶ **AVRUPA MERKEZ BÜRO:** WESELER STR 93
47169 DUISBURG-DEUTSCHLAND TEL: 0049 203
40 60 958 FAKS: 0049 203 40 60 959

Hesap Numaraları:

Sakine Dönmez

Ziraat Bankası Aksaray Şb.

Yurtdışı DM hesap no:: 301009-389694

Yapı Kredi Bankası Aksaray İstanbul Şubesi:

Fr. Fr.Şube Kod: 0020 Hesap no: 3013651.5

Yurtiçi TL Hesap No: 85870-4

Vakıfbank Valide Sultan Şb.

Avusturya Şilini hesap no: 345-4018882

PARTİZAN'DAN

Merhaba,

Yeni bir sayımızla daha birlikteyiz. Partizan 1 aylık kapatmadan sonra yoluna yine devam ediyor. Dergimize yönelik bu yönlü kapatma ve toplatma saldırıları, hiç kuşku yok ki bizlerin doğru bildiğimiz yolda ilerlememizi; halkın bilinçli öncülerinin davasına hizmet etmemizi engelleyemeyecek. Yeri gelmişken okurlarımıza bir duyuru daha yapmak istiyoruz. Partizan bundan sonra 2 ayda bir düzenli çıkacak. Okurlarımızın bu periyod değişikliğini, Partizan'ın niteliğinin yükseltilmesinin bir çabası olarak algılamalarını istiyoruz.

Bu sayımızda dört çalışmaya yer verdik. Bunlardan birincisi, adı üzerinde kısaca dünya da ve Türkiye'de durum adlı çalışma. Bu çalışmanın, dünya da ve Türkiye'de son yaşanan gelişmelere yönelik belli fikirler verebileceğini düşünüyoruz. Okurlarımızın, bu yazıyı bu gözle okumalarını sağlık veriyoruz.

Parti ve örgütlenme üzerine adlı çalışma ise; özellikle içinde bulunduğumuz durum ve genç okurlarımızın yoğunluğu düşünüldüğünde yararlı olacak bir çalışma.

Diğer yayınladığımız yazılar, daha önceden sınırlı bir şekilde yayınlanmış; özellikle Türkiye'de ki okurlarımız açısından oldukça yararlı olacak çalışmalar. Bir de bu konuda okurlarımızın yoğun isteği ve talebi karşısında yararlı olacağı düşüncesiyle yayınlıyoruz.

Bu sayımızla her anı yoğun geçen bir yılı geride bırakıyoruz. Geride bıraktığımız yıl, bir yandan emperyalistlerin ve onların yerli uşaklarının, işçi sınıfı ve ezilen emekçi halklara yönelik saldırılarının yoğunlaştığı bir yıl olmakla birlikte, aynı zamanda işçi sınıfı ve emekçi halkların; devrimci ve komünistlerin tepkilerine, mücadelelerine tanık oldu. Türkiye'de büyük bir kararlılıkla sürdürülen ve bir yılı aşan süresiyile muazzam bir direniş örneği olan Ölüm Orucu direnişi bu tanıklıklardan sadece birisiydi.

Önümüzdeki dönemin, tam da bu tanıklıklardan dolayı işçi sınıfı ve emekçi halkların, devrimci ve komünistlerin mücadelelerinin yükseleceğine, çetin ama şanlı günlerin bizleri beklediğine inanıyoruz. Bu vesileyle tüm okurlarımızın yeni yılını kutluyoruz.

Dostlukla....

İÇİNDEKİLER

Dünya ve Türkiye'de son durum 2

parti ve örgütlenme üzerine 12

Devrim ve sosyalizm gereksinim ve istemdir 25

Medya ve üzerimizdeki etkileri 37

Dünyada ve Türkiye’de durum :

Emperyalist-kapitalist dünya düzeni tarihinin en derin, en kapsamlı bunalımını yaşamaktadır. Bu bunalım tüm dünya ekonomilerini içine almaktadır. Bunalımın kaynağı kapitalist-emperyalist ülkelerdir. Bu ülkelerin krizi yarı-sömürgelere yayılmaktadır. Emperyalist ülkelerle yarı-sömürge ülkelerin ilişkileri mevcut bunalımın dünyanın en ücra köşesine dahi taşınmasına vesile olmaktadır. Emperyalizm eskisi kadar rahat, “uzlaşmacı” değildir artık.

Kapitalist-emperyalist sistemin kaçınılmaz olarak yaşadığı aşırı üretim krizinin yirmi yıldan daha uzun bir süredir yeni özellikler kazanarak derinleştiğine tanık oluyoruz. Kapitalizmin emperyalizm çağında da gelişeceği, hatta daha hızlı gelişeceği, bu gelişimin eşitsiz bir karakterde olacağı, kapitalizmin bu yeni evreyle birlikte politik açıdan tam bir gericilik uygulayacağı yıllar önce Lenin tarafından belirtilmişti. İşte bu hızlı gelişim belki de tahmin edilenden daha da hızlı olarak son çeyrek yüzyıldır önemli boyutlara ulaşmış durumdadır. Ve yine sözü edilen eşitsizlik hiçbir sanal dünyanın üzerini örtmeyeceği kadar derin bir biçimde yaşanmaktadır. Tüm dünya bu hızlı ve eşitsiz gelişimin girdabında dönüp durmaktadır.

Dünya ekonomisinde motor görevi gören ABD ekonomisi on yıldır sürekli bir büyüme sağlayarak emperyalist ekonominin bu hızlı gelişiminde en önemli rolü oynadı. ABD ekonomisi ile ilgili yapılan yorum-

lar esasen emperyalist ekonomi üzerine yapılan yorumlardır. Buna karşın ABD ekonomisini, üzerinde yükseldiği, beslendiği yarı sömürge ülkelerden soyutlayarak değerlendirmek “küreselleşme” savunucularının tarzı olarak egemenleşmiştir. Yüzeysel, görünürdekini öne çıkartan, özü gizleyen bu değerlendirmeler “küreselleşme” hakkında hep “iyimser” yorumlara neden oldu. ABD ekonomisinin emperyalist karakteri ve bu emperyalist karakterden kaynaklı ayakta kalışı ve gelişme göstermesi yoğun ideolojik saldırılar içinde bulanıklığa gömüldü. ABD ekonomisinin diğer ekonomilerle ilişkilerinin “yardım”, “destek” ilişkileri olarak yansıtılması, esaslı bir manipülasyonla ABD ekonomisinin örnek ekonomi olarak sunulması, bulanıklığın yansıttığı görüntülerden başka bir şey değildir. Büyük bir insanlık kitlesi de hayranlıkla bu “gelişen”, “büyüyen” ekonominin cazibesine kapıldı. Yıllar sonra, artık sözün değil gerçeğin egemenleştiği, sisin ve gizemin

kaybolduğu zamanlarda büyük insanlık “hayal kırıklığı” yaşamaya başladı. Krizler sıklaştıkça, uygulanan emperyalist ekonominin politikaları daha büyük yoksulluk ve açmazlar yaşattıkça hayaller yıkıldı. Kısa zamanlı bir ekonomik büyüme sonunda kapitalist-emperyalist ekonomide yeni bir çöküşün başlaması, neo-liberal politikaların önceden görülemeyen(!) eksikliklerinin ortaya çıkması, gelişmiş ekonomilerden yarı-sömürgelelere akan durgunluk, işsizlik, yoksulluk gibi toplumsal hoşnutsuzluğu derinleştiren sorunların kabarması büyük ve önemli kitle hareketlerine zemin yaratmış haldedir. Bugün emperyalist yönetici kurumlar gelişen “küreselleşme karşıtı” hareketlenmeler ile bir şekilde ilgilenmek zorunda kalıyor. Bu hareketlenmeler nedeniyle toplantılar erken bitirilmekte, ertelenmekte, toplantı yerleri değiştirilmekte, bu hareketlerle ilgili açıklamalar yapılmakta vs... **Kapitalist ekonomi “sonsuzluğunu ilan etmişken” bir anda sonunu engelleme uğraşına hız verdi.** Bazen kendini eleştirmekte, bazen “reformlar” yapma çabasına girmekte, bazen azgınca saldırmakta, bazen sinsi bir bekleme koyulmaktadır. Dünya ekonomisi yeni bir çöküntünün eşiğindedir artık. Bunun engellenmesi ancak, emperyalist devletlerin çıkarlarını ve tabi ki varlık koşullarını önemsemeden işbirliği yapmalarıyla, uzlaşmalarıyla “mümkündür”. Emperyalistler arası böylesi bir uzlaşma esasta mümkün değildir. Kendi aralarında da esas olan çatışmadır. Ve bu ilişki bugün daha da çatışmalı haldedir. Emperyalist devletlerin birbirlerine hiçbir güvenleri yoktur. Bu güvensizlik ortamının yaratacağı tek şey

haksız savaşlardır. Ekonomik durgunluk, azalan kar hadleri, aşırı kapasite sorunu yoğunlaştıkça birbirlerine sırtlarını dayamış görüntüsü veren emperyalist devletlerin nasıl tersine bir ilişki içine girdikleri görülecektir, görülmektedir. ABD ekonomisi bir durgunluk içerisinde. Dünya ekonomisinin yönlendiricisi olduğunu söylediğimiz bir ekonominin durgunluk yaşaması demek, tüm dünyanın kısa bir zamanda bu durgunluğa girmesi demektir. ABD ekonomisinin yaşamakta olduğu durgunlukla birlikte Avrupa ekonomisi de benzer bir sürece hazırlık yap-

.....
Dünya ekonomisi yeni bir çöküntünün eşiğindedir artık. Bunun engellenmesi ancak, emperyalist devletlerin çıkarlarını ve tabi ki varlık koşullarını önemsemeden işbirliği yapmalarıyla, uzlaşmalarıyla mümkündür. Emperyalistler arası böylesi bir uzlaşma esasta mümkün değildir. Kendi aralarında da esas olan çatışmadır.
 .....

maya başladı. “Gelişmekte olan ülkeler” olarak değerlendirilen ekonomilerin de bu durgunluk içerisinde yoğun tahribatlar yaşamak zorunda kalacağı açıktır. Özellikle, zaten kriz içerisinde debelenen ülkelerin bu genel durgunluk içerisinde kaoslar yaşayabileceğini öngörmek kahinlik olmayacaktır.

ABD ekonomisinin durgunluk yaşamasına paralel olarak politik arenada da ABD üstünlüğünün gerilemeye dönük bir eğilim içine girmesi kaçınılmaz bir sonuçtur. Genel olarak bakıldığında da Ortadoğu’da, Kafkasya’da, Balkanlar’da yaşananlar ABD’nin yıllardır egemenleştirdiği retorik’in etkisinin zayıfladı-

ğını göstermektedir. “İnsan hakları”, “demokrasi”, “barış”, “anti-terörizm” gibi emperyalist saldırganlığın gerekçeleri olarak sunulan kavramların gerçekliği bugün geçerli akçe olmaktan uzaklaşmıştır. Bunların gerçekliği açığa çıkmıştır. Gerçekliği kendiliğinden açığa çıkan emperyalist saldırganlığın eskisi gibi destek görmeyeceği açıktır. Bugün 11 Eylül saldırısı sonrası “Teröre karşı oluşturulan birlik ortak alanların bulunduğu noktadır. Şu unutulmamalıdır. Emperyalistler açısından işçi sınıfı ve ezilen halklara yönelik sömürde bir ortaklaşma söz konusudur. Bu konuda bir ittifak hindedirler. Kendileri açısından sorun bu sömürde pay alanların sorunudur. Bu birlik tam da yukarıda ters ilişki olarak tanımlanmış olduğumuz ilişkinin bir yönüdür. Diğer yanıysa çatışmaların esası ve sürekliliğidir. Emperyalist devletler arasında dün Yeni Dünya Düzeni retoriği hakim söylem iken bugün ABD hegemonyasına karşı bazı emperyalist güçler belli bölgelerde kendi hegemonyalarını kuruyor ve Yeni Dünya Düzeni’nin yenilgisini ilan ediyorlar. Elbette, yerine yine sömürücü bir hegemonya oluşturmak hırsıyla!... Dünya ekonomisi genel bir kriz yaşarken Çin hızla güçlenmekte, Rusya ile işbirliğini geliştirmekte, Asya’da etkinlik sahasını genişletmekte, ABD’ye açıktan meydan okuyan tavırlar göstermektedir...Emperyalist devletler arasında hızla gelişmekte olan çelişkiler “özgürlük”, “bağımsızlık” gibi eğilimlerin artmasına neden olmaktadır. Emperyalizm karşıtı gösterilerin özellikle kapitalist-emperyalist ülkelerde gelişme göstermesi veya 11 Eylül saldırısının farklı coğrafyalardaki halklarda yaratmış olduğu

sevinç ve coşku bunu göstermektedir. Emperyalist burjuvazi, yılların deneyimi ve teknolojinin eriştiği seviyenin yarattığı olanaklarla ezilenlerin kısmen desteğini almayı başarmış ya da kendisine karşı gelişme gösterebilecek hareketlerin önünü kesebilmişti. Bugün bu sessizlik ya da “destek” kaybolmaktadır. Ancak, emperyalizmin kaybettiği bu destek, ona karşı sistemli, yetkin bir mücadeleye dönüşmüş değildir. İsrail saldırganlığına ABD'nin verdiği destek, Irak'a karşı ABD'nin zulümkar ambargosu ve yeni saldırılar planlanması, silahlanma yarışında ABD'nin pervasız duruşu, IMF ve Dünya Bankası gibi emperyalist kurumların talan politikaları vs. karşısındaki duyarlılık henüz yetkin değildir.

Emperyalist-kapitalist dünya düzeni tarihinin en derin, en kapsamlı bunalımını yaşamaktadır. Bu bunalım tüm dünya ekonomilerini içine almaktadır. Bunalımın kaynağı kapitalist-emperyalist ülkelerdir. Bu ülkelerin krizi yarı-sömürgelere yayılmaktadır. Emperyalist ülkelerle yarı-sömürge ülkelerin ilişkileri mevcut bunalımın dünyanın en ücra köşesine dahi taşınmasına vesile olmak-

tadır. Emperyalizm eskisi kadar rahat, “uzlaşmacı” değildir artık. ABD, Rusya ve Çin karşısında gücünü ve etkinliğini korumak için “uzlaşma” içinde olduğu birkaç konuda son dönemde uzlaşmaz tutumlar içine girdi. Dünyadaki kirlenmeye karşı alınması gereken önlemlerde düne kadar “ortaklık” varken bugün ABD açıktan bu ortaklığı bozmaktadır. Füze Kalkanı Projesi uzlaşmazlığın son yıllardaki doruk noktası durumuna geldi. ABD sözde, “terörist” ülkelere karşı korunmanın gereğini öne çıkartıyor. Ancak, gerçek bu değildir. Elbette Irak, K. Kore, İran gibi ülkelere önemli oranda silahlanma potansiyeli bulunmaktadır. Bunu en iyi bilen de, bugün karşı çıkanların da içinde yer aldığı silah satıcısı emperyalist devletlerdir. **Ve ABD de elbette karşıtı durumunda bulunan bu ülkelerdeki silahlanma potansiyeline engel olmanın çabasına girecektir. Ancak bu, gerçeğin oldukça basit ve görünen yanındır. Gerçek olan, ABD'nin ekonomik gerileme içerisinde bulunmasından kaynaklı hegemonik gücünün zayıflaması ve buna önlem alma çabasıdır.** Rusya ve Çin ABD'nin gerçek amacını görüp

önemli tepkiler geliştirmektedir. Avrupa Birliği üyesi güçlü devletler de benzer tutumlar içine girmekte, fakat yeterince açık ve cesur davranmamaktadırlar. Ancak, bunun zamanla tersine döneceği, en azından açıktan kutuplaşmalar arttıkça bu devletlerin herhangi bir başın arkasında yer alması kaçınılmazdır. Bunun dinamikleri bugünden oluşmaktadır. Bu yeni bir sürecin başlaması demektir. **Bu yeni süreç başlamış durumdadır. Emperyalizm bir arada topyekün bir saldırı gerçekleştirmiş ve yenilgiye uğramıştır. Kazanması mümkün olmayan emperyalizm, içinde bulunduğu bu yenilgili durumda kendi içinde önemli kapışmalar yaşamaktadır veya yaşayacaktır. Emperyalizm, içinde bulunduğu bunalımın bir ürünü olarak kendi içinde parçalanacak ve çatışmalı bir bütünlük oluşturacaktır.** Bunun anlamı ezilenlerin daha korkunç acılar yaşamaması demektir. Bunun anlamı yoksulluk, aşırı silahlanma, açlık, işsizliktir. Devrim inancının yeniden ve daha güçlü olarak benimseneceği bir dönem içindeyiz.

Küreselleşme denilen süreçte dünya halkları ne özgürleş-

miş, ne aydınlanmış ne de ekonomik refaha kavuşmuştur. Dünya halkları yoksullaşmış, köleleştirilmiş, cahilleştirilmiş, zulme uğramıştır. Tarihin sonunun ilan edildiği “küreselleşme” retoriği çöküş içindedir. Asya’da ‘97 krizinden sonra toparlanma sağlanamadı. Japonya ekonomisi küçülmeye devam ediyor, toparlanma hamleleri başarısızlıkla sonuçlanıyor. En son dolardaki değer kaybının Japon firmalarını daha da zorlayacağını ve bu zorlanmanın ABD ekonomisine de yansyacağını düşünmek yanlış olmayacaktır. Dünya ekonomisinin lokomotifini görevini son on yıldır “başarıyla” yerine getiren ABD ekonomisi de artık bu performansını kaybetmektedir ve ekonomi durgunluk yaşamaktadır. ABD doları değer kaybetmektedir. Bildiği gibi ABD ekonomisinde doların güçlü olması önemli bir unsurdu. Şimdi bu güç kaybedilmektedir. Doların değer kaybetmesi dolarla ölçülen bütün değerlerin geleceğinden endişe duyulmasına da neden olmaktadır. Büyük yatırımcıların endişeleri para politikalarına kaçınılmaz olarak yansyacaktır. Güney Asya ülkelerinde 1997 yılında yaşanan çöküşün etkileri henüz yok edilememişken yeni bir kriz dalgasının yayıldığı açıklanmaktadır. Japon ekonomisinin toparlanamaması, ABD ekonomisinin resesyon yaşaması, Çin ekonomisinin ise bunların aleyhine gelişme göstermesi ve güçlü olanakları nedeniyle yatırımları çekmesi bu bölgedeki çöküş teorisini güçlendirmektedir. Yarı-sömürgelerin borç ödemede yaşadıkları sıkıntılar da artmaktadır. Korkunç yoksullaşma gerçekliği ile ağır dış borç yükü bu ülkelerde karmaşaya, kaosa neden olurken bu durum emperya-

list ekonomileri de etkilemektedir. IMF doğrudan müdahalelerle bu kaosun emperyalist ekonomilere doğrudan olumsuz etki yapmasını engellemeye çalışmaktadır. En son Arjantin ve Türkiye’de yaşananlar bunu göstermektedir. İki ülkenin de dış borçlarını ödemelerini sağlamak için yeni dış borç sunuldu ve neredeyse ekonominin tüm yönetimi IMF heyetlerinin eline verildi. Emperyalizmin elinde yetişmiş uzmanlar ekonomiden sorumlu bakan haline getirildiler. Dünya ekonomisinin motoru olan ABD ekonomisi bağlaştığı olan devletlere artık eskisi kadar güvenmiyor yani. Bu aynı zamanda ABD ekonomisinin de güven kaybetmesi

.....
Kısacası dünyanın hegemonik gücü ABD, ekonomik açıdan zayıflamaktadır. Bu da dünya ekonomisini doğrudan etkileyecektir.
 .....

anlamına gelir. Bunun tersine çevrilmesi ve güvenin yeniden kazanılması mümkün müdür? Evet mümkündür. Ama bir zaman için. Kaçınılmaz bir şekilde aynı durum yine ve daha da derin bir biçimde yaşanacaktır. Bugünkü güven bunalımının ertelenmiş güven bunalımlarının bir toplamı olduğu unutulmamalıdır. Ertelemeler sonsuza kadar sürmez. Artı, bu güven bunalımı, özellikle kapitalist ülkelerde anti-kapitalist hareketlerin yoğunlaştığı döneme rastlamıştır ve bunun da üstüne Çin gibi geleceği “parlak” bir ekonomi gelişmektedir, Rusya ve Çin bir araya gelmekten çekinmeyerek kimi zaman açıktan meydan okumaktadır. Japon ekonomisinin küçülmeye devam etmesi de ABD için bir handikap oluşturmaktadır.

Kısacası dünyanın hegemonik gücü ABD, ekonomik açıdan zayıflamaktadır. Bu da dünya ekonomisini doğrudan etkileyecektir.

“Tek kutuplu dünya” retoriğinin anlamını, etkisini yitirdiği bir dönem yaşamaktayız. ABD hegemonyası zayıfladıkça onun yerine geçmeye heves eden devletlerin etkinliği artmaktadır. Rusya ve Çin şu aşamada ABD’nin yerine geçmeye aday olduklarını ortaya koymaktalar. Bunun için özellikle Kafkasya’da ve Afganistan saldırısında ortak politikalar benimsiyorlar. Kafkasya’nın ve Afganistan’ın dünya enerji sektöründeki önemini ve bu sektörün de dünya ekonomisindeki yerini düşündüğümüzde bu ortaklığın anlamı anlaşılacaktır. **Enerji sektöründeki gelişmeler halen emperyalizmin geleceğini anlamakta en belirleyici unsurdur.** Geleceği anlamak isteyenler için bu sektörü çözümlmek güçlü veriler sunacaktır.

Enerji sektörü önemli bir krizin eşiğine gelmiş durumdadır. Enerji sektöründe yaşanacak derin bir kriz tüm dünya ekonomisine çok büyük etkilerde bulunacaktır. **Bu etki, egemen devletlerin ve özellikle de ABD’nin dış politikasında köklü değişimlere neden olur.** Enerji sektörüne yeni yatırımlar, maliyet yüksekliğinden ve verimsizlik endişesi duyulduğu için gerçekleşmemektedir. Mevcut alt yapı ise eskimiş durumda. Altyapı yetersizlikleri ve neo-liberal politikalar bu sektörde tıkanmaya yol açmış durumda. **Kriz çözücü, her krize deva Serbest Piyasa Ekonomisi şimdiki krizin nedeni olarak görülmektedir. Bu da Yeni Dünya Düzeni retoriğinin sonunu işaret ediyor.** Krizin ne-

denleri arasında en önemli yeri deregülasyon ve serbest piyasa almaktadır. Özel sermayenin eline geçen sektörlerin hepsinde olduğu gibi enerji sektöründe de stok yapmak kar getirici görülmediği ve kar maksimizasyonu sağlamaktan başka bir hedef taşınmadığı için ek stok mümkün olduğunca daraltıldı ve bugün hızla yaklaşan krizin zemini oluştu. Petrol, doğalgaz ve elektrikte kapasite fazlası neredeyse tamamen erimiş durumdadır. Enerji sektöründeki bu daralma ve kar güdüsünün esaslığı hızla sektördeki fiyatların borsada, spekülatif bir tarzda belirlenmesin ve her esintiye dayanıklılık kazanmasına neden oldu. Çok ciddi dalgalanmaların yaşandığı fiyat tespitleri dünya ekonomisinde önemli sarsıntılar yaşattı. Varolan altyapı eskimiş olduğu halde, kar riskinden kaynaklı yatırım yapılamamaktadır. Keşfedilen rezervlerin işlenmesi ise yine pahalı yatırımlar gerektirdiği ve kısa zamanda kar getirici olamayacağı için düşünülme dahi istenmiyor. Bakü-Ceyhan boru hattının döşenmesi için yapılan anlaşmalarda devtekellerin Türkiye gibi devletlerden yatırım için nasıl zorlamalarda ve hatta dayatmalarda bulduklarına tanık olduk. Kısa vadeli zararlar devletler tarafından karşılanacak. Buna karşın işletme bu tekellere ait olacak. İşte sistemin işleyiş kuralı budur. ABD'nin ve dolayısıyla dünya ekonomisinin güvenliği bu sektördeki gidişattan kaynaklı olarak tehlikeye girmiş durumdadır. Enerji kapasitesinde yaşanan sıkıntının hızla büyüdüğü bir gerçektir. Neo-liberalizm ise bunu tersine çevirebilecek bir model değildir. Ortadoğu ve Kafkaslar enerji sektörünün en belirleyici bölgeleridir. Bu böl-

geler üzerindeki hakimiyet tüm emperyalistler için büyük önemdedir. Balkanlar, Ortadoğu ve Kafkasya'da yakın süreçteki gelişmeler, özellikle Asya'daki Rus ve Çin emperyalistlerinin atakları ile birlikte, ABD'nin dünya hegemonyasındaki konumunu etkileyici rol oynamaktadır. Bütün bunların üstüne, "kendi evinde ancak uzaylılarca vurulabilir" dokunulmazlığını fena biçimde bozan 11 Eylül darbeleri gelince, iş çığrından çıkmıştır. ABD emperyalizmi; sarsılan imajını düzeltmek, silinen makyajını tazelemek, yıkılan itibarını yeniden sağlamak, kaybolan havasını geri getirmek ve böylece tehlikeye giren dünya liderliğini sağlama almak için, kanlı savaş eldivenlerini tekrar giymiş bulunuyor. Son yirmi yılda elinden çok az çıkardığı eldivenlerinin üzerinde, "barış", "demokrasi", "insan hakları", "özgürlük", "adalet" gibi sözcüklerin yanında artık "anti-terörizm" de yazıyor.

Bununla birlikte 11 Eylül saldırıları ABD'nin yeni konseptini hayata geçirmede de bir bahane olmuştur. Afganistan'ın emperyalist saldırganlığa maruz kalması ABD emperyalizminin yeni konsepti ile de ilgilidir. Ancak hemen şunu da belirtmek gerekir ki 11 Eylül saldırılarından önce Afganistan, ABD açısından ele geçirilmesi gereken bir bölgeydi. Bu gerçek, 11 Eylül saldırısından önce Amerikan Genelkurmayı'na sunulan bir raporda şöyle ifade edilmektedir. "*Afganistan'ı artık kendi haline bırakmaktan vazgeçmeliyiz. Batı'nın Sovyetler'in dağılmasından sonra izlediği bu politika bütün bölgeyi, Kafkaslar'ı, Çeçenistan'ı hatta Usame bin Laden'i hesaba katarsak ABD'yi bile etkiler hale geldi.*

Afganistan sorununa çözüm bulmadan Orta Asya'daki yeni bağımsız cumhuriyetleri güvenliğe kavuşturamayız. Bugün Afganistan'da Rusya, Çin, Pakistan, Hindistan ve İran, zıt kutupları destekleyerek işi içinden çıkılmaz hale getirmiş durumdadır"(Aktaran Aksiyon 29 Eylül 2001 sayı 356 syf 32)

ABD emperyalizminin yeni Dört Yıllık Savunma Değerlendirme Raporu (Quadrennial Defense Review, QDR-2001) geçen hafta içerisinde açıklandı. Böylelikle ABD emperyalist haydutları işçi sınıfı ve dünyanın mazlum halklarına yönelik saldırılarının konseptini yeniden düzenlediler. Bu savunma raporu ile ABD emperyalizmi, yenilenen konseptiyle 11 Eylül saldırısını da içine alacak biçimde yeniden düzenlediğini görmekteyiz. Böylelikle ABD emperyalizmi, daha önceden benimsediği iki cephede savaşı sürdürebilme anlayışından resmen vazgeçtiğini açıklamış oldu. Bu konseptin içeriğine baktığımızda, ABD emperyalizminin bundan sonraki süreçte Afganistan'a saldırdıkları gibi dünya halklarına da saldıracaklarının işaretlerini vermektedirler. Bu raporda yer alan bazı bölümlere Ergin Yıldızoğlu'nun 8 Ekim tarihli bir yazısından aktarmalarla değinecek olursak daha anlaşılır olur sanırım.

QDR-2001 raporunun giriş bölümünde Donald Rumsfeld'in "*ABD, düşmanlarının kim olacağını ve savaşların nerede çıkacağını tam olarak bilemez ve bilemeyecektir*" (s.1) ifadesine yer verilerek "*kimin nerede ve ne zaman saldıracığından çok, olası bir saldırganın hangi olanaklarla saldırabileceğini düşünerek ona göre hazırlanmak*" (s.6) anlayışını ortaya koymak-

ta dırlar. Böylelikle ABD emperyalistleri, dünyanın ezilen halklarına yönelik kendi belirledikleri, kendilerinin ilan ettikleri bir gerekçeyle saldırmalarını, kendileri açısından ortaya koymaktadırlar. ABD emperyalistleri *“kendi ulusal çıkarlarının global olduğunu saptıyor”* (s.25) Böylelikle dünyanın herhangi bir bölgesine kendi ulusal çıkarları açısından saldırmının kendileri açısından meşruluğunu(!) ifade etmektedirler. Buradan hareketle *“bu yeni stratejik ortamda ABD’nin, Batı Avrupa ve Kuzey Asya’daki konuşlanmasının yetersiz olduğuna dikkat çekiyor. Bu saptamadan hareketle de, ABD’nin askeri konuşlanmasının yeniden yönlendirileceğini, bu bölgeler dışında yeni üslerin gerekeceğini aıklyyor. Dünyanın zerindeki her alanın ABD’ye açık olması sağlanacak, kapatılan yerlere, örneğin bir ulus devletin topraklarına, zorla girmek, rejimi değiştirmek söz konusu olabileceek.”* (s.26) Yeni Stratejik erve bölümündeki “yeni caydırıcılık prensibi, var olan bir düşmana değil de olası bir düşmanın yaratabileceği olası tehditlere karşı konuşlanmayı, ister-istemez bir sürekli militarizmi, hiç yavaşlamayacak bir silahlanma yarışıını gündeme getiriyor”

Rusya ve Çin zellikle Kafkaslar’da yoğunlaşmış durumdadır. Rusya ve Çin etrafında kenetlenen yarı-sömürgeler de artmaktadır. Bu da dünya ekonomisinde daha büyük daralmalara neden olacaktır. ABD ise bir yandan dev tekelleriyle Kafkaslar’da etkinlik kurmaya çalışıyor, diğer yandan da Ortadoğu’da sarsılan otoritesini koru-

maya alışıyor. Ki bugün Afganistan saldırısının altında yatan gerçek; Kafkaslara ve özellikle de Hazar petrollerinin, açık denizlere indirilmesi, petrol yolunun aılması yatmaktadır. ABD bugün zafer kazanmış görünse de kazandığı bu zafer pırtıs zafeRIDIR. İşinin zorlaştığı açıktır. Kriz sadece enerji sektöründe yaşanmıyor. Aynı zamanda eğitimde, sağlıkta, ulaşımda, konutta vs. yaşanmaktadır. Bu günümüzün önemli dalgalanmalara gebe olduğunu göstermekte-

dir.

Son yıllarda ekonominin muazzam ve sonsuz gelişiminin rneği olarak Yeni Ekonomiden bahsediliyordu. Oysa bir zaman sonra bu muazzam ekonominin de geleceğinden korkulmaya başlandı. İşin özünde yine yatırım sorunu var. Bilişim teknolojisinin hızlı gelişimi ekonomide yeni bir çığır açmıştı. Üretimde hem hız ve hem de istikrar yakalanmıştı. Ama bu hız ve istikrar ilk anlardaki uyumlarını yitirdiler. Hız istikrarın önüne geçti.

şimdi hızlı gelişime uyum sağlamının bir gereği olan altyapı yatırımları gerçekleştirilememektedir. Çünkü çok büyük bir maliyet gerektiren altyapı ihtiyacını karşılayacak para bulunmamaktadır. Yarattılan canavarın kurbanı olmak tam da budur herhalde...

Mevcut dünya düzeni halkların aleyhine gelişmeye ve genişlemeye devam etmektedir. Bölgesel haksız savaşlarda katledilen, yaşamları alt-üst olan, açlık ve yoksulluk yaşayan bölge halkları olmaktadır. Savaşların en büyük faturası halklara çıkmaktadır. Bu savaşlar emperyalizmin çıkarınadır ve bizzat emperyalistler tarafından teşvik edilmektedir. Balkanlarda bu gerçek çok nettir. Yugoslavya’nın parçalanması tamamen ABD ve Avrupa devletlerinin hedefiydi ve gerçekleştirildi. Miloşevi gerçekte sadece figrandı. Beslenmiş, güçlendirilmiş, teşvik edilmiş Miloşevi bir anda tek suçlu olarak uluslar arası mahkemelerde yargılanmaya başlandı. Tüm dünya halkları gerçeği görmektedir. Ortada kocaman bir

aldatmaca var. Tüm dünya NATO’nun gerçek kimliğini görmüş durumdadır. Bu bir barış gücü değildir. Bu tamamen mevcut ABD hegemonyasının sürgit olmasını garantileyen bir askeri savaş aygıtıdır. Zaten bu nedenle, Avrupa devletleri yakın zamanda Avrupa Güvenlik ve Savunma Kimliği’ni oluşturacaklar. NATO bir barış gücü olsaydı Avrupa neden böyle bir kimliğe ihtiyaç duysundu!.

İsrail Filistin halkına karşı saldırılarını daha da artırdı ve

bu da dünya genelinde ve özellikle de Arap halklarında İsrail devletine karşı olan tepkiyi yükseltti. İsrail haksız savaşını hiçbir engelleme ile karşılaşmadan en pervasız saldırılarla sürdürmektedir. Filistin halkı aldatmadan, oyalamadan, teslim almaktan ve boyun eğdirmekten başka anlamı olmayan bir "barış süreci"ne sokularak yürüttüğü haklı mücadelede başarısızlığa mahkum edilmek isteniyor. Ulaşmacı Filistin önderliği de bu mahkumiyeti esasta kabul etmiş durumda. Buna karşın sular durulmuyor. Çünkü arka plana atılmak istenen devrimci halk gerçekliği bu tutumu yadsıyor, kabul etmiyor ve kendi önderliğini zorlayarak İsrail'in dünya gericiliği ile birlikte hedeflediği köleleştirmeye karşı çıkıyor. **Filistin halkının direnişi devrimcidir, haklıdır.** İsrail gerçekleştirdiği işgalden bu yana dünya gericiliği ile birleşmiş durumdadır. **İçinde esasta Türkiye'nin de bulunduğu bu dünya gericiliğine karşı Filistin halkının devrimci direnişi desteklenmelidir.** İsrail'de somutlaşan dünya gericiliğine karşı çıkılmamıştır. Türk devletinin bu savaşta ki yeri tüm çıplaklığıyla açığa çıkarılmalıdır. Türkiye halkı siyonizme, İsrail faşizmine karşı ezilen Filistin ulusunun yanındadır. **Türkiye halkının çıkarı Filistin halkının çıkarı ile birleşmektedir.** Türkiye'nin İsrail ile yaptığı tüm anlaşmalar İsrail'in bu haksız savaşına destek içerindedir. Çünkü, faşist Türk devletinin yürüttüğü haksız savaş da aynı şekilde İsrail tarafından desteklenmiştir ve desteklenmektedir. Türk devletinin sözde kalan barış çağrılarını bu pratiğiyle zıttır. Kendi söylemini inkar eden bu pratiğe karşı çıkılmalıdır. ABD bugün çok

daha açık bir şekilde (Clinton döneminde İsrail'in haksız savaşına yine destek vardı ama o dönemki çıkarlar barış politikasını gerektiriyordu) İsrail suikastlerine, saldırılarına destek olmaktadır. İsrail'in teşhir edildiği yerlerde kendisi teşhir ediliyor-muş gibi aşırı tepkiler sergilenmektedir. Bütün bunlar Ortadoğu'da gelecek zamanın geçmiş zamanki gibi olmayacağını göstermektedir.

Türkiye, etrafındaki karmaşaya müdahale edemeyecek kadar kendi içine gömülü vaziyettedir. İsmail Cem aktif bir dış politika izlenimi verse de bugüne kadar esas olan başarısızlıktır. Yunanistan ile ilişkilerin gelişme eğilimi içinde olduğu gözleniyor, ama bunda son dönemde Yunan dış politikasının esnekleşmesinin büyük etkisi vardır. Ki, Yunanistan geleceğe oynamaktadır. Yakın gelecekte, Türkiye ile Yunanistan arasındaki sorunlar Avrupa Birliği'nin gündemine daha güçlü olarak oturduğunda Yunanistan bu esnek politikasının ürünlerini alacaktır. Türkiye'nin Avrupa Birliği devletleriyle çelişen istekleri, çıkarları da bu koşulda daha etkisiz hale gelecektir. Olumlu görünen bu tek ilişkinin niteliği de budur. **Dış politikada Türkiye son yılların en derin açmazlarını yaşamaktadır.** Bunun en belirleyici nedeni Türk devletinin dünya ekonomisi ve politikası ile bütünleşme politikasının kendi tarihi ve milli politikalarıyla çatışma halinde olması ve egemenliğinin bu durumda zarar görebilecek olmasıdır. AGSK ve Avrupa Ordusu meselelerine onay vermesi bu bağlamda değerlendirilmelidir. Avrupa Birliği'ne üyelik meselesi Türkiye'nin sıkı sıkıya sarıldığı devlet (hatta tarihi ve milli (!)) politi-

kalarından taviz vermesine bağlı görünmektedir. Ki bu bile yeterli olmayacaktır. Çünkü Avrupa Birliği'nin kendisi de yeterli bir birlik kimliğine henüz sahip değil. Avrupa gerçekliğine daha da aykırı durumda bulunan Türkiye'nin bu birliğe girmesi pek anlamlı ve gerçekçi değildir. Türki cumhuriyetlerde hedeflenenler bir rüya olmaktan öteye gidemedi. Ki bu rüya daha gerçekçiydi.

Türkiye ekonomisi enflasyon ve durgunluğu aynı anda (Stagflasyon) yaşamaktadır. Bu da sürekli bir hiperenflasyon tehlikesinin kapıda olduğunu gösterir. Ekonominin durguluktan kurtulması için talebe yönelik destekleyici mali politikalar uygulansa hiperenflasyon oluşacaktır. Mevcut ekonomi yönetimi şu anda böylesi bir politikayı benimsemiyor. Muhalefetteki ekonomi profesörü buna önemle dikkat çekti!.. Ancak, öyle görünüyor ki, esas mesele hiperenflasyon korkusu değil. Türkiye ödemek zorunda olduğu dış borç yükünün ağırlığı altında emperyalist politikaların dışında hiçbir adım atamamaktadır. Bu tam bağlanmışlık devlet bünyesinde alışlagelmiş uygulamaları dahi engellemektedir. **Türkiye ekonomisi borç ödeme mekanizmasına dönüştürülmüş bir ekonomidir.** Borç ödeyemez hale gelmesi onun cezalandırılması ve belki de yıkılması için yeterli olacaktır. Bu yüzden kesinlikle IMF politikalarından vazgeçilemiyor. Kamu harcamaları kısılacak, elde edilen tüm kaynak sermayeye transfer edilecek, sendikal hareket yok edilecek ya da devlete bağlanacak, ekonomide kamu denetimi kaldırılacak, sermayenin önünde hiçbir engel bırakılmayacak vs... Ekonomideki

depresyonu gidermek için IMF'in sunduğu yol budur. Sermaye desteklenir, verimsiz işletmeler tasfiye edilir, işçiler boğaz tokluğuna çalıştırılır, ekonomide “yaratıcı yıkım” gerçekleştirilir ve arkasından yenilenmiş bir teknolojik temel üzerinden yeniden büyümeye geçilir. Reagan ve Thatcher dünya halklarına böyle bir ekonomi modeli sundular ve bu model yıllardır halkların üzerinde uygulanmaktadır. IMF tüm olumsuzluklarına, halktaki tepkilere rağmen bu politikaları dayatmaya devam ediyor. Bundan vazgeçemiyor. Çünkü emperyalist ekonominin korkunç bir sömürüye denk gelen bu politikalara ihtiyacı var. Emperyalizm Şili’de Pinochet diktatörlüğü, Türkiye’de 12 Eylül askeri faşist cuntası gibi toplumsal maliyeti yüksek canavarlar yaratmaktan bıkmıyor, çekinmiyor.

Son zamanlarda dünyada olduğu gibi Türkiye’de de Keynesyen politikaların uygulanması gerektiğine dair açıklamalar, belirlemeler yapılmaktadır. Reel ekonomiye yatırım yapmanın gerekliliği tartışılmaya ve hatta önemli bir kesim tarafından savunulmaya başlandı. Zaten ekonomi yönetimi de iktidara geldiği andan beri buna değinip gelecek zamana erteliyordu. (Serbest Piyasa Ekonomisi artık eskisi gibi alternatifsiz görülüyor demek ki!..) Tüketimin ve üretimin artmasını sağlayacak bir düzenlemeden, seçici bir vergilendirmeden, kaynak transferinin denetime alınmasından ve bunun üretime dönük yapılmasından, zenginlerden fakire bir aktarımdan vs. bahsedilmektedir. Bu mümkün müdür? Kısa süreli evet, bu kısa süreden sonra yeni bir felaket kaçınılmazdır. Çünkü, ekonomi-

nin dayandığı güçler gerçeği buna izin vermez veya veremez. Bu ekonominin sisteme bağlanış tarzının belli kuralları vardır, Çarkları yalnızca iç karla veya birikimle dönmüyor. Sürekli dış kaynak gereksinimi nedeniyle dışarıya değer transferi yapmak üzere şekillenmiş bir ekonominin bunu uygulaması mümkün değildir. IMF özgülünde uluslararası sermaye ile çatışma ortamına girebilecek bir ekonomi yönetimi yok ise yeni bir durum da yok demektir. Çatışma ortamına girildiği anda da uluslararası sermayenin taktiği biliniyor, ülke parasına spekülasyon saldırılarla merkez bankasının rezervlerini boşaltmak, sermaye kaçışını teşvik etmek, daralmayı hızlandırarak siyasal baskıyı artırmak ve sonuçta diz çöktürmek.... **Hızla daha derin bunalmalara doğru yol alıyoruz. Dünya üzerindeki kutuplaşma**

her alanda derinleşmektedir. Emperyalistlerin kendi aralarında kutuplaşmaları, emperyalistlerle ezilen uluslar ve ezilen halklar arasındaki uzlaşmazlık gelişmektedir. Kapitalist-emperyalist ülkelerde de iç huzursuzluk artmaktadır. Bütün dünya bir resesyon ile karşı karşıyadır. Dünyada iş-

sizlik her geçen gün artmaktadır. Gelişen durgunlukla birlikte bu sosyal belanın emperyalist tekellerin başını ağrıtaacağı bugünden görülmektedir. Hatta mevcut anti-kapitalist hareketin bir parçasını ve hatta önemli bir parçasını işsizler oluşturmaktadır. Kapitalist ülkelerde görülen derin hoşnutsuzluk yarı-sömürge ülkelere de yansımaktadır. Türkiye kendi içine gömülü durumdadır. Bunun nedeni son dönem içine girdiği ekonomik ve politik krizdir. İplerin tamamen IMF’nin eline verildiği bu kriz döneminin Türkiye halkına çok derin bir yoksulluk getirdiği çıplak bir şekilde ortadadır. Yoksulluk derinleşmektedir. İşsizlik artmaktadır. Üretim hızla gerilemektedir. Mevcut piyasa yatırımcılara kesinlikle güven vermemektedir. Spekülasyon sermayenin talanına açık hale gelmiş para politikası hiçbir denetimi

kabul etmemektedir. Türkiye’deki kriz dünya ekonomisindeki resesyonla eş zamanlı gelişme gösterdi. Bu eş zamanlılık krizi daha da ağırlaştıran bir etki yaratmaktadır. Egemenlerin tam bir belirsizlik yaşamalarının bu durumla ilgisi vardır. Bu belirsizlik ortamında hiç eksilmeyen bir güvensizlik yaşıyor. “Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı”

denilen yeni ama bildik bir program uygulanıyor şimdi. Uygulandığı süre boyunca kayda değer hiçbir olumlu veri sunmayan bu programla ödenmesinde zorluklar yaşanan borçlar ödenbilir hale getirilmek isteniyor. Mevcut kriz ortamının değişimini hedefleyecek hiçbir politika uygulanamazken borç ödemeleri için her türlü çaba harcanmaktadır. “Reel ekonomiye kaynak aktarımı olamaz, çünkü ödenmesi gereken bir borç var”, “Halkın yoksullaşmasına katlanmak zorundayız, çünkü kurtuluş ilk önce finans sermayenin hakkıdır, onlar kurtulmadan kimse kurtulamaz”. “Dış borçlarımız olmasa çok kolay güçlenebilir, gelişebiliriz. Ama borcumuz var”... İşte mevcut ekonomi yönetimi böyle düşünüyor ve düşündüğünü “derviş” dürüstlüğüyle açıklıyor!... Bu dürüstlük abideleri -özellikle de ekonomi yönetimi- oldukça ağır bir maliyetin altına girildiği halde halkı geleceğe dair aldatmaktan da geri durmuyorlar. Kriz ile birlikte devletin tarım politikasının IMF tarafından nasıl belirlendiği açıkça ortaya çıktığı halde tarımda atılım yapılacağı söyleniyor. **Türkiye’de tarım her geçen gün daha fazla dışa bağımlı hale getirildi, tarıma destek politikaları adım adım kaldırıldı ve bugün tarımda ve hayvancılıkta önemli bir çöküş yaşanmaktadır.** İhracatı yapılan birçok tarımsal ürün artık ithal ediliyor veya edilecek. Mercimek, pirinç ve nohut ithal edildi. Şeker, tütün ithal edilecek, hayvansal ürünler için kapı kapı dolaşılacak. Tarımda üretimin durması için her türlü yasal düzenleme yapılıyor. Ziraat Bankası ticari kredi faiz oranıyla kredi vereceğini açıkladı. Bu politikalar üreticinin kendini ye-

niden üretme olanağının ortadan kaldırılması, üretim yapamaz hale getirilmesi demektir. Tarımda bu politikalarla atılım yapılamaz, tasfiye yapılır. Bu tasfiye sonucunda Türkiye’de dışa bağımlılık en uç boyutlara ulaşmış olacaktır. Bütün bunlar yarı-sömürgelerden emperyalist ülkelere kaynak transferi içindir.

Egemenler, mevcut düzende egemen olmak, yönetmek isteyenler bu yeni dönemin oyuncularını olmak için can atıyorlar. Bu dönemin ruhunu incelediğimizde ve kavradığımızda bu yeni partilerin potansiyelini, gücünü ve geleceğini de öngörebiliriz. Dönemi belirleyen özellikler nelerdir? Dünya çapında bir resesyon yaşanmakta. Ve bu resesyon hızla yarı-sömürgelere yayılmaktadır. 1980’lerde benimsenen ve kriz kontrol modeli olarak, dünya ekonomisine uyum amacıyla uygulanan neo-liberal politikalar işlevlerini yitirmiş durumda. Bu politikalarla krizler daha da derinleşmektedir. Dünya çapında güçlü bir anti-kapitalist muhalefet gelişmektedir. IMF ezilenlerin en belirgin hedefi haline gelmiş durumda, dev şirketlerin egemenliğine büyük bir öfke var. Ekonomik küreselleşmenin sonuçlarına karşı çıkanların sayısı ve temsil ettikleri sosyal taban genişlemektedir. Tüm bu gelişmeleri egemenler de takip ediyor. Son dönemde sivil toplum örgütleriyle görüşmeler yapılıyor. İşbirliği geliştirilmek isteniyor. Tüm bunlar sürecin esas öğelerini ve gelişim dinamiklerini oluşturuyor.

Türkiye’de ekonomik istikrarsızlığın arttığı, yoksulluğun daha da yoğunlaştığı bu dönemde yeni parti çalışmaları da artmaktadır. Yeni dönemler yeni partilere ihtiyaç duyarlar. Yeni

parti çalışmalarının artması veya yeni partilerin kurulması mevcut partilerle bu sürecin ilerlemediğinin itirafı olarak kabul edilmelidir. Türkiye’de yeni bir dönem oluşmaya başladı. Mevcut partilerin ve yeni kurulanların hiçbiri neo-liberal politikalara karşı çıkmıyor, hiçbiri tüm dünyada gelişmekte olan devrimci dalgaya değer vermiyor, hiçbiri IMF’nin varlığına gerçek bir tepki duymuyor ve yine hiçbiri yaşanmakta olan krizin sebebi olarak kapitalist-emperyalist dünya sistemini görmüyor. Demek ki, hiçbiri bu dönemin partisi olmaya aday değil. Kitleler karşısında esasta bir fark taşımayacaklar. Yapılmakta olanı yapmaya devam edecek hepsi. Bu da politik alandaki mevcut krizin süreklilik halinin devamı demektir. Bugün üçlü olan koalisyonun yarın dörtlü, beşli olması ihtimali kuvvetlenmektedir. Elbette devlet, bu kadar parçalı bir hükümetin oluşmasına engel olacak yasal düzenlemeleri yapacaktır. Ancak, bilinmeli ki, mevcut güvensizlik ortamında, tek partinin çok erken yıprandığı ve saf dışı kalabileceği bir durumda koalisyon hükümetleri daha uygundur. Böylece krizlerden, emperyalizme uyum politikalarından, yolsuzluklardan, ekonomik durgunluktan, politik açmazlardan tek parti sorumlu olmaz ve bir bütün sorumluluk da kimseye yük olmaz!... İşte son koalisyonun bu meseledeki konumu tam da bu durumu ortaya koyuyor. Mevcut gelişmelerden kimse sorumluluk duymadığı gibi, her biri bütün olarak yani hükümet olarak sorumluluğu omuzlamaktan (!) çekinmiyor. Avantajları ile dezavantajlarını alıp değerlendirdiğimizde bu dönem için koalisyon hükümetlerinin daha uygun

olduğu gözleniyor. Uyum yakalamak, uzlaşmak, hoşgörülü olmak gibi erdemler de taşınmış oluyor!...

Kriz tüm sektörlerde iflaslara, üretim kapasitelerinde gerilemelere neden oldu. İflaslar ve üretim kapasitelerindeki gerilemeler yoğun işsizliğe neden olmaktadır. Kriz ile işsizlik arasında doğrudan bir ilişki var. Krize yönelik çözümleri işsizlik meselesindeki gelişmelere bakarak değerlendirebiliriz. Mevcut gelişmelere bakıldığında iflaslar ve üretim kapasitelerinde gerilemeler devam etmektedir. Hemen her sektörde yoğun işçi çıkmaları yaşandı. Bu işsizlik furçasının gelişme gösteren emperyalizm ve kapitalizm karşıtı hareketlere yönelmesi çok muhtemeldir. Özellikle kapitalist-emperyalist ülkelerde her seferinde büyüyen anti-kapitalist hareketin bünyesini bu kitle büyütmektedir. Yarı-sömürgelere yayılan krizin daha büyük kitle hareketlerine yol açacağını yine bu yoğunlaşan yoksulluk ve işsizliğe bakınca öngörebiliriz. İşsizlik dalgası üretim kapasitelerindeki gerilemelerin sonucudur. Yoksa, işçiye gereksinim azaldığı için değil. Bu son krizin yarattığı işsizlik bunu çok net gösterdi.

Yoksulluğun arttığı, üretimin azaldığı bu süreçten öfke, kaos, tepki çıkar ve çıkmaktadır. Bireysel tepkiler birçok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de artmaktadır. İntihar vakalarında artışlar var. Finans piyasasında yaşanan kriz zamanla reel piyasaya yansımaktadır. Henüz bu yansımalar doruk noktaya varmış değil. Mevcut ekonomi politikalar ve mekanizmalar finans sermayenin çıkarlarını korumaya ve güçlendirmeye dönüktür. Bu yaklaşım reel ekonominin

gerçek sorunlarını ve durumunu gizlemektedir. O nedenle ilk başlarda açık olarak görülmeyen üretim sektörlerinin problemleri önümüzdeki süreçte daha da yoğun olarak büyüyecektir. Devletin bu problemleri çözmek gibi bir amaç koymadığı, buna gücü yetmeyeceği açıkça yetkililer tarafından belirtilmektedir. Bu yönde atılacak adımların Şubat krizinde görüldüğü gibi etkili bir spekülasyon saldırı ile karşılanacağı, bunun da mevcut krizi derinleştireceği açıktır.

Küreselleşme karşıtı hareketin gelişimi karşısında emperyalist devletlerin, kurumların sivil toplum örgütleriyle işbirliğine ağırlık vermeye başladıklarını belirtmiştik. Türkiye’de de devlet, özellikle sendikalarla işbirliği yapmak için önemli faaliyetler geliştirdi. Daha önceki yazılarımızda da bu özelliğe vurgu yapmış ve bu çalışmaların ürünü olan ESK’nın devletçi, işbirlikçi bir yapı olduğunu belirtmiştik. Süreç ESK ve benzeri kurumlarının yoğunlaşan yeni sömürü çarkının işleminde önemli roller aldıklarını göstermektedir. Bu nitelikteki kurumların önümüzdeki süreçte de rollerini oynamaya devam edecekleri açıktır. TÜRK-İŞ veya DİSK veya benzerleri günümüzde yoksullaşan, işsiz kalan işçi sınıfını düzene yedeklemenin, bağımlı kalmanın politikalarını uygulamaktalar. Bu da komünist ve devrimcilerin sendikal mücadeledeki konumlarının geriliğini ve bu geriliğin işbirlikçi sarı sendikacılığın önünü açtığını bilmeliyiz. Devlet tam anlamıyla, bu işbirliğini devrimci-demokrat sendikal çizgiye karşı gerçekleştirmektedir. Bunun için her türlü yöntemi ve aracı kullanmaktadır. Bu gerçeklik karşısında devrimci-demokrat

sendikal cepheye önem vermek ve bu cepheye güç vermek önem kazanmaktadır. ESK karşıtı bir hareketliliğin oluşturulması ve işçi sınıfının kendi inisiyatifini açığa çıkartacak bir yönelimin geliştirilmesi gerekmektedir.

Dünya ekonomisinin içinde bulunduğu bu kriz durumunun ve özellikle de son süreçte yoğunlaşan resesyonun tüm dünya halklarını yoksulluğa, açlığa iteceği açıktır. Yoksulluk ve açlık dünyadaki eşitsizliğin ve karmaşanın artması demektir. 1990’lı yıllardan itibaren bu eşitsizliğin ve karmaşanın hızla yükseldiği bilinmektedir. Bu yeni bir sürecin açılmış olması demektir. Sınıf mücadelesinin sonlandığını, tarihin özellikle bu anlamda son bulduğunu, geçerli tek ekonomik sistemin kapitalizm olduğunu iddia eden burjuva ideologlar bu yeni süreçte tam bir açmaz içine girmiş durumdadır. Bundan sonra da yeni teorilerin(!) geliştirileceği, ancak gerçeklerin her seferinde bu teorileri yerle bir edeceği bilinmelidir. Emperyalizm güçlü saldırılar gerçekleştirebilir ancak hiçbir zaman kesin zafere ulaşamaz ve yenilir. İşte bu yeni süreç yenilgi sürecidir.

Dünyada ve Türkiye’de devrim koşulları gelişmiştir. yoksulluk derinleşmiştir. Ege-menlerin gerçeklikleri, kim için yönettikleri en pervasız gelimelerle ortaya çıkmaktadır. Bu koşullar içinde Proletarya Partisi’nin, ideolojik-politik niteliğini güçlendirme-si gerektiği açıktır. Aynı zamanda ideolojik-politik seviyenin yükseltilmesine paralel örgütsel inşasını geliştirmek zorundadır.

Parti ve Örgütlenme Üzerine

GİRİŞ

Komünistler dünyayı yorumlamak için değil değiştirmek için mücadele yürütüyor. Örgütlenme de dünyayı değiştirmenin bir aracı olduğuna göre öncelikle pratik adım anlamında, dünyayı değiştirecek, o görevi yürütecek ve buna önderlik edecek örgütlenmeden başlamak gerekir.

Bugün geline süreçte bir kez daha parti, partinin örgütlenme ilkeleri, parti için yaşam, kadrolar ve önderlik üzerinde bir bütün olarak durmak gerekiyor. Geçmişte de konu üzerinde belki birçok kez duruldu, yazılıp çizildi. Ancak, bugün yeniden, konu üzerinde bir kez daha durma ihtiyacı duyuyorsak, bu konunun önemini daha da hissettirmesinden ve bazı olumsuzlukların halen yaşanıyor olmasından ileri geliyor.

Parti büyük çoğunluk yeni üye ve kadrolardan oluşuyor. Eskiden kalma ve tecrübeli kadro sayısı parmak sayısı kadar azdır. Doğru bir politika izlenerek bu durum tersine çevrilmez ya da bu gerçekliğe uygun doğru bir politika izlenmezse, doğal olarak bu, Parti'de tecrübe eksikliğinin uzun süre devam etmesini, Parti'nin geçmişten beri mevcut olan doğru kökleşmiş geleneklerinin ve ilkelerinin terk edilmesini ya da bunların sulandırılarak dejenere edilme-

sini gündeme getirecektir.

Ayrıca ağır, oturaklı ve mantıklı hareket etme yerine günü birlik hareket tarzı ve tecrübeye dayanmayan belli değişiklikler uygulanıyor. Doğal olarak, bu Parti'nin istikrarlı bir çizgide ilerlemesini engelliyor, iki de bir karar değiştirmeyi ve yalpalamayı beraberinde getiriyor.

Eski kadrolarla, yeni üye ve kadrolar arasında bir kopukluk yaşanıyor. Parti'de oturmuş ve sağlıklı bir örgütsel ve siyasal bağın eksikliği, tecrübe alış verişini engelliyor, Parti tarihine ve geleneklerine ilişkin boşluklar doğmasına neden oluyor.

Parti'nin bu gerçekliği şüphesiz ciddi anlamda kaygı yaratıyor. Duyulan kaygının ortadan kaldırılması için öncelikle bu olumsuz gerçekliğin bir an önce ortadan kaldırılması, parti içi yaşamın düzeltilmesi, kadro eğitimine önem verilmesi ve önderlik sorununun çözülmesi gerekiyor.

.....
Şu halde, diğer tüm örgütlenmeler gibi partide, bir amaç değil, proletaryanın elinde, devrim yapıp kesintisiz bir şekilde sosyalizmi kurmak ve oradan da komünizme varmak için zorunlu ve temel bir araçtır.
 .....

Bu eksikliğin ve aradaki kopukluğun oluşmasında eski ve tecrübeli kadroların hatası olduğu kadar, bunda yeni kadro ve üyelerin de hatası vardır. Ancak burada sorun kimin daha çok hatalı olduğu değildir. Sorun, varolan olumsuzluklardan ve yaratılan boşluklardan Parti'nin zarar gördüğünün bilince çıkarılıp çıkarılmadığıdır.

İşte bugün Parti'nin önemli görevlerinden birisi budur. Yani dikkat çekmeye çalıştığımız bu olumsuzluğun, bu olumsuzluğun yarattığı kaygıların ve güvensizliklerin ortadan kaldırılmasıdır. Artık bu konuda ciddi anlamda adımlar atmak ve köklü çözümleri pratikte uygulamak zorunludur. Kaybedecek zamanımız yoktur. Her geçen gün aleyhimize işlemektedir.

Parti'nin her üyesi, kadrosu ve hatta sempatican kitlesi bu sorumluluğu tüm hücrelerine kadar hissetmeli ve bu sorumluluğun gereklerini pratikte yerine getirmelidir.

Türkiye ve Türkiye Kürdistanı devrimci mücadelesi, Türk, Kürt ve çeşitli milliyetlerden Türkiye halkları ve Parti bizden bunu bekliyor.

Birinci Bölüm Parti Nedir?

“Bugüne kadar bütün dev-

rimci partiler, **gurura kapıldıkları**, güçlerinin nerede yatığını göremedikleri ve **zaaflarını ortaya koymaktan korktukları** için mahvoldular. Ama biz yıkılmayacağız, çünkü biz zaaflarımızı ortaya koymaktan korkmuyoruz ve onları altetmesini öğreneceğiz”(1)

Çok bilinen bir deyimle, her örgütlenme bir ihtiyaçtan doğar ve o ihtiyacı karşılamak amacıyla oluşturulur. Parti de bir ihtiyacın ürünü olarak doğmuştur ve o **ihtiyaç** var olduğu sürece yaşamaya devam edecektir. Parti örgütlenmesinin ve biçimlenmesinin temel mantığı buna dayanır.

Komünistler dünyayı yorumlamak için değil değiştirmek için mücadele yürütüyor. Örgütlenme de dünyayı değiştirmenin bir aracı olduğuna göre öncelikle pratik adım anlamında, dünyayı değiştirecek, o görevi yürütecek ve buna önderlik edecek örgütlenmeden başlamak gerekir.

Örgüt bilinci, her zaman canlı tutulması ve kavratılması için sürekli çaba sarfedilmesi gereken bir sorundur. Örgütsüz bir şey yapılamayacağını anlamak ve kavramak zorunludur. “Örgütsüz bir halk silahsız bir orduya benzer.” Eğer örgütün yoksa hiçbir şeyin yok demektir. Bu anlamda örgütsüz halk köle olmaya mahkumdur. Demek ki örgütlü olmak ve örgütlü bir gücün önderliği altında mücadele yürütmek hayati bir öneme sahiptir. Onun için sürekli şekilde kitlelere örgüt bilincini taşımak, sınıf örgütü olan Proletarya Partisi saflarında örgütlenmelerini salık vermek gerekir.

“Örgüt, çalışma ve düşün-

ceyi ilerleten güçlü bir araçtır; insanda doğuştan olmayan, fakat zorlu bir çalışmayla kazanılan şey bilgidir. Bilginin belli bir sınırı yoktur, her iş ve her zaman için aynı değildir. Kusursuz örgütlenme, geniş bir teorik, siyasi, bilimsel bilginin, gerçekleri tam olarak birleştirme yeteneğinin, ulaşılabilecek nesnelere açık bir anlayışına ve güçlüklerden korkmayan fakat onları uzaktan gören ilerici ve devrimci bir ruha sahip olmanın temelinde yükselen bir sanattır. Kusursuz örgütlenme güçlü bir isteğin, yorulmak bilmez bir çalışmanın üzerine oturur, zaman kazanmayı, en son tekniği kullanmayı ve diğer bilgiyi gözönüne alır.” (2)

Bunun yanında, partide örgütlenmek ve örgütlü bir güç olarak mücadele yürütmek yerine, örgütsüzlük fikrini kitlelere ya da parti saflarına yaymak, partiye ve devrime değil burjuvaziye hizmet etmektir. Liberal burjuvazinin işçi sınıfı içindeki ajanlığını direkt veya dolaylı üstlenmek ve çıkarlarını temsil etmek demektir.

Proletaryanın tarih sahnesine çıkıp kendisi için bir sınıf haline gelmeye başlamasıyla birlikte, kendilerini kurtuluşa götüreceği olan sınıf örgütünü de yaratmış ve artık burjuvaziye karşı örgütlü bir güç olarak mücadele sahnesinde yerini almıştır.

Artık proletarya başkası için bir sınıf değil, kendisi dışında, ezilen, sömürülen sınıf ve tabakaların da kurtuluşunu sağlayacak öncü bir sınıftır. Proletarya bu öncülüğünü ve mücadelesini kendi sınıf örgütü olan Proletarya Partisi aracılığıyla yürütür.

Şu halde, diğer tüm örgütlenmeler gibi parti de, bir amaç değil, proletaryanın elinde, devrim yapıp kesintisiz bir şekilde sosyalizmi kurmak ve oradan da komünizme varmak için zorunlu ve temel bir araçtır.

“... Parti, sınıf için vardır. Eğer sınıfa bağlıysa, onunla ilişkisi varsa, partisiz kitleler arasında otoriteye sahipse ve onların saygısını kazanmışsa, bizzat bürokratik eksiklikleri olsa bile varlığını sürdürebilir ve gelişebilir. Bütün bunlar yoksa, partiyi örgütsel bakımdan istediğiniz gibi inşa edin - bürokratik ya da demokratik-parti mutlaka yıkılıp gidecektir. Parti sınıfın bir parçasıdır, o sınıf için vardır, kendisi için değil.” (3)

Parti, işçi sınıfının **öncü** ve **örgütlü** müfrezesidir. Lenin’in deyişiyle “Parti proletaryanın sınıf örgütünün en yüksek biçimidir.” (4)

Parti, irade ve eylem birliğini temsil eden kolektif bir yönetimdir.

Buna göre parti, proletaryanın **en ileri, en bilinçli ve en cesur unsurlarının, bir program ve tüzük çerçevesinde hareket etmelerini sağlayan bir örgüt biçimidir.**

Ancak tek örgüt biçimi değildir. O bir çekirdektir, tek başına yeterli olmaz. Kitle desteğini kazanmak ve onları örgütleyerek mücadeleye seferber etmek için, başka biçim ve seviyelerde örgütlere zorunlu ihtiyaç duyar. Bu anlamda proletarya, parti dışında farklı amaçları gerçekleştirmek ve farklı görevleri yerine getirmek için başka örgütlere de sahiptir.

Bunlar, partiyle **direkt** veya **dolaylı** bağ içerisinde kendi koşullarında mücadelesini sürdürür.

Dolaylı bağ içinde olan örgütler genellikle demokratik kuruluşlardır. Düzenin yasalarına göre kurulmuş yasal ve yarı-yasal konumda hareket ederler. Sendikalar, dernekler, kooperatifler, çeşitli meslek kuruluşları, kadın, gençlik, sanat ve kültür dernekleri vb. hepsi bu sınıflandırma içinde yer alır. Bir de partiye direkt bağlı, tıpkı parti gibi illegal örgütlenen (bazı ülkelerde belli dönemlerde yasal da olabilir) gençlik ve silahlı mücadele

Parti, işçi sınıfının öncü ve örgütlü müfrezesidir. Lenin’in deyişiyle “Parti proletaryanın sınıf örgütünün en yüksek biçimidir.”

yürütecek yasadışı örgütler vardır.

Şu halde, parti; **aynı anlayış, ideoloji ve hedefler temelinde örgütlenen ve hareket eden hücre ve örgütlerin organik bileşimidir.**

“Ama parti, yalnızca örgütlerinin **toplamı** değildir. Aynı zamanda parti, bu örgütlerin biricik **sistemi**, alt ve üst yönetim organlarıyla, azınlığın çoğunluğa uymasıyla, bütün parti üyeleri için zorunlu olan pratik kararlarıyla, bu örgütlerin bir bütün olarak olumlu birliğidir. Bu koşullar gerçekleşmeden, parti işçi sınıfının örgütlü savaşımının sistemli ve örgütlü yönetimini sağlamaya yetenekli, tek ve örgütlü bir bütün olamaz.” (5)

Bu örgütlerin hepsi, dolaylı

ve direkt de olsa kendi koşullarında mücadeleyi tek bir doğrultuda vermek, proletaryanın sınıf mevzilerini genişletmek, sağlamlaştırmak, proletaryayı ve halkı örgütleyerek ülke koşullarına denk düşen sosyalist veya demokratik halk devrimini gerçekleştirmekle yükümlüdür.

Proletarya Partisini kurma fikrini ilk kez Marks ve Engels ileri sürmüşlerdir. Lenin, Marks ve Engels’in 1847’de kurdukları Komünist Ligasını “küçük ama, saf proleter” bir parti olarak tarif etmişti. Yine Marks ve Engels Komünist Parti Manifestosu’nda ilk kez bilimsel incelemeyle Proletarya Partisi’nin tarihi rolünü belirledi, ilkelerini ve hedeflerini ortaya koydu.

Rusya’da Proletarya Partisi ise az sayıdaki Marksist çevre ve grubun bir araya gelmesiyle kurulmuştur.

“1898 yılında, birkaç ‘Savaşım Birliği’ -Petersburg, Moskova, Kiev, İkatere-noslav savaşım birlikleri ile Bund, tek bir sosyal-demokrat partisinde birleşmek üzere ilk atılımı yaptılar ve bu amaçla, 1898 Mart’ında, Minsk kentinde Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi’nin birinci kongresini yaptılar.”(6)

Bu kongreye yalnızca 9 kişi katıldı. Lenin o sırada Sibiry’da sürgünde olduğu için bu kongreye katılmadı. Parti Birinci Kongresini yapmış olmasına rağmen gerçekte bir Marksist partinin kurulmuş olduğu kabul edilmez.

“Ama gene de, birinci kongrenin toplanmış olmasına karşın, Rusya’da Marksist Sosyal Demokrat İşçi Partisi gerçekte henüz kurulmuş sa-

yılmazdı. Kongre, ayrı ayrı Marksist dernek ve örgütleri birleştirmeyi ve bunları örgüt bağlarıyla birbirine bağlamayı henüz başarmış değildi; yerel örgütlerin çalışmalarına temel olacak tek bir hareket çizgisi henüz saptanmamıştı. Henüz parti programı, parti tüzüğü yoktu ve ortada merkezi bir yönetim yoktu.” (7)

Rusya Sosyal Demokrat Partisi'nin gerçek kuruluşu ve Bolşevik bir parti haline getirilmesi görevi Lenin ve yoldaşlarını düşü. Onun için Lenin, uzun yıllar ideolojik, örgütsel ve siyasi mücadele sonunda;

“**Önceleri** partimiz, resmen örgütlenmiş bir tüm değil, özel grupların ancak bir toplamıyla; bu nedenle bu gruplar arasında ideolojik bir etkiden başka bir ilişkinin varlığı da olanaksızdı. **Şimdi** biz örgütlü bir parti olduk, bu bir otoritenin kurulması, düşünce gücünün otorite gücüne çevrilmesi, alt parti örgütlerinin üst parti örgütlerine bağımlı duruma getirilmesi demektir.” (8) diyecektir.

Marks ve Engels'ten sonra proletarya partisinin ilkeleri Lenin tarafından geliştirildi ve köşe taşları ortaya kondu. Böylece partinin örgütlenme ilkeleri bilimsel bir süzgeçten geçirilerek sentezlendi. Lenin, Proletarya Partisi'nin ideolojik temelleri hakkında, Marks ve Engels'in ortaya koyduğu görüşleri geliştirdi.

Lenin'in “Ne Yapmalı?” adlı eserinde ortaya koyduğu görüşler, bugün de hala geçerliliğini koruyor, partiyi inşa etme yollarını gösteriyor, onun program ve taktiklerini açıklıyor.

Lenin bu eserinde, ekonomizmi teşhir etti, kendiliğindencilik'in oportünist niteliğini gösterdi. Marks ve Engels'in işçi sınıfı partisi kavramını geliştirdi, partinin ideolojik ilkelerini formüle etti.

Yine Lenin, “Bir Yoldaşa Örgütsel Görevlerimiz Üzerine Mektup”ta, “Nereden Başlamalı?” ve “Ne Yapmalı?” adlı eserlerinde ileri sürdüğü Proletarya Partisi'nin kuruluş ilkelerini daha ayrıntılı olarak açıkladı. Merkez Komitesi ve Merkez Organ'ın bir partinin yönetimi ve merkezi koordinasyonu için gerekli ve şart olduğunu gösterdi.

Lenin, “Bir Adım İleri İki Adım Geri” adlı yapıtında ise, Menşevikleri eleştirmiş ve Proletarya Partisi'nin örgütlenme ilkelerini iyice açıklığa kavuşturmuştur.

Lenin ve yoldaşları, ileride Menşeviklerle aynı parti içinde birlikte kalmalarının olanaksız olduğunu görüyor ve bunun için Bolşeviklerin Rusya'da yeni bir öncü partiye;

“... proleterleri iktidar uğruna savaşıma yöneltecek kadar cesur, devrimci bir durumun çapraşık koşulları içinde yolunu şaşırılmayacak kadar deneyim sahibi ve hedefe giden yolda hiçbir kayaya çarpmadan yol alabilecek, esnek, savışmı bir partiye...”(9)

“oportünistlere karşı uzlaşmaz ve amansız, burjuvaziye karşı devrimci, kendi içinde sağlam bir biçimde kenetlenmiş tek bir partiye, sosyal devrimi ve proletarya diktatörlüğünü hedef alan, yeni ve gerçek bir Marksist partiye...” (10) ihtiyaçları olduğunu düşünüyor ve bunun hazırlıklarını yapıyordu. Çünkü eninde

sonunda sorunun o noktaya varacağını biliyordu.

“Bolşevikler, böyle bir parti kurma hazırlığı içindeydiler. ‘Ekonomistler’e , Menşeviklere, Troçkistler, Otvovistlere ve ampırio-kritiklere varıncaya dek, her türden idealistlere karşı yürütülen savaşımın tüm tarihi işte özellikle böyle bir partinin hazırlanması tarihidir. Bolşevikler, gerçek devrimci ve Marksist bir partiye sahip olma amacı taşıyanların hepsi için örnek olabilecek yeni bir partiyi, **Bolşevik** Partisi’ni yaratmak istiyorlardı. Bolşevikler, ta eski **Iskra** gazetesi günlerinden bu yana böyle bir parti hazırlıyorlardı. Bu hazırlık çalışmalarında Lenin’in “Ne Yapmalı?”, “İki Taktik” vb. gibi yapıtları belirleyici bir rol oynadı. Lenin böyle bir partiyi, **ideolojik** bakımdan “**Ne Yapmalı?**” adlı yapıtında, **örgütsel** bakımdan “**Bir Adım İleri, İki Adım Geri**” adlı yapıtında hazırladı; **politik** bakımdan “**Demokratik Devrimde Sosyal-demokrasinin İki Taktiği**” adlı yapıtında ve böyle bir partinin **teorik** bakımdan silahlanmasını da “**Materyalizm ve Ampırio-kritisizm**” adlı yapıtında sağladı.” (11)

Stalin'in dediği gibi, “kesinlikle söylenebilir ki, tarihte hiçbir zaman, hiçbir politik grup, bir çatı altında toplanıp parti olarak biçimlenmek için Bolşevik grubu derecesinde köklü bir hazırlık içinden geçmemiştir.”(12)

Bu, tamamen Rusya'nın kendine özgü koşullarıyla, devrimci fikirlerin ve hareketin gelişme ve olgunlaşma süreciyle açıklanabilir. Rusya'ya özgü bu koşulları diğer tüm ül-

kelerde aramak, idealizmden başka birşey olmadığı gibi proletaryayı biricik mücadele ve iktidar silahı olan partiden mahrum bırakmaktır.

Çin’de ise, Komünist Partisi, yine az sayıda sınıf bilincine varmış komünist kadronun, 1921 yılında bir kongede bir araya gelmesiyle kurulmuştur. Rusya’da olduğu gibi Marksist çevre ve grubun bir araya gelmesiyle kurulmamıştır.

Türkiye’de ise, TKP/ML, İbrahim Kaypakkaya önderliğinde az sayıdaki kadronun, TİİKP içinde yönetime karşı **ideolojik, siyasi ve örgütsel konularda bayrak açarak geliştirdiği mücadele** sonucunda, 24 Nisan 1972 yılında kurulmuştur. Yine burada da Rusya’daki gibi bir gelişim seyri izlenmemiştir.

Başka birçok ülkenin mücadelesi tarihine de baktığımızda, yine, farklı ve bazen de birbirine benzer yoldan geçerek kendi koşullarına uygun bir seyir izlediklerini ve kendi partilerini kurduklarını görürüz.

Ayrıca, tüm ülkelerde partiler aynı biçimde kurulacak ve inşa edilecek diye bir kural da yoktur.

Tüm bu somut olgular ortadayken, şimdi kalkıp da, bu ülkelerde Komünist Partileri (partilerin isimleri farklı olabilir) kurulmamıştır, bir partinin kurulması için, Rusya’da olduğu gibi, mutlaka farklı çevre ve grupların bir araya gelmesi şartını aramak, proletarya partilerinin ne olduğunu ve ülkelerin kendine has özelliklerinden doğan farklı şekillenişleri anlamamaktır. Dolayısıyla, bu da proletaryayı ve halkı, iktidar mücadelesinde en önemli

örgüt silahından mahrum bırakmak ve partinin kuruluşunu bilinmeyen bir geleceğe ertelemek demektir.

Devrim yapmak için Marksist-Leninist-Maoist ideolojiyle donanmış devrimci öncü bir parti olması gerekir. Böyle bir parti ve onun önderliği olmadan, emperyalizme, feodalizme, faşizme ve her türden gericiliğe karşı kalıcı bir zafer kazanmak, Demokratik Halk Devrimini gerçekleştirmek için, halkın değişik kesimlerini ve sınıf güçlerini tek bir cepheye birleştirerek ne Halkın Birleşik Cephesi kurulabilir ne barış ve demokrasi sağlanabilir ve ne de silahlı mücadele hedeflerine ulaştırılarak bağımsız ve demokratik bir cumhuriyet kurmak ve bunu sürdürmek mümkün olabilir.

Parti, sadece devrim yapmak için gerekli değil, devrim yaptıktan sonra da gereklidir. Proletarya diktatörlüğü şartlarında hala partiye ihtiyaç vardır. Çünkü Demokratik Halk Diktatörlüğü veya Sosyalizm şartlarında sınıf savaşı, değişik biçimler altında ve kendi koşulları içinde devam eder. Bu savaşı başarıya ulaştırmak, proletaryanın ve halkın iktidarına karşı direnen güçlerin direncini kırmak ve aynı zamanda emperyalist burjuvazinin herhangi bir saldırısına karşı koymak ve vatani savunmak için, partiye ihtiyaç vardır.

“Proletarya diktatörlüğü, eski toplum güçlerine ve geleceklerine karşı inatçı -kanlı ve kansız, şiddet kullanan ve barışçı, askeri ve ekonomik, eğitimsel ve idari-bir savaştır. Milyonlarca ve onmilyonlarca insandaki alışkanlık gücü, en korkunç güçtür. Savaşta çelik-

leşmiş bir demir parti olmadan, sözkonusu sınıf içinde namuslu olan kim varsa güvenini kazanmış bir parti olmadan, kitlenin nabzını yoklamasını ve etkilemesini bilen bir parti olmadan, bu savaşı başarıyla yürütmek olanaksızdır...”(13)

NASIL BİR PARTİ?

Bu soruya Lenin’in verdiği cevap kısa ve öz, ama çok anlamlı ve güzel.

“İşçilerin örgütü ilkin sendikal bir örgüt olmalıdır; ikincisi, olabildiğince geniş olmalıdır; üçüncüsü, koşullar elverdiğince gizlilikten uzak, açık olmalıdır(...), buna karşılık, devrimciler örgütü, her şeyden önce ve esas olarak devrimci eylemi meslek edinmiş kişilerden oluşmalıdır... Bu örgüt, pek geniş tutulmamalı ve olabildiğince gizli olmalıdır.”(14)

Partinin göreviyle ilgili bundan önce yapılan açıklamalar dışında, buna, Lenin’in verdiği cevabı da eklersek, konu daha iyi aydınlanacaktır.

“Geleceğin her partisinin birinci görevi, programının ve taktiğinin doğruluğuna halkın çoğunluğunu inandırmaktır...”

“Partinin ikinci görevi, siyasi iktidarı ele geçirmek ve sömürücülerin direncini kırmaktır.”

“Rusya’nın **yönetimini** örgütlenme konusundaki üçüncü göreve sıra geliyor... sömürücülerin direnci açık bir savaş biçimini aldığı sürece, şimdiye kadar yönetim görevi, **baş görev, merkezi görev** haline gelemedi.”(15)

Kapitalist-emperyalist ülkelerde proletarya partilerinin örgütlenme, çalışma tarzı ve mücadele biçimleri sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal

ülkelerde örgütlenme, çalışma tarzı ve mücadele biçimleriyle bir ve aynı değildir. Bu farklılığı, Mao Zedung yoldaş, Çin Komünist Partisi Altıncı Merkez Komitesi'nin Altıncı Genel Toplantısında şöyle izah ediyor:

“İktidarın silahlı güçle ele geçirilmesi, meselenin savaşla çözülmesi, devrimin temel görevi ve en yüksek biçimidir. Bu Marksist-Leninist devrimi ilkesi evrensel olarak, Çin için ve bütün ülkeler için geçerlidir.

“Ama bu ilke aynı kalırken, onun Proletarya Partisi tarafından uygulanması, değişen şartlara göre biçimler alır. Kapitalist ülkeler, faşist değillerse ya da savaş halinde bulunmuyorlarsa, içerde burjuva demokrasisini (feodalizmi değil) uygulurlar, dış ilişkilerde diğer milletlerden baskı görmeyip kendileri onları ezerler. Bu özelliklerinden dolayı kapitalist ülkelerdeki proletarya partilerinin görevi, uzun legal mücadele dönemi boyunca işçileri eğitmek, kuvvet biriktirmek ve kapitalizmin nihai yıkılışını sağlamak için hazırlanmaktadır. Bu ülkelerde mesele, uzun bir legal mücadele, parlamentodan bir kürsü olarak yararlanma, ekonomik ve siyasi grevler, sendikaları örgütlenme ve işçileri eğitme meselesidir. Oralarda örgütlenme biçimi legaldir ve mücadele biçimi kansızdır (askeri değildir). Savaş meselesinde kapitalist ülkelerdeki komünist partiler, kendi ülkeleri tarafından yürütülen emperyalist savaşlara karşı çıkarlar. Böyle savaşlar olursa, bu partilerin siyaseti, kendi ülkelerindeki gerici hükümetlerin yenilgisini sağlamak olmalıdır.

Yapmak istedikleri tek savaş, hazırlıklarını yapmakta oldukları iç savaştır. Ama bu ayaklanma ve savaş, burjuvazi gerçekten aciz kalıncaya kadar, proletaryanın çoğunluğu silaha sarılıp ayaklanmaya ve savaşmaya kararlı olana kadar ve köylü kitleleri proletaryaya gönüllü olarak yardım verene kadar başlatılmamalıdır. Ve böyle bir ayaklanma ve savaşı başlatmanın vakti geldiğinde, ilk adım şehirleri ele geçirmek, ondan sonra kırlara ilerlemektir, kırlardan şehirlere değil. Bütün bunlar, kapitalist ülkelerdeki Komünist Partiler tarafından yapılmaktadır ve Rusya'daki Ekim Devrimi'yle doğrulanıp ispatlanmıştır.”

“Fakat Çin farklıdır Çin'in özellikleri; bağımsız ve demokratik değil yarı-feodal ve yarı-sömürge oluşu içte demokrasiye sahip olmayıp feodal zulüm altında bulunması ve dış ilişkilerinde milli bağımsızlığı olmayıp emperyalizm tarafından ezilmesidir. Bundan dolayı, yararlandığımız bir parlamentomuz ve işçi grevlerini örgütlemeye legal hakkımız yoktur. Temelde Komünist Partisi'nin buradaki görevi, ayaklanma ve savaşı başlatmadan önce uzun bir legal mücadele döneminden geçmek ve önce büyük şehirleri ele geçirip ardından kırları işgal etmek değildir, bunun tam tersidir.”

“Bütün bunlar, Çin ile kapitalist ülkeler arasındaki farkı gösterir. Çin'de savaş, ana mücadele biçimi ve ordu, ana örgütlenme biçimidir. Kitle örgütleri ve kitle mücadelesi gibi diğer biçimler de son derece önemlidir ve gerçekten vazgeçilmezdir. Ve hiçbir zaman ih-

mal edilmemelidir, fakat onların amacı savaşa hizmet etmektir...”(16)

Komünist Partisi, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda devrimin üç silahından biridir ve belirleyici olandır. Bununla birlikte diğer iki silah daha vardır. Bunlar da; Komünist Partisi önderliğinde işçi-köylü temel ittifakına dayalı Halkın Birleşik Cephesi ve Halk Ordusu'dur.

Proletarya, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki diğer sınıf ve tabakalara siyasi bakımdan önderliğini partisi aracılığıyla, birincisi; her tarihi gelişme sürecinde ve somut gelişen olaylarda sürece uygun temel siyasi sloganlar belirleyip öne sürerek ve bu sloganları hayata uygulamak için her aşamada ve olayda eylem sloganları ortaya koyarak, ikincisi; halkın örgütlenmesi, görüş ve programının hayata geçirilmesi için gerekli, dolaylı ve direkt kendisine bağlı alt ve yan örgütlenmelerini oluşturarak, üçüncüsü; amaçları ve hedefleri uğruna tüm gücünü, coşku, kararlılık ve devrime bağlılık temelinde harekete geçirerek, dördüncüsü; diğer sınıf ve tabakalara karşı doğru, onları kazanıcı ve proletaryaya yakınlaştırıcı bir politika izleyerek, sağlam ve sağlıklı ilişkiler kurarak ve bu ilişkileri ittifak yapacak şekilde geliştirerek, beşincisi; her şart ve koşulda ideolojik saflığını ve birliğini, çelikten disiplinini korumaya azami dikkat göstererek, altıncısı; kendi üye ve kadrolarını sürekli eğiterek ve geliştirip niteliklerini artırarak, yerine getirebilir.

Sınıfın öncü ve örgütlü gücü olana parti, tanım ve ihtiyaç

yönünden değişmez. Ancak Mao'nun da izah ettiği gibi, ülke koşullarındaki farklılıklardan dolayı örgütlenme, çalışma tarzı ve bileşimi, dışındaki sınıf ve tabakalarla olan ilişkileri yönünden, bazı farklılıklar gösterebilir. Tabii ki bu farklılıklar onun sınıf niteliğini ve devrimdeki öncülüğünü kesinlikle değiştirmez. Aksine ona daha fazla görev ve işlev yükler, sorumluluklarını artırır.

Ancak bu farklılıklara rağmen Leninist Parti anlayışına göre, komünist partilerinin genel örgütlenme ve parti içi yaşam ilkeleri aynıdır.

Parti içi demokrasi, parti yaşamında temel ayaklardan birisini oluşturur. İradeyi oluşturan egemen görüşe karşı azınlıkta kalan görüşün varlığını korumasını sağlamak ve azınlıkta kalanların hak ve görevlerini belirlemek komünist partileri açısından önemlidir.

Leninist Parti anlayışı ve ilkeleri konusunda küçük-burjuva devrimcileri, hemfikir gibi gözüküyor olsalar da, aslında önemli görüş ve uygulama farklılıkları vardır. Komünistler dışında diğer tüm kesimlerin Leninist Parti anlayışı ve ilkelerini savunmaları yüzeyseldir, sadece lafta kalmaktadır.

Maoistler monolitik parti anlayışına karşıdır. Onlar, parti içinde iki çizgi mücadelenin varlığını kabul ediyor ve farklı fikirlerin parti disiplini ve parti içi demokrasi sınırları içinde mücadelesini savunuyorlar.

Parti içi iki çizgi mücadelesi anlayışındaki farklılık basit bir görüş ayrılığı değildir. Maoist parti anlayışına göre, parti

içi iki çizgi mücadelesi, partiyi ideolojik planda gerek dıştan gelecek saldırı ve tehlikelere ve gerekse de sapmalara karşı koruma ve Marksist-Leninist-Maoist ideolojiyle donatma hareketidir.

Parti ilkeleri, iki çizgi mücadelesi ve parti içi demokrasi anlayışlarındaki farklılık, sorunları ele alış ve çözümünde izlenmesi gereken yöntem konusundaki ilke farklılığını da ortaya koyuyor.

Bu aynı zamanda, devrimden sonra esas tehlikenin nereden geleceğini, sınıfların varlığı ve sınıf çatışmasının nasıl bir biçim alarak süreceği-

Partide farklı fikirlerin varlığından ve mücadelesinden korkmamak gerekir. Bundan partiye bir zarar gelmez. Bilakis parti bunu iyi yönlendirir ve kullanabilirse yararını görür.

ni göstermesi ve bunun kavranması bakımından da önemlidir.

Devrimden sonra her önemli iktidar mücadelesi öncelikle komünist partisi içinde cereyan edecektir. Bu gerçeği iyi gören ve kavrayan Mao, "Burjuvaziyi başka yerde aramayın, onlar partinin içindedir" anlayışını ortaya atarak doğru hedef belirlemekte ve mücadeleni öncelikle nerede ve nasıl verileceğinin yolunu göstermekte ve sorunun esas özüne dikkat çekmektedir.

Zaten biz istesek de istemesek de farklı fikirler partide vardır. Bu, toplumda varolan çelişkinin, farklı yaklaşımların

ve mevcut farklılıkların bir yansımasıdır.

Partide farklı fikirlerin varlığını ve mücadelesini kabul etmemek, parti içi demokrasi anlayışını dumura uğratar, parti içinde canlı siyasi yaşamı donuklaştırır, fikir çatışması yerine körü körüne itaati gündeme getirir. Parti içinde körü körüne itaati ve kararlara uymayı isteyenler, parti içinde iki çizgi mücadelesi yerine monolitik parti anlayışını savunanlardır.

Monolitik parti anlayışı partide azınlıkta kalan görüşe yaşama hakkı tanımaz, azınlığın haklarının da olduğunu unutup sürekli görevlerini ön plana çıkarır. Oysa ki hak ve görev birbirinden ayrılmaz, parti içi demokrasiyi savunan ve uygulayan partilerde temel parti içi yaşam ilkelerinden birisidir. Hak ve görev, zıtların birliğinin parti içindeki güzel bir uyumunu oluşturur. Biri olmadan diğeri, diğeri olmadan öbürü sağlıklı bir biçimde varlığını sürdüremez. Tıpkı demokratik-merkeziyetçilik gibi.

Partide farklı fikirlerin varlığından ve mücadelesinden korkmamak gerekir. Bundan partiye bir zarar gelmez. Bilakis parti bunu iyi yönlendirir ve kullanabilirse yararını görür. Yeni ve doğru fikirler farklı fikirlerin varlığı ve çatıştığı ortamlarda boyverir. Ancak bunu yaparken temel ilke şudur; **partinin çelikten disiplinini uygulamak irade ve eylem birliğini zedelemek.**

"Artık azınlık, tartışmalar ve uyuşmazlıklar örgütsel dağınıklığa yolaçmadığı, inşa çalışmasına engel olmadıkları, güçlerimizi bölmedikleri ya da

Artık elimizde Marksist-Leninist-Maoist parti silahı vardır. O silah bugün Maoistler'in elinde, emperyalizme, faşizme, feodalizme ve her türden gericiğe karşı mücadelede yol gösterici bir meşale olmaktadır. O silah bugün, dünyanın birçok ülkesinde Maoistler tarafından gün ışığına çıkartılıyor. O silah bugün, bazı ülkelerde proletaryanın öncü ve örgütlü gücü olarak devrime önderlik ediyor.

otokrasi ve kapitalistlere karşı birlikte düzenlenmiş mücadeleyi engellemedikleri sürece, görüşünü öne sürmek ve bir ideolojik mücadele yürütmek için Parti Tüzüğü ile güvence altına alınan, kayıtsız şartsız haklara sahiptir.”(17)

Maoistler, parti içi iki çizgi mücadelesini durup dururken savunmuş değildir. Onlar varolan bir gerçekliği yok sayarak, üstünü örterek, gizliden varlığını korumasını sağlamak yerine, onu açık edip, ona karşı doğru olanı, yani fikir mücadelesini, partinin ilkeleri ve anlayışı içerisinde gündeme getirmişlerdir. Biliyoruz ki, fikirler yok sayılmakla, üzeri örtülmekle, bastırma ve zor yöntemiyle ortadan kaldırılamaz. Çünkü o daha tehlikelidir. Tıpkı geri tepen silah gibi sahibini vurur. Yeni fikirler birer kurşun gibidirler. Üstü örtüldükçe, yok sayıldıkça, demokrasi anlayışı içerisinde hak ve görevler unutulmadan, parti disiplini çiğnenmeden tartışılmadığı sürece, ne ortadan kalkar ve ne de partiye bir yarar sağlar. Her zaman gizli kalan, saklanan, üzeri örtülen şeylere karşı bir merak uyanır, bir eğilim oluşur. Bu tür zararlı eğilimleri ve fikirleri ortadan kaldırmanın yolu, parti içi iki çizgi mücadelesini kabul etmek ve uygulamaktır.

Parti içinde farklı fikirler gökten zembille inmez. Onlar, biraz önce de söylendiği gibi, toplumdaki farklılıkların üye

ve kadrolar vasıtasıyla, parti içindeki yansımasıdır. Komünistlerin görevi bu gerçekliği kabul etmek ve işi kendiliğindencilığe bırakmadan sorunun üzerine ilkeli, planlı ve programlı bir biçimde gitmektir. Farklı fikirlerin partiye zarar vermesini önlemek ve onu partiye yararlı olacak tarzda değerlendirmektir. Partiyi, anti-Marksist-Leninist-Maoist görüşlere karşı, onları yok sayarak ve zorla bastırarak korumak değil, ona karşı savaşarak, bu savaş içerisinde bağımsızlık sistemini geliştirerek, o görüşleri doğru görüşlerle mahkum ederek korumak en doğru ve yararlı olanıdır. Karşı bir görüşle yok edilmeyen bir görüş o anda yok olmuş gibi gözükse de, aslında o yok olmamıştır, belki o an için geri çekilmiştir. Mutlaka başka bir ortamda ve zamanda yine ortaya çıkacaktır. Onun için, fikri fikirle yok etme ilkesini benimsemeli ve Leninist Parti anlayışının daha açık ve net olarak geliştirilmiş şekli olan, Maoist Parti anlayışını savunmalı ve parti içi iki çizgi mücadelesini kabul etmeliyiz. Mao bu konuda şunları söylüyor.

“İdeolojik mücadele öteki mücadele biçimlerine benzer. Bu mücadelede kullanılacak biricik yöntem, kaba baskı yöntemi değil, sabırlı ikna yöntemidir.”(18)

“Yanlış görüşlerin dile getirilmesini yasaklayabilirsiniz,

ama bu görüşler varlıklarını sürdürecektir. Öte yandan, eğer doğru görüşler limonlukta yetiştirilirse, hayatın fırtınasıyla karşı karşıya kalmazlarsa ve hastalığa karşı bağımsızlık kazanmazlarsa hatalı görüşlere karşı zafer kazanamazlar. Bu nedenle doğru görüşleri yalnızca tartışma, eleştiri ve ikna yöntemiyle geliştirebilir, hatalı görüşlerin üstesinden gelebilir ve sorunları gerçekten çözebiliriz.” (19)

Bakın Lenin parti içi iki çizgi mücadelesi konusunda ne diyor?

“... anarşiye ve bölünmeye yolaçmadığı, bütün yoldaşların ve parti üyelerinin ortak rızasıyla onaylanan **sınırlar içinde** tutulduğu sürece parti içinde görüş farklılıklarının çarpışması hem **kaçınılmaz** bir şeydir hem de **gereklidir.**” (20)

Parti içi iki çizgi mücadelesine, Stalin, farklı bir boyut kazandırıyor ve SBKP(B) tarihinin somut gerçekliğini gözler önüne seriyor.

“Partimizin tarihi, parti içindeki karşıtlıkların mücadelesinin tarihidir, bu karşıtlıkları aşmanın ve bu karşıtlıkların aşılması temelinde partimizin güçlenmesinin tarihidir...” (21)

“... SBKP(B) Parti içi karşıtlıkların aşılmasıyla gelişip güçlenmiştir.

“... Parti içi görüş ayrılıklarının mücadele yoluyla aşılması, partimizin bir gelişme

yasasıdır” (22)

Sovyetler Birliği’nde, sosyalizmden kapitalizme geriye dönüşün yaşanması ve emperyalizme teslim olmasıyla birlikte, gerek emeperyalist burjuvazi ve yerli işbirlikçileri ve gerekse de devrimden umudunu kesmiş döneçler, burjuva kaleşörleri ve çoğu aydınlar, artık, proletarya partilerinin ilkelerinin geçerliliğini yitirdiğini, proletarya diktatörlüğünün iflas ettiğini, bunlar için uğraşmanın beyhude olduğunu vaaz edip; emperyalist burjuvaziyle aynı safta, proletaryaya ve halka karşı ideolojik, kültürel ve psikolojik saldırıya geçtiler. Oysa, geriye dönüşler, proletarya partilerinde yaşanan ayrılıklar, tasfiye hareketleri, sağ ve sol sapmalar, çürüme ve yozlaşmalar, Marksist-Leninist-Maoist partilerin örgütlenme ve çalışma ilkelelerinin yanlışlığından değildir.

Bunun birinci nedeni; sosyalizmde sınıflar ve sınıf mücadelesi anlayışının yeterince kavranmaması ve bu anlayışa uygun mücadelenin verilememesi, İkinci nedeni; komünist partilerin görüş ve programlarını üye ve kadrolarına yeterince kavratıp nitelikli kadro yetiştirememesinden, sağlıklı örgütlülükler oluşturamamasından ve kurumlaşma yataramamasından,

Üçüncü nedeni; Komünist partilerine giren üyelerin geldikleri sınıf kökeni, eskiden taşıdıkları alışkanlık ve sahip oldukları yanlış anlayışları beraberlerinde partiye de taşımalarından ve onlardan tam olarak arınamamış olmalarından,

Dördüncü nedeni ise; emperyalist burjuvazinin ve onun yerli uşaklarının ideolojik ve

kültürel propaganda bombardımanıyla çeşitli düzeylerde etkileme yaratmasından ve fiziki saldırılarından ileri gelir.

Maoist parti anlayışı kavrandığında, Leninist parti anlayışının eskidiği, iflas ettiği, geçerliliğini yitirdiği vb. gibi savların ne kadar mesnetsiz olduğu görülecektir. Leninist parti anlayışının geçerliliğini yitirmesi şöyle dursun, Lenin’in ortaya koyduğu ve pratiğe uyguladığı proletarya partisinin örgütlenme ilkeleri, hayat tarafından doğrulanmış ve Mao tarafından daha da geliştirilerek bir üst noktaya çıkarılmış, daha açık ve net bir hal almıştır.

Artık elimizde Marksist-Leninist-Maoist parti silahı vardır. O silah bugün Maoistler’in elinde, emperyalizme, faşizme, feodalizme ve her türden gericiliğe karşı mücadelede yol gösterici bir meşale olmaktadır. O silah bugün, dünyanın birçok ülkesinde Maoistler tarafından gün ışığına çıkartılıyor. O silah bugün, bazı ülkelerde proletaryanın öncü ve örgütlü gücü olarak devrime önderlik ediyor.

Özellikle parti içinde iki çizgi mücadelesi anlayışını savunanlar, Maoculuk adına savundukları bu görüşün ne olduğunu ve nasıl uygulanması gerektiğini iyi kavramalıdırlar. Maoculuk adına, Maoist parti anlayışı kişisel ve grupsal çıkarlar uğruna ayaklar altına alınıyor. Bu tür anlayış ve davranışların Maoculukla ve Maoizmle bir ilgisi yoktur.

Partinin birliği ve örgütlü bir güç olarak, mücadele etmesinin yararları ve gerekleri yeterince kavranmıyor. Bireysel ve grupsal çıkarlar, parti ve

devrim çıkarlarının önüne geçiriliyor. Bu, hem partiyi zayıflatıyor ve hem de düşman karşısında mücadelede güçsüz bırakıyor. Bunun yanında, parti sürekli olarak bu tür işlerle oyalanıyor, illegalitesi zayıflıyor, enerjisi ve gücü boş yere harcanıp gidiyor.

Bu konuda sabır, ısrar ve kararlılık gösterilmelidir.

Partinin, ideolojik saflığını ve birliğini her zaman korumak, sınıf bakış açısını ve tutumunu sürdürmek, önderlik görevlerini yerine getirip getirmemesi açısından hayati bir öneme sahiptir. Partinin ideolojik saflığını ve sınıf tutumunu bulanıklaştırmak ve yozlaştırmak, birliğini bozup dağıtmak, onu tasfiyeye girişmek proletaryanın ve tüm halkın çıkarlarını, sağ ve sol oportünist anlayışlara feda etmek, sabırlı, kararlı ve ısrarlı sınıf tavrını ortay koymamak, akıma göğüs germemek, değişen ve gelişen yeni durumlara göre hareket etme esnekliğini kaybedip, hala eskimiş ve geçerliliği kaybolmuş mevzilerde direnmeye çalışmak, partiyi ve devrimi yenilgiye götürmek demektir.

Hiçbir parti, kendi varlığına ve yaşamına kasteden veya zarar veren herhangi bir harekete müsaade etmez. İdeolojik yapısının ve birliğinin bozulmasına seyirci kalmaz. Çünkü KP, gücünü ideolojik temele dayalı gönüllü birliğinden ve çelik disiplininin alır.

İdeolojik birliğini ve disiplinini kaybetmiş bir Komünist Partisi, sınıftan kopması ve içine kapanması bir yana, dağılmaya mahkumdur. Sınıftan kopan, kitleyle ilişkileri olmayan bir parti KP olmaktan çı-

kar, sıradan ve etkisiz bir örgüt konumuna düşer. Bilinir ki, partinin gücü ve yenilmezliği, geniş halk kitleleriyle kurduğu derin bağlar sayesinde var olmaya ve zaferler kazanmaya devam eder.

Partinin birliğini bozan, gönüllü ve demir disiplinini gevşeten, ideolojik ve eylem birliğini dinamitlemeye çalışan, her kim olursa, proletaryaya, devrime ve partiye değil, burjuvaziye hizmet eder. Bunun bilinçli veya bilinçsiz olması (niyet yönünü bir yana bırakırsak), bu sonucu değiştirmez.

Lenin, 1921 Martı'nda yapılan 10. Parti Kongresi'nde, SBKP'nin birliği üzerinde önemle durdu ve saflarının yabancı unsurlardan arınmasının gerekliliğine işaret etti. Ayrıca Lenin, Leninist Partinin son köşe taşı da bu Kongre'de koydu. Partinin birliğini korumada MK'nın kendi içindeki uyumun önemine dikkat çekti. Ve demokratik merkezîyetçilik ile kolektif önderliğin partinin temel ilkesi olarak uygulanmasını istedi. 10. Kongre'de alınan bütün kararlar, Lenin tarafından hazırlandı ve Kongre tarafından onaylanmış olan "Partinin Birliği Üzerine" özel kararında bir araya getirildi. Bu kararda Kongre, bütün parti üyelerinin dikkatini özellikle partinin birliğine çekti. Parti içindeki bütün muhalif grupları mahkum etti ve bunların "aslında proleter devrimin sınıf düşmanlarına yardım ettiğini" vurguladı.

Onuncu Parti Kongresi'nde, parti disiplinine yönelik alınan sıkı kararlar ve bazı tedbirlerde, o günün ekonomik krizinin ve iç savaşın etkileri olsa da, "parti hiziplerin varlığı ile

bağdaşmaz", "parti, hiziplerden arındırılarak güçlenir" kararı, genel bir ilke olarak Leninist Parti anlayışının son köşe taşlarından birisi halini almıştır.

Konünist Partisi'nin birliğini korumak, disiplinini sağlamak ve hizipçiliği tamamen ortadan kaldırmak için Onuncu Kongre'de ayrıca şu karar da alınmıştır.

"Parti içerisinde ve Sovyetler'in bütün çalışmalarında sıkı disiplini sağlamak ve fraksiyonculuğu tamamen yoketmede azami oybirliğini elde etmek amacıyla kongre, Merkez Komitesi'ne, disiplinin

Parti üyeliğinde sayıdan çok nitelik önemlidir. Profesyonel ve nitelikli üye ve kadroya sahip olmayan, çelik disiplin bulunmayan bir parti, ne sınıfa önderlik edebilir ne güçlü olabilir ve ne de görüş ve programını hayata uygulayabilir.

bozulduğu yahut da fraksiyonculuğa hoşgörü gösterildiği veya canlandırıldığı hallerde, ihraç da dahil bütün parti cezalarını uygulama ve Merkez Komitesi üyelerine gelince, yedek üyelik statüsüne düşürme, aşırı bir tedbir olarak da Parti'den ihraç etme yetkisini verir. Merkez Komitesi üyelerine, Merkez Komitesi yedek üyelerine ve Kontrol Komisyonu üyelerine böyle bir aşırı tedbirin uygulanması için zorunlu bir koşul, bütün Merkez Komitesi yedek üyelerinin ve tüm Kontrol Komisyonu üyelerinin de katılacağı bir tüm-

üyelik Merkez Komite toplantısı yapılmasıdır. Şayet, bu en sorumlu Parti yöneticilerinin genel toplantısı, üçte-iki çoğunlukla bir Merkez Komite üyesinin yedek üye statüsüne düşürülmesini ya da Parti'den ihraç edilmesini zorunlu görürse bu tedbir derhal uygulanmaya konmalıdır."(23)

Parti, sınıflar üstü, sınıflardan yalıtılmış, ulaşılması güç ve dokunulmaz bir tabu değildir. Partiyi sınıflar üstü, ulaşılması güç ve dokunulmaz bir tabu görmek, parti üye ve kadrolarını, partiye yabancı anlayış ve davranışlara karşı silahsız bırakmak, bağışıklık sistemini yok etmek ve "evet efendim"ci tipler yaratmak demektir.

Partiyi, sınıftan ayrı ve kendi başına bir varlık olarak görmemek gerekir. O tıpkı canlı bir organizma gibidir. Dolayısıyla, parti, sınıflar üstü ve dışı kapalı bir güç olmadığı için, her zaman parti saflarında hiziplerin, tek tek veya grup olarak oportünist unsurların çıkma olasılığı vardır. Partinin bunlara karşı da savunma reflekslerini geliştirmiş olması gerekir. İşte RKP(B) Onuncu Parti Kongresi'nde alınmış olan bu karar çok önemlidir. Bu karar, Leninist Parti anlayışı ve ilkelerinden birisi olarak, "parti hiziplerin varlığı ile bağdaşmaz" biçiminde formüle edilmiştir. Hiziplerin varlığı ile bağdaşmayan parti, kendisini oportünist unsurlardan ve hiziplerden arındırarak güçlenir. Partiyi hiziplerle ve oportünist unsurların varlığı ile bağdaştırmak, partiyi, proletaryanın irade ve eylem birliğinin sağlandığı ve demir disipline sahip en yüksek örgüt

biçimi olarak değil, hizipler konfederasyonuna çevirmek, yozlaştırmak ve burjuva klübü haline dönüştürmektir.

Hiçbir parti buna göz yummayacağı gibi tek tek üye ve kadroların da göz yumması gerekir. O durumda kesin ve net tavırlar alınmalı ve gereken yapılmalıdır.

Komünist Partileri, hem ideolojik saflığını korumak ve sınıf tavrını sürdürmek, hem de saflarına sızmış veya saflarında sonradan ortaya çıkmış oportünist ve yozlaşmış unsurlardan arınarak, daha da güçlenmek için, iradi olarak dönem dönem **arınma** veya **tasfiye** hareketlerini gündeme getirir. Buna göre, bazı dönemlerde partiye üye alımları genişletilir ve bazı dönemlerde ise arınmalar başlatılır. Bu, bazen devrim sonarası Sovyetlerde olduğu gibi, iç ve dış ekonomik, siyasi ve askeri koşullara göre de belirlenir. Ancak bu tür politikalar kendiliğinden gündeme gelmez, koşullara bağlı ve iradi olarak uygulanır.

“Parti ikiyüzlülerden, bürokrat, dürüst olmayan ve kaypak komünistlerden ve ‘dış görünüşlerini’ değiştirmiş ama kalben menşevik kalmış olan Menşeviklerden temizlenmelidir.”(24)

Partinin birliğinin ve ideolojik sağlamlığının korunmasında, partiye kabul edilen üyelerin niteliği de oldukça önemlidir. Bunun önemini iyi kavrayan Lenin, parti üyeliği ilkesi konusunda Martov’un parti üyeliği anlayışına taviz vermemiş ve kendi anlayışı doğrultusunda sonuna kadar diretmiştir.

Partinin görevlerinin yerine

getirilmesi, partinin birliğinin ve ideolojik saflığının güvenceye alınması noktasında, partiye, ideolojik olarak sağlam komünist üyeler almak sağlam ve nitelikli üyeler yetiştirmek şarttır.

Parti, ideolojik birliğinin, çelik disiplininin sağlamlığı, üye ve kadrolarının seviyesi ve niteliği oranında, Marksizm-Leninizm-Maoizm’e yabancı görüşlere ve hareketlere karşı başarılı olabilir, güçlenebilir ve önderlik görevlerini yerine getirebilir.

Lenin, “Partimizin sağlamlığını, uyumluluğunu ve saflığını korumak görevimizdir. Parti üyesi ünvanını ve anlamını yükseğe, yükseğe ve daha yükseğe çıkartmaya çalışmalıyız.” (25) diyor.

Parti üyeliğinde sayıdan çok **nitelik** önemlidir. Profesyonel ve nitelikli üye ve kadroya sahip olmayan, çelik disiplin bulunmayan bir parti, ne sınıfa önderlik edebilir ne güçlü olabilir ve ne de görüş ve programını hayata uygulayabilir. Çünkü üye ve kadroların niteliği ile disiplin bir partinin olmazsa olmazlarından.

“Bir partinin gücü sadece üye sayısına değil, üyelerinin bilincine, özveriliğine, oy birliği ile kabul edilen plan ve kararların yerine getirilmesi uğrunda çabalarına bağlıdır. Bütün başarının temel taşı budur. Sosyal-demokrati parti ne kadar disiplinli, ne kadar düzenli, üyeleri ne kadar disiplinli, bilinçli, özverili ve atılgansa, üye sayısı az da olsa, o kadar daha güçlüdür... Parti disiplini sosyal-demokrasinin yüce tinsel kaynağıdır.” (26)

Sınıf **kökene** de önemli olmakla birlikte, bunu **şart** koş-

mak, üye ve kadroların “proleter kökenli” olmasını fetiş haline getirmek, partiyi darlaştırmak, sınıf bilincini almış ve proleter ideolojiyle donanmış savaştı, militan komünistlerden mahrum bırakmaktır.

Komünist Partisi içinde, hele de devrim öncesi, proleter kökenli üyelerin çoğunlukta olmasını aramak, toplum gerçekliğini kavramadan hareket etmektir. Eğer öyle olsaydı ve hep o anlayışın pratikte uygulanmasını savunsaydık, şimdiye kadar devrim yapmış ülkelerdeki komünist partileri de dahil, hiçbiri, ne sınıfın öncü ve örgütlü gücü niteliğine kavuşabilir ve ne da devrim için adım atabilirdi.

Devrimden önce ve devrim yapıldıktan uzun bir süre sonraya kadar, sınıf kökeni şartını uygulamaya kalkmak, pratik yaşamda da görüleceği gibi gerçekçi değildir. Bu görüş hayatın gerçekleri tarafından doğrulanmamaktadır.

Türkiye’de geçmişten beri bu görüşü uygulamaya kalkan ve halen de savunmaya devam edenler, toplumumuzun yapısını, işçi sınıfının niteliğini ve partinin öncülük ve önderlik rolünün nereden geldiğini iyi kavramıyor, kendi subjektif niyetlerini ve olmasını arzularındaki o güzel şeyleri, şartlara bağlı **somut** gerçekliğin yerine geçiriyorlar.

Konunun daha iyi anlaşılması ve somut olarak görülmesi için, okuyucuyu biraz sıkma pahasına da olsa, bazı somut örnekleri geniş bir şekilde buraya aktarmakta yarar var.

Çin’de, devrimden önce ve devrimden sonra, Çin Komünist Partisi içinde üyelerin büyük çoğunluğunu, işçi kö-

kenli üyeler değil, küçük-burjuva kökenli üyeler oluşturuyor. Bunun nedenlerini Mao Zedung şöyle izah ediyor.

“...Çin yoğun küçük-burjuvazisi olan bir ülkedir. Partimiz sadece bu geniş tabaka ile sarılmış olmakla kalmayıp; parti içinde de küçük-burjuva kaynaklı kimseler üyeliğin çoğunluğunu teşkil ederler... Ayrıca, Çin’deki ekonomik koşullar altında işçi kitleleri ve partideki işçi sınıfı kökenli üyeler bile, bir küçük-burjuva özelliği taşıyabilir. Bu yüzden, Partimiz içinde, küçük-burjuva ideolojisinin sık sık görülmesi şaşırtıcı değil, kaçınılmaz bir olaydır.”(27)

Rusya’da durum biraz daha farklı olmakla birlikte devrimden önceki dönemle ilgili özde bir fark yoktur.

“Hiç kuşkusuz, mevcut üyelik yapısına bakarak bir yargıya varılırsa, partimiz yeterince proleter nitelikte değil... Savaştan bu yana, Rusya’nın sanayi işçileri eskiden olduklarından çok daha az proleter hale geldiler, çünkü savaş sırasında askeri hizmetten kaçmaya çalışanların bütün hepsi fabrikalara girdiler. Bu herkesçe bilinen bir şey öte yandan, aynı derecede şüphesiz ki, bir bütün olarak alındığında Partimiz (parti üyelerinin ezici çoğunluğunun düzeyini alırsak), bugünkü güç durumunda gerçek proleter öndeliği için ve özellikle kendi bağımsız sınıf politikasını yürütmek için hızla harekete geçmekte olan köylülüğün muazzam üstünlüğü karşısında, gerekenden daha az politik eğitime sahiptir.” (28)

Görüleceği gibi parti üyelerinin proleter sınıf kökenli ol-

ması arzulanan ve istenilen birşey olmakla birlikte buna göre hareket etmek doğru değildir. Bu, sadece Rusya açısından böyle değil, hemen tüm ülkelerdeki komünist partiler açısından böyledir.

“Çeşitli ülkelerde partinin sınıfla olan **ilişkisi**, tarihsel ve başka kurallara göre değişik olur. Almanya’da örneğin yaklaşık olarak sınıfın 1/ 15’i partide örgütlüdür; Fransa’da aşağı yukarı 1/ 40’ı. Almanya’da bir parti üyesine, ‘geniş tabakanın’ 4-5 sosyal demokrati düşer; Fransa’da bu 14’tür.

“Her aklıbaşında insan, Almanya’da partide sınıfın 1/ 15’nin örgütlenmesini olanaklı kılan, ama Fransa’da bunu güçleştiren ve Rusya’da daha çok güçleştiren tarihsel, nesnel nedenler bulunduğunu kavrar.”(29)

Devrim sonrası için Rusya Komünist Partisi (Bolşevik)’den de bir iki örnek vereyim.

“1 Nisan 1924’te Partinin, Lenin Seferberliği hariç 446 bin üye ve aday üyesi vardı. Bunun 196 bini, yani %44’ü işçi, 128 bini, yani %28,8’i köylü ve 121 bini, yani %27, 2’si memurlar ve diğerlerinden oluşuyordu. 1 Temmuz 1925’te partinin 446 bin yerine 911 bin üye ve aday üyesi vardı, bunlardan 534 bini, yani %58, 6’sı işçi, 216 bini, yani %23,8’i köylü ve 160 bini, yani %17, 6’sı memurlar ve diğerlerinden oluşuyordu.” (30)

Bilindiği gibi Sovyetler Birliği’nde dönem dönem kampanyalar düzenlenerek partiye daha fazla işçi üye kaydedilmesine çalışılıyor. Bunlardan birisi de “Lenin Seferberliği”dir. Bu seferberlikle

birlikte parti içerisinde işçi kökenli üye sayısı yüzde 44’den birden yüzde 58,6’ya yükseliyor. Böylece Parti siyasi bileşimi işçi kökenli üyelerin lehine dönüyor. Fakat yine de bu oran durağan değil, bazen bu oran aşağılara düşüyor, bazen de daha yukarılara doğru çıkıyor.

İşçi kökenli parti üyeleri, parti içindeki üye bileşimi açısından çoğunluğu oluşturmuş olsalar da, ülke çapındaki genel işçi sayısına vurulduğunda, oldukça az bir kesimi oluşturuyor.

“1 Temmuz 1924’te, tarım işçileri de dahil, 5 milyon 500 bin işçimiz olduğu görüldü. Bunların 390 bini, yani tüm işçi sınıfının %7’si partideydi. 1 Temmuz 1925’te 6 milyon 500 bin işçi vardı, bunlardan 534 bini, yani tüm işçi sınıfının %8’i partiye mensuptu...”

“... 1 Temmuz 1924’te büyük sanayide 1 milyon 780 bin işçi çalışıyordu; o sıralar 389 bin işçi parti mensubuydu, yani büyük sanayide çalışan bütün işçilerin %21, 8’i ... 1 Ocak 1925’de büyük sanayide 1 milyon 845 bin işçi vardı: Partimizde örgütlü işçilerin toplam sayısı, yani hem tezgah başında çalışanların hem de diğerlerinin sayısı 429 bindi, yani büyük sanayide çalışan tüm işçilerin %23,2’si; partide tezgah başında çalışan işçi sayısı o sırada 302 bindi, yani büyük sanayinin tüm işçilerinin %16,3’ü 1 Temmuz 1925’te büyük sanayide 2 milyon 94 bin işçi vardı; Parti’de 53 bin vardı, yani işçilerin %25,5’i doğrudan makine başında çalışan işçilerin sayısı 383 bindi, yani büyük sanayi-

nin tüm işçilerinin %18,2'si" (31)

Arnavutluk'ta Arnavutluk Emek Partisi (AEP) içinde de işçi kökenli üyeler devrim öncesinden başlayarak devrimden sonra da hep azınlıkta kalmış, küçük-burjuva ve köylü kökenli üyeler çoğunluğu oluşturmuştur.

AEP 2. Kongresi'ne sunulan "AEP Merkez Komitesi'nin Eylemlerine" ilişkin 31 Mart 1952 tarihli raporda konuyla ilgili olarak şu bilgiler veriliyor:

"Sosyal tabakalar Partide şu şekilde temsil edildiler. 1. Kongreden önce, sosyal kökenin sosyal konumla karıştırılmasından, köken kavramının gerçek tanımında karışıklığa

lan "AEP Merkez Komitesi'nin Çalışmaları"na ilişkin 25 Mayıs 1956 tarihli raporda ise şu bilgiler veriliyor.

"İkinci Parti Kongresi'nde parti üye sayısının yalnızca %11,5'i işçi konumunda iken, bugün bu oran %17,7'ye ulaşmıştır. Yani, %6,2'lik bir artış söz konusudur. Bu süre içinde partiye alınanlar arasında işçiler %23,55'i tarım kooperatiflerinden gelenler %6,18'i elsanatları kooperatiflerinden gelenler %2,61'i, yoksul ve orta köylüler %37,5'i ve memur, öğrenci vs. %30,15'i oluşturmaktadırlar" (33)

AEP 5. Kongresi'ne sunulan 1 Kasım 1966 tarihli AEP Merkez Komitesi Çalışma Raporu'nda ise konuyla ilgili şu

numdakiler (ev kadınları ve öğrenciler) %6,98'i oluşturmaktadır ki bu da 4. Kongre'dekinden %0,64 daha azdır."(34)

Partinin **gücü**, onun örgütsel ve ideolojik yapısında, bilinçli ve gönüllü çelik disiplininde, üye ve kadrolarının niteliğinde ve çalışmasında yatar. Parti, saflarını sürekli sağlamlaştırmak ve güçlendirmek istiyorsa, öncelikle ideolojik birliği sağlaması ve bunu bir programla pekiştirmesi gerekir. bununla birlikte saflarına ideolojik olarak sağlam; disiplinli ve mücadelede kararlı, polis deneyimi olan üyelerin alınmasına öncelik göstermeli ve önem vermelidir. Ayrıca parti, pratik mücadeleye ara

Partinin gücü, onun örgütsel ve ideolojik yapısında, bilinçli ve gönüllü çelik disiplininde, üye ve kadrolarının niteliğinde ve çalışmasında yatar. Parti, saflarını sürekli sağlamlaştırmak ve güçlendirmek istiyorsa, öncelikle ideolojik birliği sağlaması ve bunu bir programla pekiştirmesi gerekir.

düşülmesinden ötürü, partinin yapısal bileşimi hakkında tam bir bilgi mevcut değildi. Şimdi işçi kökenli üye ve aday üyeler Parti üyelerinin %8,68'ini ve sosyal bakımdan işçi konumunda olanların %11, 5'ini oluştururlar. Üretim işçilerinin sadece %9,73'ü parti üyesidir. Gördüğümüz gibi işçi üyelerin ve adayların sayısı azdır... Fakat yine de partideki işçi unsurların artışı tatminkar değil. Ülkemizin sosyal tabakalarına göre partinin sosyal niteliği genel olarak iyidir. %74,1'i yoksul kesimden, %22,02'si orta tabakadan ve sadece %3, 7'si zengin tabakalardan gelir."(32)

AEP 3. Kongresi'ne sunu-

bilgiler veriliyor.

"Partinin sosyal bileşimi şöyledir: İşçiler toplam komünist sayısının %32,90'ını oluşturmaktadır; bu rakam 4. Kongre'dekinden %3,24 daha fazladır. Komünistler, tarım kooperatifleri üyeleri %25,81'i oluşturmakta ya da 4. Kongre'ye kıyasla %2,19'luk bir artış göstermektedirler, tek tek köylüler %3,14'ü, yani 1961'deki orandan %0,01 daha azını oluşturmaktadırlar; devletin idari işlerinde çalışanlar, parti mekanizmasında ve kitle örgütlerindeki memurlarla birlikte askerler %37,14'ü oluşturmaktadırlar, bu oran 1961'dekinden %4,80 daha azdır; çeşitli ko-

vermeden sürekli olarak teorik seviyeyi yükseltmeli, üye ve kadroları eğitmelidir.

Çünkü kadro olmadan hiçbirisini yerine getirmesi mümkün değildir.

Şimdiye kadarki anlatımlardan şu sonuç çıkar: Hemen herkes partinin gerekli ve zorunlu olduğunu, devrimde öncü rolü oynaması gerektiğini kabul ediyor. Bu noktalarda bir sorun yok. Ancak partinin kuruluşu, inşası, örgütlenme ve çalışma tarzı, üye bileşimi, parti içi iki çizgi mücadelesi ve parti içi demokrasi konularında önemli görüş farklılıkları vardır.

Devam Edecek

Devrim ve Sosyalizm gereksinim ve istemdir!

Ancak bu teoriyle yeni yüzyılın anahtarını, devrimi aralayan yolu bulabiliriz. Ancak 20. yy. devrim deneyimleri bizi bir sonraki yüzyıla taşıyabilir. Ve ancak Marksizm-Leninizm-Maoizm ideolojisi insanlığın kurtuluşuna giden yolu aydınlatarak açabilir.

Marks, Engels, Lenin, Stalin, Mao'nun teorisi, proletaryanın kurtarıcı hareketinin teorisi ve hala "referans" noktasıdır.

Bundan bir an bile kuşku duyulamaz.

Yerküremiz son yirmi yıldır güçlü sağcı bir rüzgarla savrulmakta ve bu savrulmanın başlangıcında **Gorbaçov**'la kuzeyden esen, **prest-roika** ve **glastnostla** özgünlük kazanan kötü ünlü rüzgar fena halde ivme kazandırmıştı. 1950'lerin ortalarına doğru çubuğun ucunu tersine, sosyalizmden kapitalizme doğru büküp **Kruşçev**'le başlayan süreçle ayağa doğrulan modern-revizyonizm, yıllar süren bunalımının altından kalkamayarak, içte revizyonizm kapitalizme dolaysızca evrilirken, dışta dünya kapitalist pazarlarıyla harmanlanmış bir ekonomi ile çıplak kapitalist tarz tümüyle yaşamın yaşayan gerçeği halini alıyordu.

Bu dolaysızca ve açıktan savrulma, Leninizm'den biçimsel de olsa ideolojik bazdaki bu açıktan kopuş, kurulu düzenlere umut bağlayan geniş emekçi yığınlarda derin bir şaşkınlık ve büyük bir

düş kırıklığı yarattı. Öte yandan, bu durum, sınıf ve komşularının ruhunu kuşku ve inançsızlıkla zehirlemek için emperyalist burjuvazi için proletaryayı ideolojik yönden silahsızlandırmanın kaldiracı olarak propaganda edilegeldi.

Bizi yeni topluma götürecek biricik sınıf olarak **proletaryanın tarihsel rolünün artık bittiği**, proletaryanın kurtarıcı hareketinin vazgeçilemez teorisi **sosyalizmin toplumsal çözüm reçetesi olarak gereksinim olmaksızın çıktığı ve devrimlerin tarihin lokomotif rolünün sona erdiği** demagojik propagandası eşliğinde kapitalizm cilalanıp yeni ambalajıyla insanlığın gereksinim ve istemlerine alternatifsiz çözüm yolu olarak pazarlanmaya başlandı.

Bu ideolojik saldırıya karşı koyacak güçlerin zayıf, dağınık ve güçsüz oluşları, burjuvazinin saldırılarının görelili

de olsa başarılı olmasına kolay bir ortam hazırladı. İçinden geçilen anın tarihsel durumunun devrimlere ve devrimci girişimlere olanak tanımayan görelî karakterine Uluslararası Komünist Hareket'in içinde bulunduğu kaos ve keşmekeş de eklenince, ciddi bilinç kırılmasına uğrayan yığınları yolundan sapıtıp, aldatıp, şaşırtmak hiç de zor olmadı.

İşte tam da devrimlerin geri çekildiği, devrim ve sosyalizmin çekiciliğini yitirdiği bir ortamda emperyalist kışkırtmayla ulusal çatışmalar, dinsel ve mezhepsel boğazlaşmalar, sürece izafi de olsa rengini vermeye başladı. Bu süreç dinci ve milliyetçi değerleri **“yükselen değerler”** olarak öne çıkarınca, geniş yığınlar, umutsuzluğun umudu olarak dinde ve milliyetçilikte umudu aramakta gecikmedi. Ve devrim ve sosyalizm yığınlarına umut ve kararlılık aşılama, heyecan ve coşku uyandırmadaki etki ve gücünü yitirir oldu.

Yaygın ve uzun zamana yayılan inanç tükenişi her yanı sarıp sarmaladı. Burjuva yaşam tarzı ve ideolojisi sınıfın ve bağlaşıklarının etine, kanına iyiden iyiye sindi.

Ve bu uygun koşullarda, sınıf, burjuvazinin oltasının ucundaki zehirli yeme rahatlıkla takılabildi. Emperyalist ideolojik saldırı eşliğinde burjuva kültürel kalıplarla şekillenmiş insan fideliği ortasında yüzeysellikten muzdarip, basit ve günübürlük insan tipi rahatlıkla burjuvazinin yozlaşma tuzağına düşürülebildi.

Kendisini tam bir umutsuzluk ve curcuna ağı içine düşmüş hissedilen bir zamanların devrim tabanı devrimden uzaklaşır oldu. Yalnızca bu da değil.

Yalnızca sıradan bilinçsiz yığınlar değil, yalnızca az çok politize olmuş, devrimin yükselme yıllarında akın akın devrim konağına demirleyenler değil, ne acı ki, devrim adına soyunanlar, anlı-şanlı önderler de bu akımın birer eklentisi, bütüncü birer unsuru halini alır oldular. Nihayet en kötü olanı, denenmiş siperlerin, eskiden savunulagelen geleneklerin, yüce devrim üzerine bir çarpı işareti koyarak **neo-liberalizmin** olmaz birer eklentisi olma yoluna girmede tereddüt göstermeyen geçmişin devrimci parti ve örgütlerinin içler acısı haliydi.

Eski tutundukları mevzilerde tutunabilme cesareti ve kararlılığı gösteremeyen çoğu parti ve örgütler, çoğu gerilla hareketleri ya Nikaragua'da **D. Ortega** örneğinde olduğu gibi ellerindeki iktidarı ABD'ce desteklenen kontralara gönüllü devrettiler -bu seçim yoluyla olsa da gerçeği değiştirmez. Ya da dünyanın diğer gerilla örgütleri örneğinde olduğu gibi, düzen dışı mücadele ve örgüt biçimlerinden düzen içi mücadele ve örgüt biçimlerine geçerek, teori ve pratiği düzen içine hapsederek **“Evrensel reformist-tasfiyecilik”**le niteleyebileceğimiz teori eşliğinde **“uluslararası döneçlik”**de demirlemede gecikmediler.

İşte bu koşullarda genişliği ve derinliğine toplumun her

yanına sinen liberal bozulma yalnızca genel olarak toplumu değil, toplumun en sivri ucu diyebileceğimiz bu toplumu değiştirecek güçleri de bozmada, ayartmada ve yoldan çıkarmada gecikmedi. Sınıflara dayalı bir toplum da başka türlü olamazdı.

Bu bozulmanın biri dış, diğeri iç olmak üzere iki ayağı vardı. Dış kaynağı bakımından liberal bozulmanın dayandığı ayak emperyalist baskı ve burjuva etkidir. İç kaynağı açısından bu bozulmanın yaslandığı koltuk değneği sınıflara dayalı yerküremizin küçük burjuva atmosferle örülü olması, küçük burjuvazinin kararsızlık ve döneçlikle karakterize olan ruh halinin saflarda yarattığı yıkım ve tahribattır.

İç kaynak özellikle özgün dönemeçlerde dış kaynağın baskısı altında iyiden iyiye gelişip serpilir ve dışın içi beslemesi anın tarihsel koşullarının kendine özgü durumuyla birleşince ya da olumsuz koşulların yarattığı rüzgarı arkasına alınca liberal bozulmanın kökleşmesi ve toplumu kuşatması kaçınılmaz hale gelir ve çürüme uzun zamana yayılarak genişler ve derinleşir.

Devrimin tüm bir tarihi tanıtlamıştır ki, küçük burjuvazi devrim ve sosyalizme karşı kararsızlık, yalpalama ve dolayısıyla çelişki içindedir. Ve bilinir ki, küçük burjuvazi, sosyalizmle karşıtı arasında bir sarkaç gibi habire salınır durur. Bu antitezler arasında, sürekli bir kararsızlık, bir uçtan ötekine düşünsel başkala-

şım ve bir gelgit süreci yaşanır. Bu iki uç arasındaki mesafe bir adımlıktır. Bu kesimin yenilgi yıllarında hemen-cek cesaretini yitirmesi, karşı devrim karşısında da dönkeçe tutum içine girmesi bu sınıfın doğası gereğidir.

Dolayısıyla ihanetle davaya bağlılık arasında sürekli bir gel git yaşayan bu kesim, elverişsiz koşulların her yanı çepeçevre kuşattığı karşı devrim koşullarında, çok kolayca devrim saflarından karşı saflara doğru liberal bozulma çizgisinde düşünsel bir başka-laşım ile yer değiştirir. Bunda şaşılacak bir durum yoktur. Zira, yer küremizde küçük burjuvazi çok yaygındır. Bunun yarattığı atmosferin saflarda derin etkiler yaratması kaçınılmazdır. Bu atmosfere ivme katacak olan koşullar emperyalist baskı ve burjuva etkiyle birleşince, toplumda liberal bozulmadan muzdarip insan fideliliğinin boy atması ve bu durumun derinliği ve genişliğine toplumu sarması ve de sola demirlemiş kitlelerin devrimden kopması kaçınılmaz hale geldi.

Bununla da sınırlı kalmadı bu durum; **“liberalizm virüs”**ü devrimci safları da manyetik alanı içine aldı ve muazzam denebilecek tahribatlar yarattı. Devrimlerin ve devrimci girişimlerin geri çekildiği, devrimlerin savunmada olduğu, sosyalizmin çekiciliğini görece olarak yitirdiği bir evrede iletişim ve ulaşım- da kazanılan nitel sıçramaların yarattığı fevkalade avantajı da arkasına alan emperyalist burjuvazi, zihinleri çölleş-

tirme ve insanı uysal birer tüketim budalası maymuna çevirmede yoğun ve yaygın bir kültürel saldırıyla beyinleri tutsaklaştırmayı başardı. Ve “liberalizm tülü” toplumu sarıp sarmalamayı iyi başardı. Devrimci geleneklerle beslemek yerine bu geleneklerden dönkeçe uzaklaşma, devrim ve sosyalizm davasına bir kum torbasına saldırır gibi saldırma moda halini alır oldu.

Devrim sığ sulara çekilmiş, gelişmenin “iletken teli” devrime karşı fırtına bulutları toplanmış, karşı devrimci ideolojik saldırı toplumu tam bir kuşatma altına almıştı. 1950’lerin ortalarından itibaren halk demokrasisi ve sosyalist ülkelerin kendi içinden çıkan “yeni burjuvazi”ce içten hançerlenip modern-revizyonizme, oradan da klasik kapitalizmle dolaysızca bütünleşerek kapitalizmin karşısında diz çökmesi süreci, devrim ve sosyalizmin aleyhine kapitalizmin yararına ustalıkla kullanılabildi.

Ve bu durum kapitalizme “yaşam öpücüğü” olarak, kapitalizmin sürekli bunalımına umut aşısı olarak görece de olsa çekicilik sağlayabildi. Sola yığılan kitleler tam ters yöne, sağa yığılmaya başladı. Kapitalizm yeniden geçer akçe olmaya başladı, geniş kitleler penceresinden. Emperyalist burjuvazi ustalıkla kullandı, anın bu tarihsel koşullarını.

Onlara göre proletaryanın tarihsel misyonu bitmiş ve devrim dönemi bir daha geri gelmemek üzere kapanmıştı. İşte son yirmi yıldır durmak-

sızın beyinlere şırınga edilen buydu. Ve bu, burjuvazi yararına proletaryayı ideolojik olarak silahsızlandırmaktı; saflarda düzen bozukluğuna yol açmaktı.

Nitekim uzun zamanı alan bir çözülme, dağılma ve dalgalanma süreci yaşandı. Bu sürece boyun bükenler neo-liberalizmin dümen suyunda eski tutundukları mevzileri terk ederek, devrimci teori ve pratiği düzen içine hapseden yola girip “uluslararası tasfiyecilik” zincirinin kötü birer halkasını oluştururken, bu sürece müdahale edenler, devrimci ve komünistler reformist-tasfiyecilikle cenkleşe cenkleşe bildik geleneklerinden, siperlerinden ve yüce davalardan bir santim bile gerilemeyerek kızıl bayrağı her zamanki kararlılıkla yükseklerde tutmaya devam ettiler.

Aslanan da kızıl dalganın küllenip geri çekildiği bir mecrada bu kararlılığı, bu ideolojik sağlamlığı gösterebilmek değil miydi? Birinciler dönklelikle karakterize olurken, ikinciler **Marks, Engels, Lenin, Stalin** ve **Mao Zedung**’un, enternasyonal proletaryanın bu yüce öğretmenlerinin öğretilerine olan bağlılığına bağırarak bağırarak ilan ettiler.

Yanlış olan ne modern bilimsel sosyalizmin temel içeriğini oluşturan **Marksizm-Leninizm-Maoizm** ideolojisi ve teorisi ve ne de devrimin soylu amaç ve hedefleri idi. Yanlış olan anın tarihsel koşullarını anlama yeteneği, yürekliliği ve sağlamlığı gösteremeyen “devrimsiz de olabi-

lir”cilerimizin devrimci Marksizm’in ilkeleriyle çatışmaları, bu ilkelerden fena halde ve döneğe uzaklaşmaları idi.

Yanlış olan toplumsal gelişmenin yolunu devrimde değil, evrimde gören ve anın koşullarına boyun eğerek kapitalizmi zezem suyu ile kutlamaya çalışıp onun etkilerine umutsuzca tutunan Marksizm dönekliği idi.

Yanlış olan, Marks’ın sınıf savaşımı teorisi yerine sınıflar arası işbirliği teorisini geçiren anlayıştı; devrimi kapı dışarı edip burjuva reformizm kullarına kapılanmaktı. Sürekli kesintiler ve sıçramalar

tarihsel rolünden burjuvazinin yararına alkoymaktı.

Evet, devrimler geriledi, bir bakıma savunma dönemine girdi. Devrim sığ sulara çekildi, tıpkı solun aynı sulara çekilmesi gibi. Sosyalizmin çetin mücadeleler sonucu örülen tuğlaları bir bir yerinden söküldü. Bu yetmiyormuş gibi, modern-revizyonizmin bunalımı sosyalizmin bunalımı olarak devrim cephesine fatura edildi-hem de sırtımızdaki kamburumuzdan kurtulmuş olmamıza karşın.

Devrimci dalga kendi içine büzülerek geri çekildi ve sosyalizmin eski çekiciliğinde değildi artık. Tüm bunlar an-

da yığınları iktisadi, siyasi ve manevi baskı ve korkunç bir köleleştirme girdabına hapsedme süreci, sermayenin emeğe karşı bu yoğun ve yaygın saldırısı hala göğüslenebilmiş değil.

Tüm bu olumsuzluklarla sonuna dek göğüs göğüse cenkleşecek tek devrimci sınıf olarak proletarya ve onun öncüsü, bu evrenin olumsuz gölgesinin ağırlığından hala kurtulabilmiş değil. Ne ki, bu elverişsiz koşullara karşın, alınan görelî yenilgiye, büzülmeye, içe kapanma ve sığ sulara çekilmeye karşın, 21. yy’a bizi taşıyacak olan en önemli şey, 20.yy’ın devrim

Nitekim uzun zamanı alan bir çözülme, dağılma ve dalgalanma süreci yaşandı. Bu sürece boyun bükenler neo-liberalizmin dümen suyunda eski tuttukları mevzileri terk ederek, devrimci teori ve pratiği düzen içine hapseten yola girip “uluslararası tasfiyecilik” zincirinin kötü birer halkasını oluştururken, bu sürece müdahale edenler, devrimci ve komünistler reformist-tasfiyecilikle cenkleşen cenkleşen bildik geleneklerinden, siperlerinden ve yüce davalarından bir santim bile gerilemeyerek kızıl bayrağı her zamanki kararlılıkla yükseklerde tutmaya devam ettiler.

diyalektiğinin yerine “basit evrim” teorisini baştacı etmekte; devrimci Marksizm’in burjuva bir yorumu ile **“jakoben perspektiften”** “huzur bozucu” olmayan anayasal düşlere doğru dolaysızca sürüklenmişti.

Yanlış olan, devrimci şiarları bozarak ve yumuşatarak, eksilterek ve düzelterek emeğin köleleştirilmesi ruhuna uygun olarak yeniden kalıba dökmek ve burjuva ölçüte uydurmaktı. En nihayet yanlış olan, yasal bir “kitle partisi” masalıyla, proletaryayı sınıf bağımsızlığı ve egemenliği

laşılır şeyler ve gerçeğin özgül mecradaki çıplak halidir.

Ne var ki Marksizm’in kurucularının da ısrarla yinelediği gibi, tarih, tarihte ilerleyen sınıflara her zaman ideal ve elverişli koşullar sunmaz. **Marks** bakın zamanında ne de güzel demiş; **“Eğer mücadeleye ancak son derece elverişli şanslarla girilmesi gerekseydi, tarihi yapmak elbette çok kolay olurdu.”**

Yeterince açık ve net! Koşullar hala yeterince elverişli değil. Dünya hala bu süreçten arınabilmiş değil. Burjuvazinin küreselleşme masalı altın-

pratikleri ve bu birikmiş deneyimlerle yetkinleşen **Marks, Engels, Lenin, Stalin, Mao Zedung** yoldaşların teorisidir.

Ancak bu teoriyle yeni yüzyılın anahtarını, devrimi aralayan yolu bulabiliriz. Ancak 20. yy. devrim deneyimleri bizi bir sonraki yüzyıla taşıyabilir. Ve ancak **Marksizm-Leninizm-Maoizm** ideolojisi insanlığın kurtuluşuna giden yolu aydınlatarak açabilir.

Marks, Engels, Lenin, Stalin, Mao’nun teorisi, proletaryanın kurtarıcı hareketinin te-

orisi ve hala “referans” noktasıdır. Bundan bir an bile kuşku duyulamaz.

Bu teori hala proletarya için cennetin kapılarını açacak tek anahtar, tek çözüm reçetesidir. İnsanlığı kurtuluşa götüren teori bu yüzyılımızın devrim pratikleridir. Nedir ki, bu pratiklere ve bu pratiklerin imbiğinden süzülüp gelen teorilere, geleneklere ve dayatılan alışlageldik siperlere sırtını dönüp anın koşullarına boyun eğişle vücut bulan reformist-tasfiyeci akım, devrimci teori ve pratiği düzen içine çekip ehlileştirerek, uluslararası tasfiyecilik rolüyle geniş emekçi yığınları ve sınıfı ayartma ve bozmada üzerine düşeni burjuvazi yararına yapmada gecikmedi. Devrimci mevzilerden tam bir uzaklaşışla ortaya çıkan bu akım, saflarda görülmedik biçimlerde yaygınlaşarak, tam bir virüs etkisiyle devrimci barikatları kemirmeye başladı.

Burjuvazinin ideolojik saldırısını yeryüzünün her santimetresine yayarak ahla-ken yıkılmış bir insanı, devrim ruhu boğulmuş bir gençliği, yozlaşma tuzağına hapsedilmiş bir toplumu ve sersemletilerek afyonlanmış bir işçi sınıfını yaratma hedefine koştuğu bu özgün aşama, tam da evrensel reformo-tasfiyecilik için bulunmaz Hint kumaş ve koşullar tasfiyeci dönemlik için demindeydi.

Devrimlerin ve devrimci girişimlerin geri çekildiği, yükselme trendinin yerini alçalma eğrisine bıraktığı ve dünya ölçeğinde devrimci du-

rumun buna bağlı olarak elverişsizlik çizgisinde seyrettiği bir mecrada, kuzeyden esen Gorbaçov’cu rüzgar, bu gerilemeye katalizör etkisi yapmada gecikmedi. Ve nihayet bu rüzgarı da arkasına alan emeğin köleleştirilmesine dayalı karşı devrim konaklarının yoğun, yaygın baskısı ve burjuva etki küçük burjuva atmosferle örülü yerküremizi manyetik alanı içine alarak yaygın ve uzun zamanı alan bir dalgalanma, çözülme ve dağılma süreci ortasında liberal bozulmaya yol açtı. Ve bu bozulma ortasında uluslararası tasfiyecilik devrimci saflarda boy attı.

İDEOLOJİK SAVRULMADA SON DURAK OLARAK REFORMİST TASFİYECİLİK

Peki neydi reformcu ek-sene kilitlenen bu tasfiyecilik? En baştan alalım:

1. Paris Komünü ile gündeme gelen, Rus, Çin vb. 20. yy’ın birikmiş devrim deneyimleriyle yetkinleşen devrimci teori, bu teoriyle beslenen devrimci gelenekleri yadsıyarak bir kenara koyup ideolojik yönden burjuvaziye dolaysızca teslimiyettir. Devrimci teori ve pratiği burjuva çerçeveye hapsedmektir. Bu teori ve pratiği düzen içine çekerek ehlileştirmedir ve de liberal işçi siyasetine yönelmedir.

2. Sınıf mücadelesini parlamento içi mücadeleyle sınırlandırarak, daraltarak ve boğarak bu dar mücadele biçimini ilke haline getirmektedir.

Dahası, burjuva egemenliğinin bir örtüsü olan parlamento, proletaryanın siyasal egemenliğine giden yolda temel eksen haline getirmedir.

3. Proletaryanın amaçlarını ve bu amaca ulaşma araç ve yöntemlerini yasal parti düşünene heba etmemdir. Dolayısıyla yasa dışı partinin açıktan reddidir. Böylece yasallığı fetiş hale sokma ve bunu temel silah haline getirmedir.

Bu demektir ki, burjuvaziye ideolojik teslimiyet olarak, devrimci teori ve pratiği düzen içine sürme olarak bizdeki tasfiyecilik, reformculuğun tasfiyeciliğe yedirilerek şekillendiği bir tasfiyeciliktir. Bu tasfiyecilik üç ayak üzerinde yürür:

a) Yasa dışı partinin yadsınarak yasal partinin kabulü-bu **örgütsel** tasfiyeciliktir.

b) Devrimci zorun açıktan yadsınarak barışçıl yöntemin tek yöntem olarak kabulü-bu **siyasal** tasfiyeciliktir.

c) Proletarya diktatörlüğünün yadsınarak burjuva ittifak teorisinin bunun yerine geçirilmesi- bu **ideolojik** tasfiyeciliktir.

A) TASFİYECİLİĞİN ÖRGÜTSEL AYAĞI OLARAK YASA DIŞI PARTİNİN YAD SINARAK ONUN ŞEKİLSİZ BİR YASAL PARTİYE DÖNÜŞTÜRÜLMESİ

Bilinir ki, modern-revizyonizmin yıkılışı unsurlarıyla gübrelenen dönemin dünya koşullarının kendine özgü durumu, neo-liberalizmi beslemiş ve bu arada liberal bozulmaya geniş bir alan açarak liberal işçi siyasetini öne çıkar-

miş ve bu durum Marksizm-Leninizm-Maoizm'den köklü bir kopuşa açıktan köprülük yaparak düzen içiliğe kapılanmayı geçer akçe haline sokmuştur. Tam da bu koşullar, legalizmi ve onun sivri ucu "yasal parti"yi çöküntünün getirdiği örgüt ve dar eylem biçimi olarak "yasa dışı parti"nin karşısına yaygın bir moda olarak koymuştur.

Böylece proletaryanın devrimci amaç ve hedefleri legal parti ve örgütlerin korunmasına heba edilmiş ve legalizmde Marksizm-Leninizm-Maoizm bir nüansını keşfetme yaygınlaşarak devrimci saflarda fena halde savrulmaya yol açmıştır.

Bu savrulma her şeyden önce Marksizm'in devrimci özünü yadsımakla ortaya çıkmıştır. Tıpkı Bernştayn ve Kautsky örneğinde olduğu gibi. Marksizm'in bu dönemleri de Marksizm'in devrimci özü hariç ondan yanaydılar, ama yaptıkları Marksizm'den köklü bir uzaklaşmadı. Sermaye iktidarının ve dolayısıyla kapitalist sistemin sosyalist devrim yöntemiyle ortadan kaldırılıp yerine devrimci geçiş dönemi olarak proletarya diktatörlüğünün geçirilmesi Marksizm'in devrimci özüdür.

İşte Kautskyler'in de ve onların günümüzdeki iz sürücülerinin de üzerine çarpı işareti koydukları şey budur. Marksizm-Leninizm-Maoizm'in bu özü, bu amaç ve fikri ilk elden reformist-tasfiyecilerin kum torbasına saldırır gibi saldırdıkları temel öz"dür. Bu öz, devrimin bu amaç ve fikri, devrimi ger-

çekleştirme araç ve yöntemleriyle tam bir koşutluk halindedir. Bernştayn, Kautsky ve benzerlerinin de, günümüz legalistlerinin de anlayamadığı işte bu öz"dür.

Bunun bir ayağı kuşkusuz ki, o olmadan devrimci amaçlarımızı gerçekleştiremeyeceğimiz yasa dışı proletarya partisinin önem ve anlamını açıktan ve doğrudan reddine yaslanır. Yeraltının "sersemletici" etkisinden "açık parti"ye geçerek kurtulan burjuva sayıklamacı güruh, yasal partiyi yasa dışı partinin üstüne çıkararak defteri çoktan dürülen bu görüş açısına yeni ve özgün payeler biçip, sınıfı kapitalizmin cenderesine hap-

Sermaye iktidarının ve dolayısıyla kapitalist sistemin sosyalist devrim yöntemiyle ortadan kaldırılıp yerine devrimci geçiş dönemi olarak proletarya diktatörlüğünün geçirilmesi Marksizm'in devrimci öz"dür.

..... sederek kapitalizmi destekleyen ve teşvik eden reformizmi fetiş haline getirdi.

Kitleselleşme, kitle partisi olma vb. demagojik söylemler ile gerekçelendirseler de, yasal çalışmadan yararlanma adına bu yola koyulsalar da, tuttukları yol, Marksizm-Leninizm-Maoizm'in dolaysız bir çarpıtılması, devrimci teorinin kapitalizmin sınır taşları içinde uysallaştırılarak işe yaramaz hale sokulması ve yeraltı ekseninin burjuva adak taşında kurban edilerek prog-

ram ve taktiklerinin baltanması ve nihayet jakoben ruhun terk edilmesi yoludur.

Bu yol, ne sosyalizmin soylu politika ve amaçlarına denk düşen eksen ve ne de **iş savaş programına dayalı** öncünün devrim için muazzam bir savaş aracı olduğu gerçeğine gerçek bir kaldıraçtır. Oysa bilinir ki, öncü, çekirdeğinde, devrimi hazırlama çalışmasında, propagandasında yasadışı olmak zorundadır. Çünkü o, amaçlarıyla, hedefleriyle ve bu amaca ulaşma araç ve yöntemleriyle yasa dışıdır; asla düzen içine sığmaz.

Legal bir partiyle anayasal çerçevede ve burjuva seçim yasası ekseninde ve dahası parlamenter mücadelenin dar ve sınırlı koşullarıyla "sökecek şafağı" yakalamak, eğer geniş emekçi yığınları bir tür kloroformla uyutmak değilse, kişinin aklını yemesidir. Bunun içindir ki, Lenin, "**açık partiden söz etmek aptalca ve ahmakçadır**" demişti Rus tasfiyeciliğini betimlerken.

Ve bunun içindir Lenin "**Avrupa partilerinin mutlak legalizmi, salt legalizmi ömrünü doldurmuş ve emperyalizm öncesi kapitalizmin gelişmesi sayesinde bir burjuva işçi politikasının temellerine dönüşmüştür**" diyordu. Nihayet bunun içindir ki, O, legalizm tutkunu reformcu eksene oturmuş tasfiyeciliği liberal işçi siyaseti kulvarına kapılanma olarak ele alıyordu.

Yasa dışı partinin açıktan yadsınarak legalizmi ve onun sivri ucu yasal partiyi her şey gören örgütsel-tasfiyecilik ki-

litlendiği bu örgütsel şekillenişle modern proletaryanın siyasal hareketinin devrimci içeriği ve bağımsızlığı, tarihsel görevi ve hedeflerinin üzerine bir çarpı işareti koyarak bir kenara koymuştur.

Proletaryanın ve proleter sınıf hareketinin bağımsızlığı açısından sınıf örgütlenmesi illegal temele dayalı olmak zorundadır. Çünkü, proletarya adına ortaya çıkan her gerçek örgüt, teori ve pratiği ile, örgütlenmesi ile düzen içine sığmaz, sığdırılmaz. Düzen içine çekilip tatlı su devrimciliğine soyunan her örgüt, isterse bunun adı proleter ya da sosyalist vb. olsun, eninde -sonunda devrimci özü boşalarak burjuvazinin birer eklentisi, nefes borusu olmaktan öteye bir işleve sahip olamaz. Dolayısıyla, legalizm ve onun sivri ucu yasal parti, amaçları, hedefleri ve bu hedeflere ulaşma araçlarıyla düzen dışı olan her devrimci örgütlenmeyi denetim altına alarak ehlileştirme-nin, bozmanın, ayartmanın teknesi olmuştur her zaman, Denilecektir ki, “yasalcılığı” dışlamakla, yasal alanı liberal işçi siyaseti uygulayıcılarına bırakmış olmuyor muyuz? Hayır, çünkü karşı çıkılan yasal olanaklardan sonuna dek, tüm yasa, kararname vb.nin izin verdiği ölçüde yararlanıp yararlanmama sorunu değil, karşı çıkılan yasallığı fetiş haline getirme ve legalizmi dayanılacak tek temel olarak ele alıp almama sorunudur.

Dahası ve de karşı çıkılan şey, açık ya da yasal eylemleri hangi ruhla yürütüp yürüt-

meyeceğimizdir. Bu iş kölelik ruhu ile mi, yoksa yer altı ruhuyla mı yürütülüyor? En önemlisi, açık çalışma ve açık eylemle yetinecek miyiz, yoksa kendimizi onunla sınır-layıp daraltmadan daha ileriye, öteye geçecek miyiz? Ölçüt nedir? Her iki rengi ayıran sınır taşı nerededir?

Ölçüt şudur: Yasa dışı temeli olmayan yasal çalışma, reformo-tasfiyecilerin; yasa dışı temeli olan yasal çalışma, devrimcilerin güzergahıdır ve bu esaslı bir ayrıdır. Yasal eylem kendisini yasa dışı olana uyarlamak durumundadır. Lenin’in ısrarla yinelediği gibi, “*Yasal olanaklar, yasa dışı eylemlerin amaç ve yöntemleriyle ilişkilendirilmelidir.*” Yasa dışı eylemin ruhuna uygun olmayan her türden yasal eylem il-keden yoksun yasalılık yönünde atılmış liberal bir girişimdir.

Aslolan, dal budak salan yasal çalışma ile sarıp sarmalanmış yasa dışı çekirdek fikridir. **Asıl sorun, yasal çalışma ve eylemi savunup savunmama değil, bununla yetinip yetinmeme sorunudur.** Bununla yetinenler yasalıcılar, bunu daha öteye, illegal çekirdek fikrine dek taşımayı daima dışarıda bırakırlar. Onların tek yetindiği şey, proletaryanın devrimci amaç ve hedeflerini yasal örgütlerin korunmasına heba ederek, sınıfsal kaynağı bakımından karşı-devrimci liberallerin sloganı olan açık parti fikrinde kökleşmek ve bunu yegane örgütsel biçim olarak kut-samaktır.

Unutulmasın ki, “*legal örgütler, illegal çekirdeklerin fikirlerini kitleler arasında yaymak için dayanak noktalarıdır.*” Legal dayanak noktaları ağıyla kuşatılmış illegal çekirdek! Aslolan budur. Bakın ne de güzel demiş **Lenin: “Örgütümüz, mümkün olduğu kadar geniş ve dal budak salmış bir legal örgütler ağının kuşattığı illegal çekirdeklerden meydana gelir”.** Yeterince açık!

Reformist-tasfiyeciliğin örgütsel plandaki ayağı illegal çekirdeği ve dolayısıyla yeraltını ve onun amaçlarını açıktan ve dosdoğruca yadsı-maya dayanmaktadır. “**Yeraltı”sı olmayan bir “yerüstü” olamaz;** illegalitesiz bir legalite Marksizm-Leninizm-Ma-oizm’den ve onun devrimci amaçlarından apaçık bir kopuş, ideolojik olarak burjuva saflara savruluştur. Yasalcılık sınıfı yasal bir parti, açık bir parti düşüyle uyutan, bildik denenmiş yolundan sapıtıp, şaşırtıp aldatan reformist-tasfiyecilik kulvarıdır.

B) TASFİYECİLİĞİN SİYASAL AYAĞI OLARAK DEVRİMCİ ZORUN AÇIKTAN YADSINARAK BARIŞÇIL YÖNTEMİN TEK YÖNTEM OLARAK KABULÜ

Reformist-tasfiyeciliğin yaslandığı ikinci ayak devrimci zorun açıktan yadsınarak, barışçıl yöntemin tek biçimi olarak kabulüdür. Illegal temele yaslanmayan legalizmi ve onun sivri ucu legal partiyi temel alarak illegaliteyi kapı dışarı eden örgütsel-

tasfiyecilik, ikinci adıma uygun, onunla örtüşen mücadele yolunu seçerek ilk adımı ikinci adımla, siyasi tasfiyecilikle tamamlamaktadır.

Bu ikinci adım barışçıl mücadele güzergahını tek ve en üstün mücadele biçimi olarak ulularken, proletaryanın, siyasal egemenliğine giden yolu zora dayanan bir devrim olmaksızın ele geçiremeyeceği marksist tezin de üzerinde bir çarpı işareti koymaktadır.

Her örgüt biçimi bu biçimle örtüşecek mücadele biçimini uygulamak zorundadır.

Tasfiyeciliğin yaptığı da budur. Açık bir parti, açık bir yasal örgütlenme, ancak açık, barışçıl bir mücadele yöntemini kendisine temel alabilirdi. Bunlar bir zincirin ardışık halkaları gibi birbirini tamamlayan kopmaz unsurlarıdır. Devrimci örgütlenme, düzen dışı devrimci biçim, araç ve yöntemleri, devrimci olmayan örgütlenme, düzen içine çekilmiş biçim, araç ve yöntemleri öngörür.

Polis icazetine sığınan ve onunla varlığını sürdüren reformist-tasfiyecilik için barış-

çıl çalışma sınırını aşmamak, açık eylemle yetinmek onun varoluş koşuludur. Bu anlayış silsilesinin varacağı nokta kaçınılmaz olarak devrimci zorun kapı dışarı edilmesidir. Böylece, kapitalizmin çelişkileri ve bu dinamik çelişmeler içinde yaşam ağacına kavuşan kapitalizmin devrimci çöküş teorisi yerine kapitazimin demokratikleştirilmesi çizgisine oturan tasfiyeci akım, devrimci zora dair görev ve ilkeleri sosyalizme barışçıl geçiş teorisine kurban ederek sınıf mücadelesini ideolojik

olarak yadsıtmaktadır.

Yanıtlanması gereken temel soru şudur: Devrimci zor olmadan emeğin köleleştirilmesine dayalı sermaye iktidarlarını alt etmek mümkün mü? Ve önce şunu saptamak bir zorunluluktur: **Şiddete dayalı devrim, proleter devrimin evrensel bir yasasıdır. Dolayısıyla ve Marksizmin kurucu ve sürdürücülerinin önemle vurguladıkları gibi, devrimlerin manivelası zordur.** “Zor”suz da, “devrim”siz de olabilir eksenini, Bernştayn, Kautsky vb. leri-

nin yoludur-bu Marksist dönemlerin.

Proleter sınıf hareketi ve onu harekete geçiren öncü, amaç ve hedefleriyle, bu amaçla ulaşma araçlarıyla düzen çerçevesine sığmaz. Marksizmin kurucuları bu gerçekten yola çıkarak daha “**Komünist Manifesto**”da, **mevcut toplumsal koşullar ancak zor yoluyla yıkılır**, savaş narasını ortaya koymuşlardı. Marks, Kapital’de, **zor yeni bir topluma gebe her eski toplumun ebesidir** derken de aynı ilkenin evrenselliğinin altını çiziyordu.

Marksizmin kurucularının evrensel önemdeki bu yargıları Marksizmin sürdürücüleri olarak Lenin, Stalin ve Mao Zedung’da aynı çizgi üzerinde ve hem de birikmiş deneyimlerle zenginleşip kökleşerek yetkinleşir. Örneğin, Lenin’in, her büyük devrim, bir iç savaş olmadan düşünülemez çözümlenmesi olsun, ya da Stalin’in şiddete dayalı devrim olmadan burjuva koşullar ortadan kaldırılamaz ve nihayet Mao’nun iktidarın silah zoruyla ele geçirilmesi devrimin en yüksek ilkesidir formülasyonları Marksizme gönderme yapmayı elden bırakmayan ya da Marksizm’den dayanak noktaları arayan Marksizm dönüğü tasfiyecileri için öldürücü yargılar olsa gerektir.

Ne var ki, tatlı su devrimcileri için mevcut toplumda köhnemiş üst yapının zor yoluyla yıkılması kaçınılmaz bir görev değildir. Devrimci sınıf savaşımı arenasına sırtını dönen reformist-tasfiyeciler, ha-

reketi, mücadeleyi geleceğin toplumsal devrimine göre değil, geçmişe, barışçıl kapitalizme göre tasarlarlar.

Geçmişe dönük bu pencere onları Marksizmin kurucu ve sürdürücülerinin teorilerini içini boşaltmaya, bu teoride devrimci olarak ne varsa onu ehlileştirerek bozmaya ve işe yaramaz hale sokmaya götürüyor.

Devrimin denenmiş geleneklerini özümleyemeyenler, emeği sermayenin sömürsünden, sınıf burjuva sultadan kurtarma işinde bu boyunduruğu parçalamayı değil, onunla işbirliğini, dolayısıyla sınıf barışını güvence altına almayı ve tam da bundan dolayı devrimci mücadele araçlarını değil, uyumlu kapitalist gelişme teorisine uygun olarak barışçıl araçları devrimsiz, “zor”suz amaç ve araçların emrine sokarlar.

Lenin’in de isabetlice saptadığı gibi, devrimci “zor”a dayanan sınıf savaşımını ortadan kaldırdığınız an, burjuvazi proletarya ile el ele dolaşmaktan çekinmeyecektir. Çekinmeyecektir çünkü, sınıf savaşımını bir kenara koyduğunuz zaman, sosyalizmden geriye “insan sevgisinden”, “adalet”e ilişkin boş ve “hoş” sözlerden başka bir şey kalmayacaktır: “sosyalist”-reformculuk! Peki bu çizgiye ne denir? Evrimci sürükleniş çizgisi.

Bu çizgide barışçılığı baş tacı edinen liberal bozulmadan muzdarip reform eksenli tasfiyeciler, tarihsel olarak görelî ve sınırlı mücadele biçimi olarak parlamenter mü-

cadele biçiminde geleceğin sihirli anahtarını keşfederek, burjuvazinin eteklerinin dibine çulu sermede gecikmediler. Bilinir ki, parlamento, burjuva hakimiyetin bir örtüsüdür ve Lenin sözleriyle, **ancak namussuzlar ve budalalar burjuva parlamentosunda oylamalarla çoğunluğun kazanılıp iktidarın ele geçirilebileceğini iddia edebilirler.**

Bu yol eskiden beri söylenenegelen çocukluk masalıdır; daha önce de aynı soydan ata binenler olmuştu. Yaşam ise bu denenmiş yolun üzerinden hızla atlamıştı. Batı Avrupa’daki **Lasalcılık, Millerandizm, Bernştayn ve Kautskycilik**, Rus devrim pratiğinde ortaya çıkan **Struvecilik** ve akabinde yenilgi yıllarında ortaya çıkan **tasfiyecilik** temel çizgileriyle hep aynı soydan ata binmişti. Ve hepsi de “evrensel döneğin” ve bu arada devrimi imkansızlaştırmanın uluslararası damarlarıydı.

Devrimin amaçlarına yegane kaldıraç, büyük görevlerin yegane çözümü iç savaş biçimini almış sınıf savaşımı ile olasıdır ancak. Genel oy ve oylama görevlerin çözümünün anahtarı değil, kitlelerin kendisinin olan görevleri ne ölçüde kavramış olduğunun ölçütüdür yalnızca.

Unutulan temel gerçek, devrimciler için seçimlerin bir oy avı değil, iktidara ulaşmanın temel kaldıracı değil, ama yalnızca sınıf bilinçli proletaryanın dünya görüşünün temelini açıklanması, yayılması için kitleleri eğit-

mek için özel bir araç olmasıdır. Yalnızca bu! Ötesi değil. Sınıf mücadelesi ne parlamenter mücadele ile sınırlandırılabilir ve ne de parlamenter mücadelenin dar koridorlarına sınıf mücadelesi hapsedilebilir. Tersî tutum burjuvazinin safına geçmek demek olur. Reformist-tasfiyeciliğin yaptığı da budur.

Denenmiş onlarca devrim pratiğinden sürgün veren deneyimler göstermiştir ki, sermaye iktidarı altındaki parlamenter çoğunluk aldatmacası masalına kendini kaptırarak burjuvazinin yanında saf tutanlar ancak barışçıl geçiş teorisinden yana durabilir, ancak bu tip liberal işçi siyaseti uygulayıcıları “zor”suz ve devrimsiz kulvarı kullanabilirler.

C) TASFİYECİLİĞİN İDEOLOJİK AYAĞI OLARAK PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜNÜN YADSINARAK BURJUVA İTTİFAK TEORİSİNİN BUNUN YERİNE GEÇİRİLMESİ

Reformist-tasfiyeciliğin yaslandığı üçüncü ayak ise proletarya diktatörlüğünün yadsınarak burjuva ittifak teorisinin kabulüdür. Ve bu ayak dosdoğruca ideolojik tasfiyeciliktir.

Marks’tan **Mao**’ya uzanan tarihsel süreç zinciri döne döne tanıtlamıştır ki, proletarya diktatörlüğü sorunu modern işçi hareketinin temel sorunudur.

Bu yüzyılın ortalarından itibaren sosyalizmin aldığı yenilgi, devrimlerin geri çeki-

lerek kendi içine büzülmesi, tarihi devrimle değiştirecek olan sınıfa ilişkin durumda ve bu sınıfın temel görevlerinde temel bir değişikliği ifade etmez.

Değişikliği ifade etmez çünkü, devrimin tepelerden vadilere savrulma durumu, emeğin sermayeyle olan ilişkilerinde temel bir değişikliğe neden olmamış, dolayısıyla devrimin amaç ve fikrinde temel bir dönüşüme yol açmamıştır. Anın ve modern çağın temel fikri budur. Bundan ne kaçınabiliriz ve ne de bu temel sorunu bir sis perdesi arkasına gizleyebiliriz.

Marks'a kulak verelim: "Kapitalist toplum ile komünist toplum arasında, birinden ötekine devrimci dönüşüm dönemi yer alır. Buna da bir siyasal geçiş dönemi tekabül eder ki, burada, devlet proletaryanın devrimci diktatörlüğünden başka bir şey olamaz".

Peki nedir proletaryanın devrimci diktatörlüğü? Şimdi de **Lenin'e** başvuralım: **Tarih bize, herhangi bir ezilen sınıfın, bir diktatörlük dönemi olmadan, yani politik iktidarı ele geçirmeden ve sömürenlerin hep gösterdikleri umutsuz, vahşi, hiçbir canilikten geri durmayan direnişini zorla bastırmadan, hiçbir zaman iktidara gelmediğini ve gelemediğini öğretiyor.** Demek ki, devrimci diktatörlük,

1) Kapitalist toplumda komünist toplum arasındaki tarihsel evrede kaçınılmaz bir zorunluluktur

2) Halkın aşağıdan gelen

dolaysız devrimci zorlamasından doğan bu diktatörlük ancak zor kullanılarak sürdürülebilir.

Bu demektir ki devrimler deneyimi bize göstermiştir ki, proletaryanın devrimci diktatörlüğü, her halkçı devrimin zorunlu silahı, elzem bir koşulu ve sürekli bir özelliğidir. Devirdiği sınıflar üzerinde bir devrimci diktatörlük olarak doğrudan doğruya zor kullanılarak kazanılır ve zor kullanılarak sürdürülür.

"Hiçbir şeyle sınırlanmamış, hiçbir yasayla ve kesinlikle hiçbir kuralla daraltılmamış, doğrudan şiddete dayalı iktidardan başka bir anlama gelmez". Başka türlü de düşünülemez. Geçmiş deneyimler bu durumu yeterince tanıtlamış bulunuyor. **Engels, "Otorite Üzerine"** adlı önemli makalesinde, **"zafer kazanan yan, -diyor- boşyere savaşmış olmak istemiyorsa, iktidarını, silahlarının gericilere saldırdığı korku ile elde tutmalıdır."**

Bu tarihsel görev yerine getirilirken burjuvaziye karşı demokrasi çiğnenmeksizin, eski sömürenler sınıf olarak bastırılmaksızın, devrilenler üzerinde devrimci diktatörlük uygulanmaksızın "alttakilerin" iktidarı bir gün dahi ayakta kalamaz. Zira devrimci diktatörlük, devrimden önce sürdürülen sınıf mücadelesinin bu kez de devlet iktidarı aracılığı ile sürdürülmesinden başka bir şey değildir.

Devrimle egemen kata yükselmiş sınıfın silahı olarak devrimci diktatörlük, kapitalist toplumla komünist toplum

arasındaki tarihsel geçiş döneminde iki sınıf, iki yol ve iki sistem arasındaki ideolojik, siyasi, iktisadi alandaki sınıf mücadelesinde vazgeçilemez araçtır. Devrilmiş olan burjuvazi zorla bastırılmadan yeni iktidar sahipleri asla ayakta kalamaz ve iktidarları güvenlik içinde olamaz.

Bu düşüncemizi tanımlayan örnekler tarih az tanık olmamış değil. Paris Komünü buna en iyi kanıt olmuştur. Kömünün başına gelen ve Komünün en zayıf yanı, onun yeterince otoriteye baş vuramamış olması değil miydi? Devrilmiş olan hükümetin kaçtığı Versay'ın üzerine yürümek ve yanbaşındaki merkez bankasına el koymamak onun en belirgin hatası değil miydi?

Reformist-tasfiyeciliğin anlamak istemediği işin özü budur. **Marks'ın** teorisinde en kayda değer olan, **Mark-sizmin bu en devrimci yanı, yani, tüm sosyalizm tarihi boyunca devrimci bir geçiş dönemi olarak proletarya diktatörlüğünün zorunluluğudur.** Tasfiyecilerin ilk elden saldırdıkları şey de budur.

Onlar Marksizmin bu en gürbüz yanını kapı dışarı ederek Marksizmi yumuşatarak öldürmeyi amaç edinmiş bulunuyorlar. Önce teoriyi yumuşat, tatlılıkla öldür ve onun devrimci özünü boşalt. Sonra sınıf mücadelesinin yerine sınıflar arası barışı koy ve devrimci sınıf mücadelesinden doğan devrimci diktatörlüğü yadsı ve sonunda burjuvaziyle kol kola onun eteklerine yapış. Böylece burjuva ittifak

teorisine uygun kulvara adım adım yapış!

Liberal işçi siyaseti uygulayıcısı reform eksenli tasfiyecilerimiz pekala diyebilirler ki, burjuvaziye karşı demokrasiyi çiğnemeksizin de diktatörlük uygulanamaz mı? Her sınıfın bir silahı vardır. Nasıl ki, burjuva diktatörlüğü emeğin köleleştirilmesine daylı sermaye iktidarların silahı, sömürüleni sürdürmenin bir aracı, temel bir dayanağı ise, proletarya diktatörlüğü de proletaryanın burjuvaziye karşı tek silahıdır. Sınıfı bunsuz düşünmek onu silahsızlandırmak demektir. Öyleyse işçi sınıfı diktatörlük kurmadan yapamaz.

Ve eğer sınıfın bu silaha gereksinimi varsa, burjuvaziye bastırmak içindir. Ne demişti Bebel'e gönderdiği o ünlü mektubunda Engels: **"proletaryanın devlete gereksinmesi olduğu sürece, bu gereksinme özgürlük için değil, hasımlarını bastırmak içindir."** Aynı şeyi burjuvazi de zamanında uygulamadı mı? Burjuvazi 1649'larda İngiltere'de, 1793'lerde Fransa'da monarşiye , soylulara karşı, kendi varoluşunun temellerine yönelen bu eski devrilmiş yönetici sınıfa karşı demokrasi uyguladı mı?

Ve günümüz burjuvazisi proletaryaya karşı biçimselliği dışında gerçek demokrasiyi uyguluyor mu? Eğer tarihten dersler çıkaracaksak, neden bu beylik örneklere yaslanmayalım ki? Demek ki, "zor"la kazanılmış iktidar ancak "zor"la sürdürülebilir. Ne

demişti Lenin: **"iç savaş sırasında zafer kazanmış bir güç, ancak bir diktatörlük olabilir."** diyordu.

Bundan dolayı proletaryayı kınayabilir miyiz? Bunu ancak burjuvazi safına geçmiş liberal işçi siyaseti yandaşı tasfiyeciler tasarlayabilir. Devrimci sınıf mücadelesinden doğan bir güç olarak devrimci diktatörlük kaçınılmazdır. Mao'nun sözleriyle, **devrimci proletarya diktatörlüğü altında sürdürmek tüm bir geçiş döneminin en başta gelen görevidir;** bu görevi **.....İçimizdeki bu virüse karşı etkili bir ideolojik mücadele kaçınılmaz bir zorunluluktur. Sınıfın bu ideolojik baş düşmanına karşı mevzimiz devrim mevzisi, konağımız sosyalizm konağı olmak zorundadır.**

..... karşı en ufak bir kayıtsızlık burjuvazi lehine proletaryayı silahsızlandırmak olur.

Esaslı bir sosyalist devrim üç ayak üzerinde yürür: **İdeolojik**, siyasi ve **iktisadi**. Bu da ancak devrimci diktatörlük altında güvenceye alınabilir. Marksizmde legalizmin bir nüansını keşfeden reformist-tasfiyeciler kapitalist emperyalist kuşatma altında, her yanımızın düşmanla sarılı olduğu bir durumda ve üstelik yeni burjuvazinin partinin göbeğinde çıktığı koşullarla sosyalizmin varoluşunu sürdürdüğü çetin bir ortamda devrimci diktatörlüğü bir yana koyarak marksizm düşmanı oldukları

nı belgelemiş bulunuyorlar.

Onlar için şarkı bitmiştir; ama biz bildik yolumuzdan ve geleneklerimizden kopmadan yolumuza devam ediyoruz. Ve bu yolda sapsamadan, sarsılmadan, yalpalamadan sınıfsız topluma kadar devam edeceğiz.

ÜLKEMİZDEKİ TASFİYECİLİK

Ülkemizdeki tasfiyecilik nedir? Burjuvaziye ideolojik teslimiyet olarak revizyonizm aşamasını geride bırakarak reformizmde kökleşmedir. Demek ki, ülkemizdeki tasfiyecilik reformizm niteliklidir: Ülkemizdeki tasfiyecilik de dünyadaki evrensel tasfiyecilikle eş zamanlı ortaya çıktı. 12 Eylül'ün getirdiği yıkıma, Sovyetlerin ve Doğu Avrupa'nın dağılmasının getirdiği yıkım unsurları da eklenince ideolojik ve politik olarak, manevi ve entellektüel olarak ve nihayet örgütsel alanda tam bir dağılma, bozulma ve çöküş bizi de çepeçevre kuşattı. Böylece,

a) Sürekli emperyalist baskı,

b) Burjuva yaşam tarzı ve ideolojik etki,

c) Burjuva-feodal karşı devrimci dalganın her yanı sarmalayan şiddeti,

d) 12 Eylül'le koyulaşan gericilik yılları,

e) Sovyetlerin ve Doğu Avrupa'nın yıkımına yol açan Gorbaçov'cu rüzgarın saflarda yarattığı çöküntü ve ideolojik tahribat,

f) Nihayet, küçük burjuvazinin yaygın olduğu ülkemiz koşullarında bundan kaynaklı

küçük burjuvazinin yalpalayan döneke ruh halidir.

Anın tarihsel durumu tüm bu unsurlara yeterince uygun ortam da sağlayınca, dünya burjuva liberal dalga için tamamıyla elverişli, devrim içinse elverişsizlikle kuşatılmış oluyordu. Bu koşullar, unsurlar ve olgular devrimci havanın tavsamasına, ideolojik savrulmaya ve düzen içine çekilmeye uygun ortamı fevkalade hazırladı.

İşte 12 Eylül'ün, Gorbaçov'cu rüzgarın dünyada yarattığı tahribatın anın tarihsel koşullarıyla birleşen ortamında bu olguların bozduğu, ayarttığı, yoldan çıkardığı ve düzen içine çektiği insan malzemesidir bizdeki reformist-tasfiyeciliğin hem dolgu malzemesi ve hem de omurgası.

İşte, anlı-şanlı **Kurtuluş, Dev Yol, Halkın Kurtuluşu** vb. küçük burjuva yapılanmalar tam da küçük burjuva döneke ruh haline uygun olarak **“düzen dışılıktan” “düzen içine”** doğru devrimci teori ve pratiği ehlileştirerek savruldu. Denenmiş geleneklere, geleceğin en önemli siperlerine ve sınavdan başarıyla çıkmış temel sloganlara açıktan yüz çevirerek.

Bu savrulma yalnızca sınıfsal eksene oturmuş devrimciler, örgütler açısından yaşanmadı; Kürt ulusal eksene oturmuş hareketler açısından da durum iç açıcı değildir; PSK örneğinde olduğu gibi bildik reformistler bir yana, silahlı mücadele aracını kullanan PKK açısından da durum vahimdir.

Amacı **“siyasal çözüm”**, **“anayasal çözüm”** olanın, aracının ulusal devrimci mü-

cadele olarak silahlı biçim olması birşey değiştirmez. Biliyoruz ki, PKK burjuvaziyi masa başına çekmenin aracı olarak silahlı mücadelede ısrar ediyordu; “üstten burjuva çözüm”de pazarlık kozu onda silahlı mücadeleydi-ötesi değil. Nitekim gelinen aşamada **“Demokratik Cumhuriyet”** limanında demirlemiş durumda.

Ama asıl konumuz bu değil, altını çizmek istediğimiz anın koşullarının liberal bozulmayı ve bu arada reformist-tasfiyeciliğe nasıl çanak tuttuğunu ve bunun bizdeki izdüşümünü açıklamaktır. Savrulma yalnızca sınıfsal arenayı esas alan kesimde, ulusal özelliklerin rolünü ön plana çıkaran kesimde de aynı oranda etkili oldu. Nedir ki, bu savrulmuş rüzgarı adım adım gerilemeye yüz tutuyor ve tutacak da.

Çünkü tarih bildik çizgisinde ilerlemesini sürdürecektir herşeye karşın, tüm sorun, geniş bir tarihsel perspektifle sorununa bakıldığında görülecektir ki, geçmiş Avrupa tarihi **La-salcılar** örneğinde olduğu gibi, bu tür örneklerle dopdoludur.

Hele Rus devrim tarihi, liberal işçi siyaseti uygulayıcıları tasfiyeciler açısından kaynayan kazan gibidir. “Marksizm oyununu” 1894-1898 yılları arasında **“yasal marksizm”** adıyla ustaca oynayan Struve'yi bir kenara koyarak konuşursak, 1905-1906 yıllarının hemen akabinde Menşevik saflarda ortaya çıkan ve uzun zamana yayılan reform karakterli tasfiyeciliği, yani bu sağ tasfiyecilik ve bolşevik saflarda ortaya çıkan **“sol”** tasfiyecilik, tarihimizden öğrenmemiz gereken örneklerimi-

zin en iyi oluntularını oluştururlar.

Reformizm eksenli tasfiyecilik yerküremizin her parçasında her zaman devrime karşı, işçi sınıfını yasal parti düşüyle aldatmanın bir aracı olarak devrimci sınıf hareketinin karşısına çıkmıştır. Her seferinde de Marksizm düşmanı bu akımın damgasını bastığı mecra şöyle ya da böyle atlatılmıştır.

Bizde bu biraz uzun zamana yayıldı. Dünyadaki koşullar buna yeterince uygundu, bu akımı köklüce beslemede oldukça etkili oldu. Bizde kitleler hala reformizme yığılan kulvarın etkisinden esasta sıyrılabilmiş değil. İçinde geçmekte olduğumuz anın asla görmezlikten gelinemeyecek tablosudur bu.

Geçmişin devrimci revizyonizmi, şimdilerde reformizm denen tapınağın resmi bekçisi olarak burjuva-feodal devlete nefes borusu oldu. Sınıfı ayartmada, ruhunu kuşku ve inançsızlıkla bozmada bunlar burjuvazinin solu olarak rollerini adamakıllı oynuyorlar.

İçimizdeki bu virüse karşı etkili bir ideolojik mücadele kaçınılmaz bir zorunluluktur. Sınıfın bu ideolojik baş düşmanına karşı mevzimiz devrim mevzisi, konağımız sosyalizm konağı olmak zorundadır. Ne bu güruhun damların başına çıkarak avazları çıktığıncaya bağıra bağıra ilan ettikleri gibi devrimler son buldu ve ne de sosyalizm yegane çözüm reçetesi olmaktan çıktı.

Devam Edecek

Medya ve üzerimizdeki etkileri

Yazımızın temel konusu, emperyalist burjuvazi ve onun yerli uşaklarının kitleleri manipüle etme, saltanatını devam ettirebilmek için gerçekleri gizleme, verili somut durumu, toplumsal çelişkileri saklama, çarpıtma ve yalan aldatmacaya dayalı sanal bir dünyayı yaratma çabalarında can alıcı bir öneme sahip olan medyadır.

A-GİRİŞ

Sosyalizm, kapitalist üretici güçlerin gelişmesinin ve ortaya çıkardığı antagonist çelişkilerin zorunlu bir sonucu olarak ortaya çıkar. Üretimin alabildiğine toplumsallaşmış karakteri, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetle çelişki içersindedir. Bu çelişkidir ki, niteliksel ve toplumsal değişimleri gerekli ve zorunlu kılar.

Bu çelişkinin önünde duran sınıflar, tarihsel olarak gerici bir rolü üstlenmişlerdir. Sosyalistlerin, komünistlerin devrimci oluşu ise bu çelişkiyi çözme misyonuna sahip oluşlarından ileri gelir. En çetin savaş tarihin tekerleğinin ileriye gidişini engellemeye çalışanlar ile bu engelleri temizleme görevine soyunanlar arasındadır.

Gelinen aşamada emperyalist burjuvazinin bu gerici rolü, tarihsel gerçekler tarafından sayısız defa ispatlanmıştır. Sınıf bilinçli proletarya tarihsel haklılığını buradan alır.

Sahip olduğu ideolojinin (Marksizm-Leninizm-Maoizm) bilimselliğinin temeli buradadır.

Leninizmin emperyalizm konusundaki tespitleri, tüm canlılığını ve bilimselliğini korumaktadır. Evet, emperyalizm çürüten kapitalizmdir. Kapitalist çelişkileri bütünüyle açığa çıkarmış ve keskinleştirmiştir. Emperyalizmin gerici, sömürgeci özelliklere sahip oluşu, girdiği her yerde ilerici olan ne varsa öldürmesi, ülkelerin ve halkların tüm yerüstü ve yeraltı zenginliklerini yağmalayarak ağır bir sömürü ağı geliştirmesi, bir kaç yüz kötü insanın niyetleri sonucu değildir. Bunlar emperyalist- kapitalizmin yapısal sonuçlarıdır. Onun doğası insana dair olan değerlerle çelişir, öyle de olmak zorundadır.

Emperyalizm gelinen aşamada dünya nüfusunun %45'ini tam yoksullaştırmıştır. Dünyada 350 kişinin serveti, 2,5 milyar emekçinin toplam varlıklarını aşmakta-

Bu saldırının en yoğun olanı ideolojiktir. Yeni Dünya Düzeni, Küreselleşme, küresel demokrasi, kavramlarının ortaya atılmasının ve çok yoğun bir şekilde işlenmesinin nedenlerinin, yukarıda anlatmaya çalıştığımız gerçeklerle bağlantısını kurmak çok da zor

dır. 1 milyar insan günde 1 doların altında bir gelirle yaşamak zorunda bırakılmıştır. 800 milyon insan aç durumdadır. Fuhuş pazarındaki sadece çocukların sayısı 2 milyondur. Bunlar sonuçlardır. Neden ise haydutların sınıf çıkarlarıdır.

İdeolojik olarak bilimselliğimizin yanında, kararlılığımızın ve tarihsel olarak yenilmez oluşumuzun kökleri buralardadır. Bundandır ki, emperyalist burjuvazi saldırılarının tamamında bu kökleri hedeflemektedir. Verili gerçekleri gizlemeye, gizleyemediklerini eğip bükmeye, çarpıtmaya ya da içini boşalmaya çalışmalarının nedeni de budur.

Sırtındaki sömürünün, tarihsel rolünün, gücünün farkına varmasından korkuyorlar işçi sınıfının. Kağıttan kaplanların belki de en büyük gücü, ezilen yığınların gerçeklerin farkında olmasından gelmektedir.

Gerçeklerin ne olduğundan, kendi sınıf çıkarlarından, sosyal, siyasal, ekonomik, askeri vb. gelişmelerin nedenlerinden, toplumu oluşturan sınıfların ilişki ve çelişkilerinden habersiz yığınlar, burjuvazinin her türlü aldatmacasına ve yönlendirmesine açık olmak durumundadır.

Ezilenlerin kendilerine ve topluma yabancılaştırılması

olgusu, sadece kapitalizmin doğal yapısından kaynaklanan bir sonuç değildir. Egemenler aynı zamanda iradi olarak da, sorunlarına duyar-sız, içine kapanık, görmeyen, duymayan, konuşmayan bir toplum yaratmak için olağanüstü bir çaba içerisinde-dir. Yoksullar ve mülksüzlerin sırtında kurdukları saltanatların ve cennetlerinin güvenceye alınması ve sürekliliğinin korunmasının yolu buradan geçmektedir.

Son bir kaç yıla bir bakalım. Emekçilerin nasıl kapsamlı saldırıyla karşı karşıya olduğunu rahatlıkla göreceğiz. **Bu saldırının en yoğun olanı ideolojiktir. Yeni Dünya Düzeni, Küreselleşme, küresel demokrasi, kavramlarının ortaya atılmasının ve çok yoğun bir şekilde işlenmesinin nedenlerinin, yukarıda anlatmaya çalıştığımız gerçeklerle bağlantısını kurmak çok da zor olmayacaktır.** Bu söylemler içeriğinden saptırılmakta, burjuva özü gizlenmekte ve ezilen kitlelerin çıkarına bir şeymiş gibi işlenmektedir.

Burjuvazi ile proletarya arasındaki sınıf savaşımını ve sınıf bilinçli proletaryanın devrim ve sosyalizm hedefli mücadelesini geri plana itmek ya da emekçilere, emperyalizmin tam hakimiyeti-

ni umutsuz ve çaresiz bir şekilde kabul ettirebilmek için “tarihin sonunun” geldiği, “kapitalizmin insanlığın göreceği en son sistem” olduğu, “ideolojilerin öldüğü” hummalı bir şekilde propaganda edilmektedir.

Artık topluma damgasını vuranın teknoloji olduğu, bilim ötesi bir aşamaya gelindiği ve bu devasa gelişmelerin tüm insanların sosyal refahına yol açacağı, “demokrasi”nin her yere gireceği, dünyanın küresel bir köye dönüşeceği durup dinlenmeden anlatılmaktadır.

Oysa gerçekte olan nedir? Burjuvazi sınıfsal egemenliğini kurmak ya da pekiştirmek için, dün daha çok açık askeri işgallere başvurup sömürge politikası izlerken, bugün onu daha “modern” görünümde ve ince taktiklerle yapmaktadır. Dünkü açık askeri işgallerle sömürgeci politikasının gerekçesi, bugünkü söyleminden pek de farklı değildir.

Geçmişte “vahşi ve barbar” ülkelere “medeniyet” götürmek için işgal ederken, bugün “terörizme” karşı “demokrasiyi” getirme, “insan haklarını koruma”, “küresel demokrasiyi” kurma adı altında, aynı amaçlarını gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Her iki politikanın da özü sömürü, yağma ve talandır.

Tekelci sermaye, sosyalizm maskeli devlet kapitalizminin egemen olduğu revizyonist bloğun dağılmasından aldığı coşku, moral ve “zafer” kazanan komutanın ruh haliyle her tarafa pervasızca saldırıyor, baskı yapıyor.

Sınıflar mücadelesi tarihinin ortaya çıkardığı, sabitlenmiş bir gerçek vardır: Egemen sömürücüler sistemlerini korurken temel olarak iki yola başvururlar: Şiddet ve aldatma.

Aldatmacanın amacı tarihsel gerici rollerini, sömürlerini ve vahşetlerini gizlemek ve bu yolla ezilenlerin düzene muhalif olmalarını engellemek, onlara yoksulluklarının, bir kader olduğu ve değişmeyeceği düşüncesini empoze etmektir.

Bu yolla kendi dünya görüşünü, yaşam tarzını, değerlerini, kültürünü kafalarda hakim kılmaya çabalar. Çünkü ezilenlerin, kendi çıkarlarının nerede olduğunu görmeleri, egemen ideolojiden koparak kendi sınıfsal dünya görüşlerine yönelmeleri, sömürücü haydutlar için ölüm çanlarının çaldığının göstergesidir.

Bundandır ki, burjuvazinin çıkarları gerçeklerin gizlenmesinden yanayken, proletarya gücünü ve haklılığını yalnızca çıplak gerçeklerden alır. Buna bir örnek vermek gerekirse: Son on yıldır “yeni dünya düzeni”nden bahsediliyor. “Küreselleşmenin” halklara refah ve demokrasiyi getireceği söyleniyor. Peki

gerçek böyle midir?

Son on yılda dünyanın en zengin % 20’lik nüfus diliminin geliri %70’lerden %85’e yükselirken, en yoksul %20’nin payı %2,3’ten %1,4’e gerilemiş durumda. Demek ki gerçekler tam tersini söylüyor bize. Sermayenin elindeki teknolojik vb. olanaklar arttıkça ve geliştikçe sömürü azalmak bir yana, daha da artmaktadır. Sınıfsal çıkarları gereği burjuvazi bu gerçekleri gizlemek zorundadır. Yine sınıfsal çıkarları gereği sınıf bilinçli proletarya tarafından bu gerçekler durup dinlenmeden açıklanmak zorundadır.

Benzer şekilde “globalleşen” dünyamızda artık “terörizme” yer kalmadığı (terörizmden devrimci ve komünistlerin mücadelesi anlaşılmalıdır) sakız gibi çiğnenmektedir. Oysa gerçekler kimin terörist olduğunu göstermektedir bize. Silahlanmaya en çok para harcayan ülkeler en çok “terörizme” karşı olduklarını söyleyenlerdir. Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü’nün Haziran 2000’de açıkladığı rapora göre 1999 yılında silahlanmaya en çok para harcayan altı ülke şunlardır:

Ülke	Harcama (milyar dolar)
ABD	-259,9
Japonya	-51,2
Fransa	-46,8
Almanya	-39,5
İngiltere	-31,8
İtalya	-23,5

Proletaryanın sınıf çıkarı gerçeklerdedir dedik.

Onu gizlemeye ihtiyaç duymadığı hiçbir siyasal, sosyal, ekonomik ya da ideolojik olgu yoktur. Kapitalizmin, yığınları iliklerine kadar sömüren, mülksüzleştiren ve kendine yabancılaştıran bu sistemin, dışarıdan bir şey katılmaksızın tüm çıplaklığıyla görülmesi/gösterilmesi proletaryanın sadece çıkarına olan bir durum değil, aynı zamanda öncelikli görevidir de.

İktidar mücadelesinde, sınıfların başarı ya da başarısızlığının ölçütü, kitleleri hangi oranda etkileyebildiğinde, onları ne oranda kendi yanına çekebildiğinde ve ne kadar örgütleyebilip ne kadar savaştırabildiğinde aranmalıdır.

Egemenler sürekli olarak halkı burjuva ideolojisinin girdabında ve sistemin içinde tutmaya uğraşır. Komünistler ise onları proletarya ideolojisinin aydınlattığı yola, Komünist Partisi’ne ya da KP’nin yönlendirmesi altındaki örgütlenmelere çekerek sistemden koparmaya çalışırlar.

Kitlelerden uzak bir şekilde mücadele eden, hedefine yığınları örgütlemeyi ve savaştırmayı koymamış, onlardan yalıtılmış olmasa bile hatırı sayılır bir kesimini çatısı altında toplayamamış, bir siyasal hareketin başarısından söz etmek kendimizi kandırmak olacaktır. Her eylemde, her etkinlikte aklımızın en canlı köşesine yazmamız gereken temel ilke bu olmalıdır.

Kitlelerin kafasını kazanmak, onları burjuva

düşünüş tarzının etkisinden alıkoymak sadece yazılı ve sözlü propaganda yoluyla olmaz. Gerilla da her vuruşunda bir yandan faşist ordu aygıtını yıpratıp darbelerken, diğer yandan devlet otoritesini sarsarak kitlelerin kafasında egemen ideolojiyi ve onun versiyonlarını da zayıflatmış olur.

Egemen sınıflar şiddeti toplumun her kesimine uygulamakla birlikte, temelde ve en yoğun bir şekilde manipüle edemediği kesimlere uygular. Bunlar da açıktır ki en başta komünistler olmak üzere, devrimciler ve anti-emperyalist, anti-faşist muhalefet odaklarıdır. Onların kafasını aldatmacalarıyla değiştiremedikleri için tehlikelidirler. Şiddetin de esasta iki amacı vardır.

Birincisi; davasından vazgeçirmek, ideolojik olarak soysuzlaştırmak (ki gerek ülkemizde gerekse de uluslararası alanda azımsanmayacak sayıda ağır zulüm ve işkenceler karşısında kavganın bedellerini göze alamayarak devrimcilikten vazgeçenler, dökülenler olmuştur);

İkincisi; ise bunu beceremediğinde katlederek varlığına son vermek. Bununla da topluma şu mesajı verirler: uslu durun, sisteme başkaldırmayın aksi halde sonunuz böyle olur.

Yazımızın temel konusu, emperyalist burjuvazi ve onun yerli uşaklarının kitleleri manipüle etme, saltanatını devam ettirebilmek için gerçekleri gizleme, verili so-

mut durumu, toplumsal çelişkileri saklama, çarpıtma ve yalan aldatmacaya dayalı sanal bir dünya yaratma çabalarında can alıcı bir öneme sahip olan medyadır.

Diyebiliriz ki, bugün kapitalizmin tüm zulmüne, vahşetine rağmen hala yüz milyonlar burjuva ideolojisinin manyetik alanı içerisindeyse, kuşkusuz bunda egemen haydutların ellerinde bulundurdıkları iletişim teknolojisi ve araçlarının hayati önemi vardır. Medya her gün, her an ve her saniye yanımızdadır.

Burjuva değerleri, kültürü, yaşam tarzı, burjuva ahlak anlayışı, propagandası, çarpıtması, yalanı, demagojisi, eğitimi, sabah okuduğumuz gazeteden, öğlen dinlediğimiz radyodan, akşam izlediğimiz televizyondan, okuduğumuz dergilerden, sokaklardaki reklamlarından, bir hafta sonu gittiğimiz sinemadan, merakla yeni tanıştığımız internette, duvarlardaki afişinden ahtapot misali uzattığı kollarıyla beynimizi sarmalamaya, kemirmeye çalışır. Özellikle son on yıldır hemen her kesimin ilgi odaklarından biri haline gelen iletişim teknolojisi ve özelde medya nedir, ne değildir ve egemen sınıfların elindeki bu araç bizi nasıl etkiler sorularına cevap arayacağız bu yazıda.

B- İLETİŞİM TEKNOLOJİSİNDEKİ GELİŞMELER VE BURJUVA

ALDATMACA

Öncelikle belirtmeliyiz ki, iletişim denilen olgu medyayla aynı anlama gelmiyor. İletişim çok daha geniş bir alanı kapsar. Medya da iletişim kavramının bir parçasıdır, onun kapsamına girer. Yine bunun gibi iletişim teknolojisi de yalnız iletişim araçlarından ibaret değildir. İletişim araçları, iletişim teknolojisinin sadece bir parçasını ifade etmektedir. Diğer parçası ise bu araçlarla verilen ya da verilmesi amaçlanan her çeşit iletidir.

Özcesi iletişim teknolojisi dediğimizde, hem iletişim araçlarını (faks, telefon, sinema, radyo, bilgisayar, modem, cd, cd-rom, dvd, satelit, anten, uydu, kamera, telgraf, teleks, gazete, dergi, bildiri, afiş vs) hem de bu araçlar üzerinden sunulan ve üretilen her çeşit iletiyi (haber, mesaj, bilgi, arzu, öfke, çılgılık, düşünce, ses, reklam, propaganda vs) kapsar.

Genel olarak teknoloji dediğimizde de, tüm bu araçları üreten insan, emek, makine, araç, gereç, bilinç, bilgi vb. bütün ilişki düzenini, çeşidini anlatan üniteyi anlamalıyız.

İletişim insanın varlığından beri var olagelen bir olgudur. İletişim teknolojisi, üretici güçlerin gelişimine paralel olarak çağlar boyunca durmaksızın gelişme içerisinde olmuştur. 20. yüzyılda bu alanda oldukça önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Özellikle bu yüzyılın ikinci yarısından sonra devasa

adımlar atılmıştır. Bu gelişmelerin de bir sonucu olarak, 1970’li yıllarla birlikte, o zamana dek sınırlı bir kesimin ilgi alanında kalan iletişim olgusu giderek gündemin üst sıralarına doğru yükselmeye başlamıştır.

Kuşkusuz ki bu gelişmeler esas olarak emperyalist burjuvazinin çıkarlarına kullanılmıştır ve kullanılmaktadır. Başka türlü de olamazdı. Üretim araçlarıyla beraber tüm teknolojik olanakları elinde bulunduran burjuvazi, sömürsünü katmerleştirmek, karını sürekli olarak katlamak, dünya üzerindeki hakimiyetini ve kontrolünü oturtmak, pazarlara egemen olmak, rakipleriyle mücadelede üstün gelmek için diğer şeylerin yanında, iletişim teknolojisine de ihtiyaç duymaktadır.

Açıktır ki, egemenler toplum içerisinde ve üzerinde güçlü ideolojik, siyasal, kültürel, askeri, psikolojik iletişim ağlarını oluşturmadan saltanatlarını sürdüremezler. Yığınlara kültürünü manipüle edemez ve böylesi bir silahtan yoksun olması durumunda korkunç düzeye gelmiş sermayeyi tek elde tutamaz.

Ancak 1970’li yıllarla beraber, iletişim teknolojisindeki gelişmeler, egemen ideolojinin ve burjuva ideolojilerin yeni bir aldatmacasını da beraberinde getirdi. Bu aldatmacanın başlıkları “Bilgi Çağı”, “Enformasyon ve Bilgi Toplumu” şeklindeydi, ki bugün halen yoğun bir şekilde kullanılmaktadır.

Bu aldatmacanın mimarları olan burjuva ideologları ve “bilim” adamları, günümüz toplumunun içeriğini tanımlayan esas öğenin teknoloji olduğu konusunda hemfikirler. Genelde teknoloji-deki ve özeldede iletişim teknolojisindeki bu devasa gelişmelerin kesin olarak insanlığın mutluluğunu artırdığını ve artıracağını propaganda etmişlerdir/etmektedirler.

Onlara göre toplumsal hastalıkların, sorunların temel nedeni bilgisizliktir. İletişim teknolojisinin gelişmesi ve bilginin artan oranda ve geniş çapta dolaşıma sokulmasıyla bilgisizlik giderek azalacak, nitelik ve verimlilik artacak, dolayısıyla da insanın maddi ihtiyaçları büyük oranda karşılanacaktır.

Böylesi sahtekarlıkla gözlerden kaçırılmak istenen, her şeyden önce teknolojinin burjuvazinin elinde olduğu gerçeğidir. Dolayısıyla, bu araçlar başka sınıfların değil burjuvazinin sınıfsal çıkarları için kullanılacaktır. Diğer yandan bu araçlarla ulaştırılan, “artan oranda” dolaşıma sokulan bilgi, burjuvazinin ters yüz edilmiş ya da çarpıtılmış bilgisi (ya da bilgisizliği) olacaktır.

Yine bu araçlarla oluşturulmak istenen “nitelik” ve “verimlilik” yaratılmak istenen bilinç ve kültür burjuva sınıfının değerlerine ve çıkarlarına uygun tarzda işlenecektir. 1970’li yıllardan bugüne halkların yaşam standartlarını ve gelir dağılımını gösteren istatistiklere şöyle

bir göz atmak dahi, bunun ne kadar açık bir aldatmaca olduğunu görmemizi sağlayacaktır.

Gerçekten de bugünkü teknolojik gelişmeler tüm dünya halklarının refah içerisinde yaşamasını sağlayacak düzeydedir. Bu alandaki gelişmelerle, yaşam standartlarının yükselmesi doğru orantılı bir şekilde birbirine bağlıdır. Ancak bu, proletaryanın bu araçları denetiminde bulundurduğu koşullarda olanaklıdır.

Konuya ilişkin iki örnek verirsek: Bilgisayar sektöründe rakipsiz olan Microsoft ve Intel’in (ki bu iki tekel ittifak halindedir) pek çok ürünü (program ve çip) pazara sunulmadan önce, ABD Savunma Bakanlığı ve CIA labratuvarlarından geçer. Burada, program ve çipi kullanan herkesin istendiği zaman ABD tarafından denetlenebileceği (özellikle internette) bir sistem oturtulmuştur.

Yine dünyaca ünlü Xerox firmasını fotokopi makinalarına da ABD’nin söz konusu kurumlarınca benzer bir sistem konulmuştur. Bu fotokopi makinalarının üniversiteler ve çevresinde toplumsal muhalefetin güçlü olduğu merkezlere, devrimci demokratların sık sık gittikleri yerlerin yakınına, kütüphanelere, postanelere, konsolosluklara yerleştirilmesi tercih edilir. Çoğaltılan belgenin bir örneği de sistemin ilgili merkezine gider. Egemenler açısından bu sistem, bilgi toplama ve denetleme

bakımından oldukça “yararlıdır”.

Her iki örnekte de kesin olan bir şey var ki, burada amaç halkların refah düzeyini yükseltmek değildir.

Uluslararası ticaretin sürekli gelişmesi sonucu rekabet de daha çok yoğunlaşmıştır. Kapitalist çıkarlar, potansiyel pazarların çoğaltılmasını kaçınılmaz hale getirmiştir. Bunun için yığınları tüketime yönlendirmek ve kar hırsı için tüketimi iştahlandırmak gerekmektedir. İşte tam da bu noktada, iletişim teknolojisinin gücü ve tekellerin iletişim araçlarına ısrarla sahip olmak istemelerinin bir sebebi daha tüm çıplaklığıyla ortaya çıkmaktadır. Kapitalistin iletişim araçları vasıtasıyla sahip olduğu en etkili güç, hiç şüphesiz siyasal, askeri, kültürel ve ideolojik hegemonyadır.

Günümüzde var olan tekellerin tümü, kaçınılmaz olarak iletişim teknolojisinin en az bir bölümüyle iç içedir. Tekellerin bazıları bu sektörün yazılı alanında yoğunlaşırken, kimileri de yazılı, görsel, işitsel vb. Birçok alanda yoğunlaşmışlardır. Bu tekellerin düzinelerce gazeteleri, dergileri, radyo ve televizyon istasyonları ve kanalları vardır.

Emperyalizmin ve gericiğin yaşam biçimini, kültür ve ideolojisini yaygınlaştırmada bu tekeller çok büyük rol oynarlar. Toplumsal bir varlık olan insanın toplumsallığını zayıflatan, insanı yalnızlığa, kaderciliğe, sanal bir dünyada seyahate, başı-

boşluğa, bencilliğe, asalaklığa, vurdumduymazlığa, banancılığa ve tüketime yönlendirmede en etkili görevi bunlar alırlar.

Bağımlı, yarı sömürge ve sömürge ülkelerin ulusal demokratik kültürü, toplumsal değerleri, folkloru, sineması, sanatı bu güçler tarafından parçalanır. Bunlar yığınları bilgisiz, belleksiz, eğitimsiz bırakmanın yoğun uğraşı içerisinde olduklarıdır. Araştırmayan, çabalayan, sorgulamayan, eleştirmeyen, konuşmayan, düşünmeyen ve görmeyen bir kişilik yaratma amaçındadırlar. İşte başlıcaları: Tablo 1

Günümüzde kapitalistin iştahını en çok kabartan sektörler telekomünikasyon, enformasyon, ulaşım ve enerjidir. Çünkü küreselleşme teorisinin alt yapısı bunlar üzerine oturtulacaktır. Hem oldukça karlı olması ve hem de kitleleri manipüle etme ve şekillendirmede en etkili araçları içermesinden dolayı, bu sektör burjuvazinin iştahını kabartmaktadır. Toplum üzerindeki egemenliğini ve kontrolünü önce burada tesis eder; rakiplerinin gücünü ilk önce burada kırar.

İletişim teknolojisinin ortaya koyduğu en önemli ürün iletişimin gözle görüleni, kulakla duyulanı yani iletilenidir. Bu ürünler medya teknolojisinin özelliğine göre çe-

şitli araçlarla taşınarak, çeşitli araçlardan geçerek, çeşitli biçimlerle gelir.

Film ile projektörden geçerek ve perdeye yansarak sinema-ses-görüntü şeklinde; TV ve görüntü teyple (VCR) odamızı ve beynimizi istila eden ses ve görüntü biçiminde; plak, CD ve ses teypleriyle, dua, nutuk vb. şeklinde; gazete, kitap, dergi ile yazılı biçimlerde, radyo ile dinlenerek anlamlandırıcak şekillerde gelir. Bu iletişim biçimleri çeşitli kıstaslar kullanarak çeşitli biçimlerde kategorilere ayrılabilir.

Örneğin amaçlanan izleyicinin karakterine göre (kadın, erkek, çocuk, genç, yaşlılar için gibi) sınıflandırılabilir. Geldiği araca göre: TV, gazete, radyo, magazin gibi... geldiği araca ve içeriğine göre: Resimli roman, çizgi film, çizgi roman, karikatür gibi... Ele aldığı konulara göre: Ekonomik, siyasal, spor vb. gibi... Amacına göre: Eğitim, eğlence gibi... **Tüm bunların iki temel yanı vardır. Birincisi ideolojik ve ikincisi ticari.** Bu iki yan tümünde birbiriyle iç içe geçmiş biçimde ele alınarak sunulur.

Dünyadaki iletişim araçlarının teknolojik biçimi, Amerika, İngiltere, Fransa ve Almanya gibi büyük emperyalist güçler tarafından, kendi sınıfsal ihtiyaçlarına cevap

AOL & Time Warner & Turner	Columbia Pictures	AT&T	Westinghouse	Western Electric
Walt Disney & ABC	Bertelsmann	NTT	Reuter	Universal
News Corp	United Artists	MCA	AP	General Electric
Viacom & CBS	Paramount	CBS	Kyodo	Hearst
Havas	McGraw & Hill	ITT	BBC	Kirch

.....
İletişim teknolojisindeki hızlı gelişmelerin gerek dünyayı global bir köy haline getirdiği, gerekse de kültürel alışverişi iddiası bir aldatmacadan ibarettir.
 .....

olarak geliştirilmiştir. “Üçüncü dünya” diye adlandırılan sömürge, yarı sömürge ülkelerin iletişim sistemleri de bunlarınkinin taklidi veya kopyasıdır.

Örneğin şimdi ve eskiden İngiltere’nin sömürgesi ya da hakimiyet alanının içersinde bulunanlar BBC modelini “benimsemişlerdir”. Amerikan, Japon ve Avrupalı dev iletişim firmaları diğer ülkelerde “abonelere”, “şubelere”, “temsilciliklere” veya “hisseli ortaklıklara” ve dağıtımıcılara sahiptir. Bu tekeller tek bir alanda değil birçok alanda iş yapan firmalardır.

Kapitalist medya sahipliği kendini karmaşık bir şema olarak sunar. Dev iletişim örgütleri büyük çoğunlukla emperyalist dünyanın en zengin kişileri ve aileleri tarafından kontrol edilir. Bu örgütler bir yandan birbirleriyle sürekli rekabet içerisindenken aynı zamanda uzlaştıkları konular da vardır. Pazarlar üzerine rekabet halindeyken, kendi sistemlerinin korunması noktasında anlaşma içerisindedirler.

Bir örnek vermek istersek: 1989’da birleşen Time ve Warner firmaları, Time magazin yayınlarını (Time, Sports Illustrated, Life, For-

tune gibi), televizyon ve kablo istasyonlarını (HBO, Cinemax) müzik üretimini (Warner Atlantic, Electra), film endüstrisi (Warner Bros, Lorimer), kitap yayınları gibi iletişimin her alanını kapsar. Bütün dünyada satış ve ortaklıklara sahiptir.

Faaliyetlerinin %44’ü radyo, TV ve sinema, %56’sı yazılı basını kapsar. Aynı karakterde olan ve dünya pazarında egemenlikleri bulunan bir kaç firma da şunlardır.

Walt Disney, Paramoun, Coks. Capital Cities. ABC, CBS, NBC, MCA, Fininvest, Lorimar, Viacom, Bertelsman, News Corp (Murdoch)

Emperyalist dev firmaların etki gücü ve alanını açıklama bakımından bir örnek vermek gerekirse; STAR TV (Türkiye’deki değil tabii. Satellite TV, Assian Region Television) uluslararası beş kanala sahiptir. 40 ülkeye dünya nüfusunun yarısından çoğuna ulaşmaktadır. Bütün Güneydoğu Asya, Ortadoğu ülkelerine kadar ulaşmaktadır.

Eğlence ve müzikte MTV ve Amerikan ürünleri ve haberde BBC World News hakimdir. Star grubu eczanelere, süpermarketlere, mobil telefon firmalarına sahiptir. Elektrik, petrol, otel (Hilton ve Sheraton) ve Hongkong International Terminal’de önemli hisselerine sahiptir.

Bugün iletişim alanında en güçlü Amerikalı emperyalistler olmakla beraber, bu hakimiyetini yavaş yavaş kaybetmektedir. Örneğin Japon SONY firması Amerikan

rekord ve film endüstrisine girerek dev firmaları satın almıştır.

Haber ve enformasyon alanında bugün tüm dünya birkaç tekele bağımlıdır. Bunların başında AP, UPI Reuters, AFP, CNN gelmektedir. Reuters 1991’deki 2,7 milyar dolarlık satışlarının 577’sini enformasyon ürünlerinden, %7’sini medya ve %16’sını da transaction ürünlerinden elde etmiştir. AP 100’den fazla ülkeye haber satar. 2500’ün üzerinde muhabiri vardır. Bunun 560 kadarı Amerika dışındaki 50 büroda çalışır.

AFP (Fransız) 3000 çalışana ve bir o kadar da dünya çapında müşteriye sahiptir. Fransa’da 20 ve dış ülkelerde 70 bürosu vardır. Günlük haberlerinin yarısı dünya haberleridir. CNN (Cable Network News) sahneye son 15 yılda geldi. Özellikle Körfez savaşından sonra ününü artırdı. Şimdi TV haberciliğinde dünya egemenliğini elinde tutmaktadır.

Kimi burjuva ideologları da kitle iletişim araçlarının kültürel alışverişi hızlandır-

.....
Tüm sömürge ve yarı sömürge ülkelerin televizyonlarında Amerikan dizileri cirit atarken, acaba Amerikan televizyonlarında da herhangi bir yarı sömürge, sömürge ülkenin dizi filmi ya da yayınlarına rastlanabilir mi?
 .....

dığı iddiasına sahiptirler. İletişim teknolojisindeki hızlı gelişmelerin gerek dünyayı global bir köy haline getirdiği, gerekse de kültürel alışverişini iddiası bir aldatmacadan ibarettir. Her şeyden önce görmek gerekir ki, bu gelişmeler hızlandırırsa hızlandırırsa emperyalist burjuva kültürünü ve değerlerinin yayılmasını hızlandırabilir. Bugün tüm dünyada özellikle Amerikan burjuva kültürü hakim haldedir ve giderek daha çok yaygınlık kazanmaktadır.

Tüm sömürge ve yarı sömürge ülkelerin televizyonlarında Amerikan dizileri cirit atarken, acaba Amerikan televizyonlarında da herhangi bir yarı sömürge, sömürge ülkenin dizi filmi ya da yayınlarına rastlanabilir mi?

Kimin için global köy? Emperyalist tekeller için mi yoksa işçi Hasan ya da köylü Mehmet için mi? “Global köyde” yaşayanların büyük çoğunluğu (işçi, emekçi yığınlar) köyünden bile kıpırdayacak durumda bile değildir. Global köy uluslararası sermayenin cirit attığı bir dünyadır. Global köy, kitlelerin diğer şeyler yanında televizyonla uyuşturulduğu bir dünyadır. Global köyün %90’ı yoksulluk, açlık ve sefalet içinde yaşamaktadır. Bu köyde umutsuzlar kışları tır tır titrerken ipek halıların, paha biçilmez mücevherlerin ve milyarlarca dolarlık servetin üzerine oturmuş bir kaç düzine insan, viski kadehlerini yudumlayarak cennetlerinin tadını çıkarmaktadırlar.

Kapitalist sistemde sınıf-

lar arası tüm ilişkilerde olduğu gibi, iletişim alanındaki güç ilişkilerinde de, emekçiler tek tek birey olarak bağımlı ve güçsüz durumdadırlar. Burada burjuva anlamda özgürlük kendi geleceğini ve isteğini tayin etme gibi hayallerle şu televizyon yerine bu televizyonu seyrederek, şu gazeteyi okuma yerine bu gazeteyi okuyarak (burjuva medya) kendini çeşitli şekillerde sunan sömürüye katılmaktır.

Yani özcesi geniş emekçi kitlelerin bu sistemde yönetime katılmaları, eski Roma’da arenadaki halkın ve kölelerin katılımı gibidir. Eski Roma ve Atina’daki kölelerin bugünkünden farkı, bugünkü köle kitlelerin kendi köleliklerini kazanılmış özgürlük olarak görmeleridir. (Daha doğrusu gösterilmeleridir.) Yani bugünkü kölelerin ezici çoğunluğu köle olduklarının farkında değildir.

Hangi sistemde olursa olsun, üretim araçlarını elinde tutan sınıflar her alanda da hakimdirler. Kapitalizmde de; sanatta, kültürde, ideolojide, ahlakta, vb. egemen olan düşünceler, değerler, burjuva değerleri ve düşünceleridir.

Toplumdaki sosyal üretim araçlarını kontrol eden sınıf, yetiştirilen eğitilmiş kadroları sayesinde aynı zamanda düşünce üretimini de kontrol altında tutar. Düşünce üretimi de mal üretimi gibi ticarileşmiştir. En çok basılan, reklamı ve propagandası yapılan, dağıtılan ve satılan dü-

şünceler egemen düzenin egemen fikirleridir. Dolayısıyla, Marks’ın belirttiği gibi, genel olarak, düşünceleri üretim araçlarına sahip olmayanlar, bu araçlara sahip olup da düşüncelerini yayanların değerlerinin ve ideolojisinin egemenliği altındadır. Ki bu egemen fikirler de var olan sistemi, o sistemdeki toplumsal ilişkileri haklı çıkarmaya, meşrulaştırmaya ve alternatifleri, muhalifleri yok etmeye çalışır.

Örneğin, 1960’lardan beri bir kaç kez emperyalist burjuvazi tarafından ideolojilerin sonu ilan edildi. Tüm iletişim ve medya araçlarıyla bu düşünce yayılmaya çalışıldı. İlginç olan “ideolojiler öldü” derken kastettikleri sadece komünist ideolojidir. (Son 40 yıldır birkaç kez öldüğünü iddia ettiklerine göre, komünist ideoloji dokuz canlı olsa gerek diyese geliyor insanın)

İdeolojiler öldüğüne göre, geriye ne kalıyor savunulması gereken? Onlara göre demokrasi, insan hakları vs. Hangi demokrasi, hangi insan hakları? Cevap: İdeolojiler öldüğüne göre fikirsiz demokrasi, fikirsiz insan hakları olmalı.

Fikirsiz insan olmalı çünkü, ideoloji en basit tarifıyla, belli fikirler sistemini ifade eder, o da öldüğüne göre her şeyin fikirsiz olanını savunmalı kitleler. İşte burjuva mantığı bu derece anti bilimselleşebiliyor sınıf çıkarları için.

Biliyoruz ki, iletişim teknolojisi iletişim üretmek için üretilen teknolojik araçlardır.

Yani radyoyu, televizyonu, kamerayı, telefonu, telgrafın tellerini, bilgisayarı üretmek için kullanılan teknolojik araçlar bütünüdür. TV veya radyo teknolojinin bir ürünüdür fakat teknolojinin kendisi değildir. Teknoloji bu araçları üreten makine, emek, bilgi ve ilişki düzenidir. Dolayısıyla emperyalistler diğer ülkelere TV ya da benzer ürünler transfer etmeyle teknoloji transfer etmiş olmaz.

Diğer teknolojik alanlarda olduğu gibi, iletişim alanında da emperyalistler iletişim teknolojisini asla transfer etmez, vermez, satmaz.

Bunu gizli yollardan, kendi çıkarları için yapmaya kalkanlar olursa cezalandırır. Ya da sömürge yarı sömürgelerde bu teknolojiyi kurmaya çalışanlar olursa onu engellemeye çalışırlar. Engellemezlerse çeşitli bahanelerle askeri şiddet yoluyla yok etmeyi hedeflerler.

Bugün yeni teknolojilerin gelişimi, biçimlenmesi emperyalist ülkelerde olmaktadır. Bu konuda en etkin olan Amerika ve en büyük rakibi Japonya'dır. Ardından da Avrupalı emperyalistler gelir. Teknolojik ürünler bu ülkelerde oluşup geliştikten, biçimlendikten sonra, dünya pazarına yayılmaya başlar.

Örneğin SONY dünyanın en büyük iletişimle ilgili firmasıdır. Sony'nin üretim fabrikaları video, audio, tv, vcr, cd player, bilgisayar ve parçaları gibi birçok teknolojik araç üretir ve pazarlar. Sony hiçbir zaman üretim

teknolojisini satmaz, üretim teknolojisinin ürettiğini satar. Üretim teknolojisini satarsa, aynı ürünler başka yerlerde üretilebilir, o zaman da Sony mallarını nasıl ve kime satacak?

Özellikle ikinci emperyalist paylaşım savaşından sonra geliştirilen teknoloji ve bu teknolojinin parçalarının transferi, örgütlenmesi ve kurulup yürütülmesi iki ön amaca sahiptir. 1. Düzenin sağladığı ekonomik ayrıcalıkları tutmak ve sürdürmek ve 2. bu imtiyazları sınırlandıracak veya ortadan kaldıracak toplumsal değişimi (devrim) engellemek.

Sistemlerine yönelen sosyalist devrimci hareketleri engelleme çabaları, askeri alanda yeni iletişim ve enformasyon teknolojilerinin geliştirilmesini teşvik etti. Bu nedenle örneğin Amerika'da, bütçeden orduya ayrılan büyük miktarlardaki paralarla, iletişim uyduları, bilgisayarlar ve dijital telekomünikasyon araçları geliştirildi. Ordunun bürokrasisi büyüdü ve bu bürokrasi geliştirilen iletişim araçları casusluk ve sosyal kontrol için kullanıldı, kullanılmaktadır.

Uzay, uyduların çoğluğuna döndürülmüş durumda. Bu uyduların %80'den fazlası askeri amaçlıdır. Gözetleme, haritalama, casusluk, askeri haber alma gibi işler görür. Birkaç sene sonra da ölecek işlevini yitirdiği için onun yerine yenisi gönderilir.

Görüldüğü gibi iletişim

teknolojisinin nerede ve nasıl kullanılacağı ve uygulanacağı öyle kendiliğinden ya da bireylerin isteklerine göre olmaz. Tam aksine toplumsal yapının niteliği tarafından biçimlenir, belirlenir. Bu nedenle kapitalist teknoloji sosyal sorunlara çare getirecek yapıya sahip değildir ve onu kontrol edenlerden başkasına hizmet etmez. Hele ki iletişim teknolojisi buna en güzel ve açık örnekleri oluşturur.

Askeri güç sağlama ve uygulamada etkenlik, ispiyonculuk, gözetleme, beyin şartlandırma ve kullanma, ideolojik bombardıman, burjuva kültürel egemenlik, ekonomik sömürü amaçlarını gerçekleştirme yönünde yapısallaştırılmış kontrol mekanizmaları getirir.

Öte yandan günümüzde sermayenin dünyanın her köşesindeki hareketi ancak iletişim teknolojisinin geliştirilmesiyle başarı kazanabilir. İletişim teknolojisi modernleşmeden sermayenin hareketi hareket yeteneği kazanamaz. Ülkeler arası bilgi akımı, pazarlama, kapitalin el değişimi, para kurularının hareketi, kontrat yapma ve yürütme, ürün dizaynı, kısa zamanda iş yapma ve iletişimde bulunma gereği, firmalar arası ve firmanın çeşitli ülkelerdeki parçaları veya temsilcilikleri arasındaki iletişimin gerçekleşmesi, borsa bilgisi; yatırımlar, yatırımların yönetilmesi, denetlenmesi, idari kararlar ancak telekomünikasyon, bilgisayar ve satelit arasındaki bağ ve bu bağ hızlandıran dijital iletişim ol-

maksızın büyük engellerle karşılaşır.

Bilgisayarlar, uydular, dijital telefon bağlantıları, kablolar, fiber optik teknolojisi teknelci kapitalizmin damarlarını oluşturur. İletişim teknolojisi bu nedenle kapitalist teknolojinin temel taşı durumuna gelmiştir ve gittikçe de artacaktır.

C- MEDYA NEDİR VE BURJUVA MEDYASI NASIL ÇALIŞIR?

Çokça kullanılan bir deyim vardır medya için: **Dördüncü kuvvet**. Burjuva devlet anlayışına göre devlet yönetimini gerçekleştiren üç organ vardır: Yasama, yürütme ve yargı.

“Milletin vekilleri” millet adına mecliste yasaları yapar. Hükümet olanlar “yürütür”, mahkemeler de yasalara uygun olmayan hareketleri yargılar. Medya ise bu üç kuvvetin dışında devlet yönetimindeki dördüncü kuvvettir.

Medyanın gücünü anlatmak için kullanılır bu deyim. Ve sözüm ona medya bu üçünü (yasama, yürütme ve yargı organlarını) halk (kamu) adına denetleme işlevine sahiptir. (Düşünün, Cem Uzanlar’ın, Aydın Doğanlar’ın araçları halk adına, halk yararına devlet yönetimini denetleyecek! “Tanrı” bizi böyle denetleyicilerden korusun.)

Genel olarak tanımlarsak medya toplumsal, siyasal, ekonomik, kültürel sanatsal, güncel olay ve gelişmeleri topluma aktarmak ve bilgi-

lendirmekle sorumludur. Bu amaçla çalışan araçların (günlük, haftalık, onbeş günlük gazeteler, dergiler, televizyon, radyo, video, internet vb.) tümüne birden medya adı verilmektedir.

Medyanın genel tanımı böyle yapılmakla beraber, o asıl anlamını kendisini yönlendiren sınıfın ideolojisinde bulur. Temel konumuzun burjuva medyası olduğundan hareket edersek şöyle bir tanımlamada bulunabiliriz:

Burjuva medyasının işlevi, toplumsal, siyasal, ekonomik, sanatsal-kültürel, güncel gerçekleri halktan gizlemek, gizleyemediklerini çarpıtmak, egemenlerin ve onların devletinin sesi olmaktır. Gerçeği ortaya çıkarmak şöyle dursun ortadaki gerçekleri kamufletmek ya da “esirgeyen” ve “bağışlayan” adına eğip bükme, “doğru” yalanlar haline getirmekle meşguldür “medyamız”. Bu görevi en iyi ve en etkili bir şekilde yerine getirebilecek araç medyadır egemenler açısından. Çünkü medya her gün, her saat bizimdir, en yakınımızdadır, evimizin, iş yerimizin içindedir. Kısacası her zaman, her yerdedir.

Her gün burjuvazinin sesi ni kendi elimizle düğmeye basarak evimize getiriyoruz. Yalanlar söylüyorlar, halkı aldatıyorlar, istedikleri doğrultuda halkı yönlendiriyorlar. Bugünün gerçeği budur.

Denilebilir ki, “bütün bu yalanlara rağmen halk nasıl oluyor da medyaya güvenilebiliyor?” Öncelikle söyleme-

miz gerekir ki, gerek uluslararası ölçekte ve gerekse de ülke ölçeğinde halkların egemen medyaya olan güveni giderek azalmakta, sarsılmaktadır. Bunun yanında, pratikte, egemen medyaya alternatif güçlü bir medyanın (komünist, devrimci) yaratılmamış olması, halkın başka seçeneğe sahip olmamasını beraberinde getirmektedir. Kısacası hem burjuva medyanın oldukça gelişmiş ve insanları her yanından sarmalayabilecek olanaklara sahip olması ve hem de güçlü devrimci Marksist alternatif medyanın henüz yaratılmamış olması, halkın çoğunluğunun egemen medyanın manyetik alanında kalmasının objektif zeminini oluşturmaktadır. Geline aşamada özellikle burjuva “bilim” insanları, toplumsal “gerçekliği” kavramayı amaçlayan sosyal teori çalışmalarında, medya konusuna giderek daha fazla merkezi bir yer vermektedirler. Bunun nedeni açıktır ki medyanın bireysel ve toplumsal yaşamda artan ağırlığıdır. Medyanın günlük yaşam içerisindeki kapladığı alan sürekli olarak genişlemektedir.

İletişim teknolojisindeki gelişmeler varolan kitle iletişim araçlarının kullanım alanlarını genişletirken, yeni gelişenler de günlük yaşam pratiklerine daha fazla nüfuz etmektedirler. Ayrıca eskilerle yeni araçların eklenmeleri, yeni kullanım alanları hazırlamaktadır. 1980’lerde televizyon ile videonun, bugünlerde de televizyon ile

internetin bütünleşmesi kolayca hatırlanacak örneklerdir.

İnsanların günlük yaşam pratiklerini yeniden şekillendirebilen ve yönlendirebilen bu yoğun gelişmelerin, bireysel ve toplumsal ilişkiler de istenilen sınıfsal çıkarlar doğrultusunda dönüştürebilme noktasında önemli bir rolü olduğunu gözlemlemekteyiz. Buradan yola çıkan burjuva ideologlar ve bazı küçük burjuva araştırmacılar, bu gelişmelerin dünyamızı “yeni” bir sosyal formasyona taşıdığını iddia etmektedir. Bu tür iddialar kuşkusuz “masum” değildir. Emperyalizm patentlidir.

Niceliksel gelişmenin boyutu görülmekle beraber, toplumsal ilişkilerin niteliği değişmemektedir, değişmez. Aksine, bu gelişmeler varolan toplumsal sistemin (emperyalist kapitalizm) egemenliğini daha da perçinlemesi ve politikalarını daha rahat, geniş ve derin olarak uygulaması için kullanılmaktadır.

Bugün burjuvazi tarafından pompalanan ve kapitalizmin yeni bir gelişme evresi olarak gösterilmeye çalışılan “küreselleşme” sürecinin, temel argümanlarından biri de, bu sürecin yeni gelişen iletişim araçları sayesinde tüm yerkürede eş zamanlı bir biçimde yaşanmakta olduğu ya da bu yönde çaba gösterilirse en azından “direnilmese” yaşanabileceği sahtekarlığıdır.

Küreselleşme süreci aynı

zamanda “demokrasinin”, “insan haklarının” hakim kılınması süreci olduğuna göre, iletişim teknolojisindeki bu gelişmeler sayesinde demokrasi ve insan hakları eş zamanlı bir biçimde tüm dünyaya yerleşecekmiş. Tabii direnilmezse. Direnmekten kasıt ise anti-emperyalist mücadelelerdir anlaşılacağı gibi.

Oysa sınıf bilinçli proletarya onların “demokrasi” ve “insan hakları” gibi operasyonlarının gerçek yüzünü “Körfez Savaşı”ndan, Bos-

Kısacası, sınıf bilincinden yoksun kitleler, medyanın sunduğu sanal ortamı içselleştirmektedirler. Hele hele bizim gibi halkın yoksulluğun cenderesi altında inlediği ülkelerde medyanın her gün he diyeler dağıtması da bu içselleştirmede hızlandırıcı bir rol oynamaktadır.

na’dan, Filistin’den tanınmaktadır. Irak’da, Yugoslavya’da insan hakları havarisi kesilen haydutlar sürüsü, İsraili siyonistlerin son dönemde 300 civarında (çoğu çocuk) Filistinli’yi katletmesine neden müdahale etmediler?

Küreselleşme saldırısının uluslararası emperyalist sermayenin önündeki tüm hukuki, siyasal, askeri, kültürel vs. engellerin en son kırıntısına kadar temizlenmesi olduğu, somut, pratik gerçek

ve gelişmelerle kısa sürede açığa çıkmıştır.

İletişim teknolojisi ve medya alanındaki hızlı ve boyutlu gelişmeleri yadsımak olanaksızdır. Dijital teknolojinin iletişim araçlarına sunduğu sürat, zenginlik, çok boyutluluk, multi medya ve televizyon düşünüldüğünde gelinen seviye görülebilmektedir. Bununla beraber, dinging, mutlu, herkesin her şeyden birlikte haberdar olduğu ve nimetleri eşit ya da adaletli bir biçimde kullanabildiği “evrensel bir köy” metaforu emperyalist sistemin doğasıyla çelişir.

Yoksulluk, açlık, işsizlik, susuzluk, eğitimden yoksulluk, barınaksızlık, devasa sağlık sorunları, on milyonların fuhuş pazarına çekilmesi, haksız savaşlar, anti demokratik uygulamalar, baskılar, işkenceler, doğanın katledilmesi, yoğun insan hakları ihlalleri ve ücretli kölelik emperyalizmin en doğal sonuçlarıdır. Emperyalist tekel karlarını işte bu gerçekler üzerinden sağlarlar.

Tam da bu noktada devreye medya girmektedir. Küreselleşme retoriğinin anlattığı aldatmacaları, emperyalizm koşullarında hiçbir zaman bulamayacak olan insanlığın %95’ine sanal bir ortam olarak sunmak ve manipüle etmek medyanın görevidir. 1980’li yıllardan bu yana egemen olan neo liberal politikalara dayalı “Yeni Dünya Düzeni”nin en önemli ögesi “küreselleşme”de dizginsizleşen sermayeden biri de globalleşen medyadır. Genel

olarak ve sınıfsal içeriğinden soyutlayarak söylersek, medyanın temel işlevi, insanlara kendi deneyimleri dışında kalan dünyanın olgu ve olaylarının bilgi ve deneyimini aktarmasıdır. Medya araçlarını elinde tutan sınıfın niteliğine bağlı olarak, bu aktarım olguları referans olarak yapılan bir gerçeklik tanımı olabileceği gibi, aktarılan durum tanımlamaları tümüyle gerçek dışı ve sanal da olabilir. Özellikle burjuva görsel medyanın sanal “gerçeklik” sunabilme özelliği, televizyonun daha fazla ön plana çıkmasına neden olmuştur.

Televizyon “sayesinde” ekran başına oturup, İngiltere prensinin düğününü izleyen (egemen ideolojiyle donanmış) bireyin kendisini çok “özel” hissetmesinin birçok nedeni vardır. Düğünün baş davetlisi odur. Diğer davetliler gibi yorulmamakta, terlememekte ve isterse içeceğini yudumlayabilmektedir. Bir başkası ise Tarzan ile inanılmaz serüvenler yaşayabilir ya da süperman ile dünyayı kötü insanlardan arındırabilir.

Kısacası, sınıf bilincinden yoksun kitleler, medyanın sunduğu sanal ortamı içselleştirmektedirler. Hele hele bizim gibi halkın yoksulluğun cenderesi altında inlediği ülkelerde medyanın her gün hediyeler dağıtması da bu içselleştirmede hızlandırıcı bir rol oynamaktadır.

Emperyalist haydutların özellikle Yeni Dünya Düzeni aldatmacasıyla beraber daha da hız verdiği temel politika-

larından olan özelleştirmeler, deregülasyon ve artan tekelleşme medyada en ileri düzeyde uygulama alanı bulmuştur. Emperyalizm, her şeyden önce askeri alanda dünya çapında denetim sağlayabilecek bir iletişim ağına ihtiyaç duyar. Sermaye piyasalarının da istenildiği gibi işleyebilmesi aynı türden bir iletişim ağının varlığına bağlıdır. Bu olanakları sağlayan teknoloji ise gelişkin bir uydu haberleşme sistemidir.

Maliyeti çok yüksek olan bu iletişim sisteminin finansmanı uydu ile haberleşmenin kitlesel bir tüketime açılmasına bağlıdır. Kitleleri uydu haberleşme sisteminin tüketicisi kılacak olgu ise telekomünikasyonun yanı sıra, radyo ve televizyon alanlarında özelleştirmeye gidilmesidir. 1980’lerde başta Avrupa olmak üzere, tüm dünyada radyo televizyon peyzajını değiştiren oluşumun nedeni budur.

Özelleştirmeler ve deregülasyon politikaları sonucunda radyo televizyon alanında devlet tekelleri kaldırılmıştır. Bu gelişmeye koşut olarak sayıları yirmiyi geçmeyen çoğu ABD ve AB çıkışlı dev medya kuruluşu tüm dünyada hakimiyet kurmuş ve “global” medyanın temellerini atmışlardır. Basın dışı alanlardan aktarılan ve daha çok da bankacılık ve müteahhitlik sektörlerinden kaynaklanan sermaye ile bütünleşen burjuva medya kuruluşları, salt yayıncılık dışında da, her türlü enformasyon üretimi ve dağıtımını

kapsayan bir çeşitlilik içinde ve tümüyle kapitalizmin piyasa koşullarına göre faaliyet yürütmektedir.

Daha başlangıcından itibaren bir ticari ve sanayi etkinlik olarak işleyen kitle iletişimi, günümüzde kapitalist ekonominin en geniş ve en dinamik, dolayısıyla en gözde sektörlerinden birisi haline gelmiştir. Medya, yukarıda bahsettiğimiz egemen sınıfların çıkarları doğrultusunda sosyal, siyasal ve ideolojik etkileme potansiyelinin yanı sıra, geçmişteki durumunun aksine karlılık oranı çok yüksek bir yatırım alanıdır aynı zamanda.

Tüm bu veriler ve somut olgular, egemen medyanın “sahibinin sesi” olması gerçeğini ortaya sermeye yetmektedir. Bırakalım komünist ve devrimcileri, bir kısım burjuva demokratların eleştirel medya çalışmaları bile burjuva medyanın kamuoyunu (halkı) doğru, çok boyutlu, dengeli, yansız (ki yansız olması zaten mümkün değil) ve yeterli bir biçimde bilgilendirmek yerine ekonomik, siyasal ve ideolojik olarak hakim sınıfların iktidarlarını pekiştirici şekilde haber aktarımı gerçekleştirdiğini ortaya koymaktadır. Birçoğu tarafından, medyanın, pazarın ve sermayenin istek ve ihtiyaçlarına göre biçimlendiği kabul edilmektedir.

Devam Edecek

**İNTİFADA HALK SAVAŞININ
YOLUNU DÖŞEYECEK!**

FİLİSTİN KAZANACAK!